

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ
KELAM BİLİM DALI

İSLAM İNANCINDA ŞEYTAN KAVRAMI VE
SATANİZMİN ELEŞTİRİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

FATMA ÖZSOY

DANIŞMAN

DR. ÖĞRETİM ÜYESİ MEHMET EMİN GÜNEL

KONYA-2019

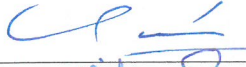
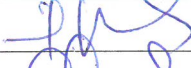
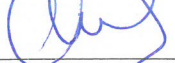

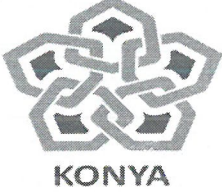

 <p>KONYA</p>	<p>T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü</p>	 <p>SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ</p>
--	--	--

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fatma ÖZSOY
	Numarası	148106011149
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Temel İslam Bilimleri/Kelam
	Programı	Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin GÜNEL
	Tezin Adı	Kur'an-ı Kerim Perspektifinde Şeytan Kavramı ve Satanizm Gerçeği

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan *Kur'an-ı Kerim Perspektifinde Şeytan Kavramı ve Satanizm Gerçeği* başlıklı bu çalışma *14.10.2019* tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

S. No:	Danışman ve Üyeler		
	Unvanı	Adı ve Soyadı	İmza
1	Dr. Öğr. Üyesi	M. Emin GÜNEL	
2	Prof. Dr. İbrahim Koca	İbrahim Coşkun	
3	Doc. Dr. Mustafa	Mustafa Özgen	

 <p>KONYA</p>	<p>T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü</p>	 <p>SOSYAL BİLİMLER ENSTİTUSU</p>
--	--	--

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fatma ÖZSOY		
	Numarası	148106011149		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Temel İslam Bilimleri/Kelam		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	Kur'an-ı Kerim Perspektifinde Şeytan Kavramı ve Satanizm Gerçeği			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Fatma ÖZSOY

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
--	---	---

ÖZET

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fatma ÖZSOY		
	Numarası	148106011149		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Temel İslam Bilimleri/Kelam		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin GÜNEL		
Tezin Adı	Kur'an-ı Kerim Perspektifinde Şeytan Kavramı ve Satanizm Gerçeği			

Kur'an-ı Kerim'e göre Şeytan, beşere vesvese vererek şerre yönelten bir mahlûktur. İnsanın ruhani yapısında bir erozyon var ise İblis bunu arttırır. Kötülüğe sevk etmeyi amaçladığı insanı, o kişinin kendi silahı ile vurur. Kötü olanı hayır gösterir, hile ve desiseleriyle ilerler.

Satanizm, dinin ve dini olan her şeyin karşısında, Şeytanın ve onun temsil ettiği kötülüklerin yanında bulunma hareketidir. İslam'da ise Allâhın (c.c) karşısında ona denk güce sahip hiçbir varlık mevcut değildir. Kur'an'ın tekrarlar sunarak vurguladığı, Allâh'ın (c.c) Rabb olarak tartışma kabul etmez üstünlüğü ve yüceliğidir.

Şeytana karşı tedbir, şirkten uzaklaşarak Yaratıcıya iman etme ve inancının gereğini yapma, ibadet etme diğer bir deyişle kulluk etmedir. İman olmadan Şeytanın yani cinin tesirinden çıkabilmek mümkün değildir. Öte taraftan kendini gizleyen bir düşman olan Şeytanın şerrinden korunmak için her şeyi gören, bilen ve etkisiz hale getirme kudretine sahip olan Allah'a sığınmak lazımdır Şeytana dayanan inancın alt yapısı, ilahi dinin haricinde mutluluğu aramaktan geçmektedir. Şeytanın nihai hedefi haramlara teşvik ve vesvese vermektir. Yaratıcı, mü'minlere satanizm sapkınlığından korunmak ve kurtulmak için üç öneride bulunur. Kendisine “**iman**”, “**güvenme**” ve “**haşyet**”. Gereği yerine getirilmeden Şeytanın etkisinden korunmak ve Allah'ın yardımını beklemek mümkün değildir.

Anahtar kelimeler: Allah, Şeytan, Tedbir, Satanizm, Vesvese, İman, İbadet, Dua

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
---	--	--

ABSTRACT

Öğrencinin	Name Surname	Fatma ÖZSOY		
	Number	148106011149		
	Department	Basic İslamic Sciences/Kalam		
	Study Programme	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Supervisor	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin GÜNEL		
Title of The Thesis/Dissertation	Satan Concept In The Quran Perspective And The Reality Of Satanism			
<p>According to the Holy Qur'an, Satan is a creature that directs the world to the cradle. If there is an erosion in the spiritual structure of the human, the demon increases it. The person he intends to refer to the evil strikes him with his own gun. He shows the bad one by no means, he goes through tricks and deserts.</p> <p>Satanism is an act of standing by Satan and the evils he represents, in the face of religion and all that is religious. In Islam, there are no equivalent assets against the Almighty (c. C). The Qur'an emphasizes by offering repetitions, the Almighty (c.c) as the Lord of unbelieving supremacy and supremacy.</p> <p>The measure against satan is to worship, to believe in the Creator and to do what the faith requires, to worship, to worship, in other words. It is not possible to get out of the influence of satanism without faith. On the other hand, an enemy who sees himself to hide from the evil of Satan, knowing and need to take refuge in God who has the power to neutralize the belief that the faith of the devil, the divine religion to seek happiness outside. The creator makes three suggestions to prevent and escape the deviance of satanism. Kork Faith “,” trust me and “fear of God Kend. It is not possible to protect from the influence of Satan and to wait for the help of Allah without fulfilling the necessity.</p> <p style="text-align: center;">Key words: Allah, Satan, Prevention, Satanism, Vesvese, Faith, Worship, Prayer</p>				

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	ix
ÖNSÖZ.....	xi
GİRİŞ.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAN VE HADİSTE ŞEYTAN

1.KUR'AN-I KERİM'DE ŞEYTAN.....	16
1.1. Şeytan'ın Tanımı.....	16
1.2. Şeytan ve İblis Kelimeleri Arasındaki Anlam Münasebeti	20
1.3. Şeytanın Varlığı ve Mahiyeti	21
1.4. İblisin Melek ya da Cin Oluşu	25
1.5. Şeytanın İsim ve Sıfatları.....	26
1.6. Şeytanın Kibri ve Kâfir Oluşu	30
1.7. Şeytanın Aldatması	32
1.8. Şeytandan Allah'a Sığınma	35
1.9. Şeytandan Korunma Yöntemleri	37
1.9.1. Şeytandan Korunmak İçin Okunması Gereken Sure ve Dualar	38
1.9.2. Şeytandan Korunmanın Diğer Yöntemleri	41
2.HADİSLERDE ŞEYTAN.....	44
2.1. İnsan-Şeytan İlişkisi.....	46
3.TUĞYAN, TAĞUT VE SATAN İLİŞKİSİ	51
3.1.İnsanı Tuğyana Yönelten Şeyler ve Tağutların Nitelikleri.....	54
3.2.Bir Tağut olan Şeytana Kulluk	55
3.3.Yezidilik ve Şeytan.....	57

İKİNCİ BÖLÜM

SATANİZME GENEL BAKIŞ

1.SATANİZM	61
1.1.Satanizmin Temel Özellikleri.....	64

1.2.Satanizmin Yayılma Sebepleri.....	66
1.3.Satanizmin Prensipleri	69
1.4.Modern Satanizmde Dokuz Satanik Günah.....	72
1.5.Satanizmin Kutsal Kitabı	73
1.6.Satanizme Giriş Yaşı ve Nedenleri	74
1.7.Satanizmden Gençleri Korumak İçin Yapılması Gerekenler	78
1.8.Satanizm’de Cennet Cehennem İdesi ve Tapınma Ayini (Black Mass).....	79
1.9.Satanizmin Sembolleri	81
1.10.Satanistlerin Ahlak Anlayışları	86
1.11.Satanizm ve Evrim Teorisi İlişkisi.....	86
1.12.Satanizmin Yaygınlaşma Materyalleri ve Günümüz Dünyasında Satanizm	88
SONUÇ.....	90
KAYNAKÇA.....	94

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.s.	: Aleyhisselam
A.Ş.	: Anonim Şirketi
A.Ü.İ.F.	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Ank.	: Ankara
Ans.	: Ansiklopedi
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
CD.	: Bilgisayar Diski
Çev.	: Çeviren
D.İ.B.	: Diyanet İşleri Başkanlığı
Haz.	: Hazırlayan
hz.	: Hazreti
İSAM	: İslâm Araştırmaları Merkezi
İst.	: İstanbul
Kit.	: Kitapevi
M.E.B.	: Milli Eğitim Bakanlığı
Mad.	: Maddesi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
S.a.v.	: Sallallahü Aleyhivesellem
T. D. V.	: Türkiye Diyanet Vakfı
Ter.	: Tercüme
ts.	: Tarihsiz
Yay.	: Yayınları
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu

ÖNSÖZ

Kur'ân-ı Kerimde, Allah, insan ve Şeytan önemli kavramlardır. Yüce Rahman'ın yarattıklarından beklediği dua ve itaattir. Bunun için insanın kendisini ve Allah'ı tanıması önemlidir. Bu da iman etme ve inancını hayata aktarma ile olur. Şeytan insanın düşmanıdır. İnsanı, Allah Teâlâ'dan uzaklaştırmayı arzu eder. O Allah'a itaat etmemiş, yaptıklarından pişman olmaması nedeniyle de huzurdan kovulmuştur. İblisin Allah'a fiili olarak zarar verme gücü yoktur. Onun ilgi alanı insandır. İnsanı ibadetten uzaklaştırmak için hile ve desiseleri çoktur. Bunlar; aile düzenine zarar verme, vesvese verme, zorlama, yalan söyletme, kandırma, günahları güzel gösterme ve sihirdir.

Sanayileşme ve modernleşmeyle birlikte geleneksel aile yapısında kaçınılmaz değişimler meydana gelmiş, sosyal yapımızda ve bilhassa çocuklar ve gençler üzerinde hatırı sayılır izler bırakmıştır. Bunun yanı sıra medyanın, gençler üzerinde yanlış etki yapan basılı ve görsel yayınları, eğitimdeki sıkıntılar ve özellikle de dini eğitimin verilmesi hususunda yaşanan eksiklik, yetersizlik ve daha birçok sorun yurdumuz gençliğinin manen sıkıntı içerisine girmesine neden olmuştur. Batı dünyasında ve özellikle Norveç ve Amerika'da son yıllarda “alternatif bir din” haline getirilen, tarihçesi ortaçağa dayandırılan, büyü ve büyücülüğe önem veren ve kısaca “Şeytana tapınmak” anlamına gelen Satanizm ülkemiz gündemini meşgul etmeye başlamıştır. Bu nedenle bizim bu çalışmadaki amacımız, ülkemiz gündemini meşgul eden ve gençlerin intiharıyla noktalanın Satanizm'in iç dünyasını, arka sokaklarını, tarihi akışını ve günümüzdeki halini araştırıp bilgi sunmak ve Kur'an'ın Şeytana bakış açısını önemle arz etmektir. Amacımız imanın taklitten tahkike ulaşmasını sağlamaktır.

Çalışmamız giriş, iki bölüm ve sonuçtan meydana gelmektedir. Girişte; Şeytan ve Satanizm kavramının anlamına ve Kur'an'da Şeytan bahsine değinilmiştir. Birinci Bölüm'de, Kur'an'da Şeytan kavramı işlenmiş, ayetler ve hadisler ışığında sunulmuştur. İkinci Bölüm'de Şeytan ve Satanizm hakkında bilgilendirme yapılmaya çalışılmıştır.

Bu alıřmamızda deęerli dūřune ve katkılarıyla yardımını esirgemeyen Danıřman Hocam, Dr. Őęr. Őyesi Mehmet Emin Gūnel'e teřekkūrlerimi sunarım.

Fatma ÖZSOY
KONYA - 2019

GİRİŞ

Bu çalışma, satanizmin ne olduğunu sorgulamak, inkâr açısından satanizmi nasıl tanımlayabilir ve açıklayabiliriz sorularına cevap bulmaya çalışmak için gerçekleştirilmiştir. Satanizm teriminden anlaşılan nedir? Bir kavramın gerçek doğasını bulmanın en iyi yolu, kökenine derinlemesine inmek, nasıl başladığını sorgulamaktır.

Kur'an-ı Kerim'e göre Şeytan, insana vesvese vererek kötülüğe yönelten bir varlıktır. İnsanın ruhani yapısında bir erozyon var ise İblis bunu arttırır. Kötülüğe sevk etmeyi amaçladığı insanı, o kişinin kendi silahı ile vurur. Kötü olanı hayır gösterir, hile ve desiseleriyle ilerler. “Şehvet, nefret, intikam, hırs, sevgi, korku, öfke ve şiddet” gibi duyguları değerlendirmede yanlışa sevk eder. “Şeytanın hilesi cidden zayıftır”¹ ayeti, Şeytana karşı ve zamanında kullanılabilen akıl ve iradenin önemini gözler önüne sermektedir.

Melek ve Şeytan; birisi iyiliğin ve itaatin sembolü², diğeri de kötülüğün ve isyanın temsilcisidir³. İnsan ise, potansiyel olarak iyi ya da kötüye meyyal olarak yaratılan; güzel huylarını öne aldığıda melekleşme vasfına sahip olan, hatta meleklerden çok daha üstün bir yere çıkma kapasitesinde olan, kötü hasletlerini arttırdığında da şeytanlaşmaya⁴, hatta hayvanlardan bile daha aşağı bir seviyeye inme potansiyelinde olan⁵ bir varlıktır. Melek'le Şeytan'ın ortak kaderi ise, insanla birlikte sorumlu varlıklar olmalarıdır.⁶

Sanayileşme ve şehirleşmeyle beraber klasik aile yapısında ortaya çıkan çok yönlü yenilikler, sosyal yapımızda ve özellikle de çocuklar ve ergenler üzerinde önemli izler bırakmıştır. Bununla birlikte kitle iletişim araçları, medya, gençler üzerinde olumsuz izler bırakan yazılı ve görsel araçlar, eğitimdeki olumsuzluk yönü ağır basan etkiler ve özellikle dini öğretimin verilmesi yolunda yaşanan eksiklikler ve daha birçok neden ülkemiz gençliğinin manen sıkıntı içerisine girmesine sebep olmuştur.

¹ Bkz. Nisa 4/76.

² Bkz. Tahrim, 66/6.

³ Bkz. Kehf, 18/50; Tâhâ, 20/116.

⁴ Bkz. En'âm, 6/112.

⁵ Bkz. A'râf, 7/179.

⁶ Ahmet Güç, *Satanizm Şeytana Tapınmanın Yeni Adı*, 2004, Ziraat Matbaası, Ankara, s. 5.

Batı coğrafyasında ve özellikle Amerika’da son yıllarda “alternatif bir din” haline dönüştürülmüş ve tarihçesi ortaçağ büyü ve sihir faaliyetlerine ve büyücü hanımlara kadar dayandırılan ve kısaca “Satan’a tapınmak” anlamına gelen Satanizm ülkemiz gündemini meşgul etmeye başlamıştır. İşte bizim bu çalışmadaki amacımız, ülkemiz gündemini meşgul etmeye başlayan ve gençlerin intiharlarıyla sonlanan Satanizm’in mahiyetini, tarihi sürecini ve günümüzdeki durumunu araştırıp merak edenlere bilgi sunmak ve İslam’ın bu konuya yaklaşımını ortaya koymaktır.

İnsan, yaratılışı gereği iyiliğe ve kötülüğe meyyaldir. Bu durum iradeli bir varlık olması sebebiyledir. İnsan bu niteliği ile diğer bütün canlılardan ayrılırken bununla birlikte bu özellik ona bir mükellefiyet getirmiştir. Buna göre insan, tüm yaşamı süresince yaptıklarından ve yapması gerektiği halde yapmadıklarından mükellef tutulmuştur. Bu sorumluluk insanoğluna takdim edilirken, onun iyiliğe meyyal olan yönünü pekiştirmek için kendisine nebiler ve kitaplar gönderilmiş; kötülüğe meyyal olan tarafını sorgulayıp imtihan etmek için de yanıltıcı olarak Şeytan musallat edilmiştir.

İnsanın kötülük yönünü sürekli aktif halde tutmaya çalışan Şeytan, bunu farklı yöntemlerle gerçekleştirmektedir. Bu yöntemler Şeytanın insanı aldatma yolundaki stratejisini belirlemektedir. Ve Şeytan farklı yüzyıllara ve nesillere göre stratejisini oluşturmaktadır.

Şeytanın insanoğlunu aldatmakta kullandığı teknikler ve orijinal stratejiler iyi bilinirse, onun tuzaklarına kanmamak ve hilelerinden uzak olmak kolaylaşacaktır. Yüzyılımızda insanoğlunun içinde bulunduğu süreç ve evrenin farklı yerlerinde insanlara karşı yine insanların işlediği hatalar ve gerçekleştirdikleri katliamlar ortadadır. İnsanların bu denli vahşileşmesindeki psikolojik sebeplerle birlikte Şeytanın tesiri de unutulmamalıdır. Görüyoruz ki insanların bu vahametten kurtulabilmeleri için psikolojik nedenlerin yanında Şeytanın tesirinin de yok edilmesi gerekmektedir. Şeytanın tesirinin yok olabilmesi için onun niteliklerinin en ince ayrıntısına kadar iyi bilinmesi ve insanı kandırmak için kullandığı yöntemlerin farkında olunması gerekmektedir. Araştırmamızda Şeytanın, insandaki iki temayülünden biri olan kötülük yapma eğilimini hangi yöntemleri kullanarak iletlediğini ortaya koymak hedefler arasındadır. Bu yöntemler araştırılırken, iyice

kavranması açısından Şeytan kavramının tanımı ve zararları üzerine çalışılacak; diğer varlıklar arasındaki yeri ve durumu incelenecektir.

Şeytan, insanoğlunun zarar görmesi için uğraşan bir varlıktır. İnsan bu varlığa karşı onu tüm vasıf ve stratejileriyle tanıyarak ve davranışlarını iyi bilerek karşı koyabilir. Ancak bu sayede insan, içinde bulunduğu zafiyetten ve sıkıntılardan kurtulabilir.

İnsanoğlu, bilim sayesinde her çeşit problemin üstesinden gelebilir. İnsanın kendinden uzaklaşmaması için önce kendi yeteneklerinin farkında olması, ardından bu yetenekleri eksiltmeye çalışarak kendisinin kötülüğe meyyal olan yönünü ortaya çıkarmaya çalışan Şeytanı ve onun bu işi aktif hale getirirken kullandığı teknikleri bilmesi elzemdir. Nitekim Şeytan insanın en büyük ve en aldatıcı düşmanıdır.

İnsanın da, kendisini düşman belirleyen Şeytanı en büyük düşmanı olarak görmesi ve onun desiselerine düşmemek için gayret sarf etmesi akıl karı olacaktır. Nitekim düşmanını tanımayan, anlayamayan, ondan gelecek zarar ziyanı iyi bilmeyen ve sonuçlarını göremeyen, düşmanı karşısında yenilmeye mahkûmdur. Bu gün bu yenilgiye esir olarak her türlü ziyanı işlemeye açık hale gelen insanların fazlalığı ve bu insanların yaptıkları her türlü vicdansızlık ve ahlaksızlık gözler önündedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KUR'AN VE HADİSTE ŞEYTAN

1. KUR'AN-I KERİM'DE ŞEYTAN

1.1. Şeytan'ın Tanımı

Arap literatüründe Şeytân kelimesi “Şatane”kökünden türemiş olup uzağa gitme, uzaklaşma manasındadır. Şeytan, tabiatı sebebiyle insan ruhundan, günahkârlığı sebebiyle de her güzellikten uzak olduğundan uzak kalma manasında Şeytan denmiştir. Bazı dilciler ise çıkış noktasının“Şâte” kelimesi olduğunu ve ona ateşten yaratıldığı için bu isim verildiğini söylemektedirler. Bazı âlimler ise mana açısından her iki düşüncenin de uygun olduğunu lakin birincinin daha doğru olduğunu belirtmektedirler. O halde Şeytan kelimesi tercih edilen görüşe göre, uzak kalma ve uzaklaşma kelimesinden türetilmiştir. Bundan mütevellit de insanlardan, cinlerden ve hayvanlardan isyankâr olan her varlık Şeytan diye adlandırılmıştır.⁷

Sözlükte “ doğrudan ve haktan beri olmak, karşıt olmak” manasındaki şatn (şütûn) veya “hiddetinden yanıp tutuşmak” manasındaki şeyt kökünden türediği ortaya atılan Şeytan kelimesi(çoğulu şeyâtîn) “haktan ve rahmetten uzak kalmış varlık; alevlenip helâke mâruz kalmış yaratık” demektir.⁸Terim anlamı olarak ise insanları aldatmaya çalışan haddini aşmış ruhani varlık diye tanımlanır.⁹

Şeytan bir azgın, yani azmışlıkta, günah ve şerde muhteşem bir ilerleyişle kendi saf ve benzerlerinin ötesine geçmiş kötü, kabih anlamında bir cins isimdir ki, beşerden, hayvandan, tüm kötü yaratıklardan ve diğer gizemli mahlûklardan en kötülerine denilir. İnsan Şeytanı, hayvan Şeytanı, cin Şeytanı gibi. Bundan dolayı Kur'an'da insan Şeytanları ve cin Şeytanları tabirleri çokça görülmektedir. İnsan görünebilir, lakin kötülükleri ve şeytanca tavırları görünmez, sonuçlarıyla açığa çıkar. O zaman diyebiliriz ki insan Şeytanında Şeytanlık soyut bir eylemdir. Bunun için Şeytan ismi batın ve şer bir güç, kabih bir ruh fikrine döner. Cin Şeytanı, yani

⁷ Ebü'l Fida İbn Kesir, *Tefsirü'l Kur'anü'l Azim*, Çağrı Yayınları, 2018.

⁸Levent Öztürk, *TDV İslam Ansiklopedisi*, Şeytan, Cilt:39, s. 99-101.

⁹Düzgün a.g.e s. 595.

gerçek Şeytan filozoflarca sadece gizemli soyut varlıklar olarak yorumlanmış ise de, bunun maddi tarafını da inkâr etmek mevzu bahis olmayacağından, bu genellemeye kötü olan maddî güçleri de ilave etmek önemlidir. Ehl-i sünnet'in açıklaması böyledir. Bu şekilde Şeytan cins ismi, özellikle soyut âleme yani ruhlar ve kötü güçlere isim olmuştur ki, yaratılma sürecinde her cins bir tek birey ile başlamış olduğundan, Şeytan ismi kullanılınca bu cinsin başlangıcı olan o ilk yaratılmış, kısacası İblis akla gelir.¹⁰

Kur'an-ı Kerime baktığımızda, Allah Teâlâ'nın kullarını Şeytan hususunda çok sık uyardığını görmekteyiz. Bu uyarılar; Şeytanın insanın aşikâr düşmanı olduğu, ona tabi olunmaması gerektiği çünkü Şeytanın beşeri kandırıp hakikatten uzaklaştırarak sonunda nedamet ve mutsuzluğa sürükleyip öylece bırakacağı gibi konular yer almaktadır. Kur'an-ı Kerim'in muhtelif ayetlerinde, inananların tanıyıp vereceği zarardan korunmaları için Şeytanın nitelikleri açık bir biçimde bildirilmiştir.¹¹

Kişiyi, yaratılış amacı olan üstün ahlakın halifeliği vazifesinden alıkoymayı kendine görev edinen İblis ve ona destek olacak olan diğer varlıklar, Kur'anda, Şeytan şeklinde adlandırılmaktadır. (el-En'âm 6/112). Farklı bir söyleyişle Şeytan ismi, tüm yanıltıcı unsurları kapsayan genel bir mana taşımaktadır.¹²

Şeytan, azmakta, şer ve kötülük yapmada sınırı aşmış, kötü, zorlayıcı ve inat etmekte ısrar eden varlıktır. Şeytan kelimesi cins isimdir. Bundan dolayı manevi varlıkların haricinde, insan ve hayvandan başlamak üzere, başka gizemli yaratılmışlardan da Şeytanın vazifesini yerine getirenler vardır.¹³ Şeytan kelimesi, yalnızca İblis'e has bir isim sayılmamalıdır. Azgınlık, sınırı aşmak, kibir ve Allah'ın merhametinden uzak kalmak Şeytanın farik vasfıdır. Bu özellikler İblis'te yapı haline dönüşmüştür.¹⁴

Şeytan kelimesini bazı dil bilimciler “n” harfini kelimenin aslından kabul ederek “şın, dad, nun” kökünden türediğini söylemişlerdir. Buna göre mana: “uzak

¹⁰ Muhammed Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili Yeni Mealli Türkçe Tefsir*, İstanbul: Matbaa-i Ebuzziya, 1936.

¹¹ Ali Osman Ateş, *Kur'an ve Hadislere Göre Şeytan*, 1996, s.111.

¹² Ramazan Altıntaş, *Kur'an'da Hidâyet ve Dalâlet*, İstanbul: Pınar Yayınları,1995, s. 285-291.

¹³ Mehmet Paksu, *Vesvese Sebepleri ve Kurtuluş Yolları*, 2015, s. 115.

¹⁴ Murat Kılavuz vd., *Akaid*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2018, s. 80.

oldu, uzaklaştı” olur. Şeytan da haktan ve rahmetten uzak olduğundan bu mananın ona uygun olduğunu iddia ederler. Böyle düşünenler Şeytan kelimesinin çoğulunun “şeyâtin” gelmesini delil göstererek iddialarını desteklemektedirler.¹⁵ Şeytan sözcüğündeki nun asli harftir. Bu ad şetane kökünden çıkmaktadır. Yani beri oldu, uzaklaştı. Şu bakış açıları da aynı manaya gelmektedir: Engin kuyu, uzak bir sıra, gurbet. Kimine göre Şeytan sözcüğündeki nun harfi zaittir. Bu bakımdan öfkesinden yandı fiilinden gelir. Şu ayetten ortaya çıktığı üzere Şeytan alevli ateşten yaratılmıştır: “Cinleri de dumansız alevden yarattı.¹⁶ Şeytan ateşten halk edilmesinden dolayı, ileri derecede öfkeli ve güçlü yapıda olmuş ve Hz. Âdem’e secde etmekten de kaçmıştır, emre itaatsizlik yapmıştır.¹⁷

Hadislerde bazı fenalıklar da Şeytanla özdeşleştirilmiştir. Hz Ömer Şam’a vardıklarında bindirildiği at, aşırı hareketlenip zarar vermeye başlayınca, hızla inmiş ve: “Beni Şeytana mı bindirdiniz” buyurmuştur. Gözle görünmeyen, insanları negatif telkinlerle kötüye yönlendiren, beşeri azgınlaştıran yaratık anlamındaki Şeytan, cin taifesindedir. Diğer bir söyleyişle bu manada Şeytan cinlerin asi sınıfına denir.¹⁸

Yüce kitabımızda Şeytan kelimesi 88 yerde geçmektedir. Genellikle insan şeytanları ve cin şeytanları biçiminde zikredilmektedir.¹⁹ İnsan her ne kadar zahir olsa da, şeytanca faaliyetleri açığa çıkmamakta, sadece eylem, hareket ve fiiliyatları ile ortaya çıkmaktadır. Bu bakımdan Şeytan bilhassa soyut ruhaniyetlere ve kötü olanlara sıfat olmuştur.²⁰

Ebu Ubeyde şöyle demektedir: Azmış olan cinlere, beşer ve hayvanların hepsine Şeytan denir. Allah Teala şöyle buyurur “Böylece biz, her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman yaptık”²¹ “Şeytanlar, dostlarına, sizinle mücadele etmelerini fısıldarlar”²² “Şeytanlarıyla yalnız kaldıkları zaman”²³ “Tomurcukları sanki şeytanların başları gibidir”.²⁴

¹⁵ Güç, a.g.e. s. 47.

¹⁶ Rahman, 55/15.

¹⁷ Rağib El- Isfahani, *Müfredat Kur’an Kavramları Sözlüğü*, Çıra Yayınları, İstanbul, 2012.

¹⁸ İbrahim Canan, *Hadis Külliyyatı ve Şerhi*, 1995, s. 347.

¹⁹ Paksu, a.g.e. s. 115.

²⁰ Paksu, a.g.e. s. 116.

²¹ Bkz. En’am, 6/112.

²² Bkz. En’am, 6/121.

²³ Bkz. Bakara, 2/14.

²⁴ Bkz. Saffat, 37/65.

Bazıları ayette var olan Şeytandan kastedilenin sıfatı yılan gibi olduğunu zikrederken, bazıları da ondan kastedilenin azgın cin taifesi olduğunu zikreder. Zakkum ağacının tomurcuklarının tepelerinin, cinlerin kafalarıyla müsemma kılınması, cinlerin çirkinliğinden sebeptir. “Şeytanların uydurup fısıldadıklarına tabi oldular.”²⁵ Ayetinde bahsedilen şeytanlar azmış olan cin taifesidir. Kastedilen azgınca davranan insanlar da olabilir.²⁶

Hız. Peygamber şöyle buyurmuştur: “Haset şeytandır, gadap, kırgınlık şeytandır”. Şeytan, Yüce Yaratıcı’nın secde et emrini ilk başta yerine getirmemiş, gazâba uğramış ve kaybedenler arasına girmiştir. Bu nedenle ona İblis adı verilmiştir. Kur’an-ı Kerim, İblis’in cin taifesinden olduğunu, “Hani biz meleklerle: Âdem’e secde edin demiştik, İblis hâriç olmak üzere onlar hemen secde ettiler. İblis cinlerdendi. Rabbin emrinden dışarı çıktı.” ayetiyle bildirmiştir.²⁷

Kur’an-ı Kerim’de, düşmanların en tehlikesi olduğundan dolayı sakınılması gerektiği anlatılan “İblis” kelimesinin kökeni hakkında çeşitli bakış açıları bulunmaktadır. “Belese” kelimesinden üretilen bir sözcük, “İblâs” tan gelen Arapça bir sözcük ve meleklerle birlikte Azâzil veya Hâris olarak adlandırılan bir varlık olduğu söylenmektedir.²⁸

İblis sözcüğü İbrânîce’den Arapça’ya gelmiştir. Kur’ân-ı Kerîm’de seksen sekiz yerde Şeytan, on bir yerde İblîs sözcüğü geçmektedir. Bunlardan 18’i ise çoğuldur. Âdem’in yaratılışına müteakiben meleklerden ona secde etmelerinin istendiğine dair dokuz âyette İblîs kelimesi geçmektedir. Beşere kin besleyerek onları farklı desiselerle kandırdığını anlatan âyetlerde de Şeytan lafzı yer almaktadır. Kur’an-ı Kerim’de Şeytan ve insan münasebetine ve aradaki mücadele ve uğraşlara değinen pek çok âyet-i kerime geçmektedir. Âdem’e melekler secde etmiş, Şeytan büyüklenip Allah’ın isteğine itaatsizlik etmiş, sebep olarak da kendisinin ateşten, Âdem’in topraktan yaratıldığını ortaya atmıştır. Cenâb-ı Hak, hatası sebebiyle uzak kıldığı Şeytanın, beşere vesvese tohumları atmasına, çeşitli desiseler ile yanlış doğru gibi algılatıp ademoğlunu doğru güzergahtan ayırmasına izin vermiştir. Allah’ın ikazına karşın Âdem ile Havvâ Şeytanın yanıltıcı sözlerine ikna olarak yasak

²⁵ Bkz. Bakara, 2/102.

²⁶ Rağib El- Isfahani, a.g.e. s. 551.

²⁷ Bkz. Kehf, 18/50.

²⁸ Levent Öztürk, a.g.e. s. 100.

meyveden tatmış, bunun bedeli olarak cennetten atılmış, öylelikle dünya hayatında ahiret zamanına kadar sürececek olan insan yaşamı başlamıştır. Temiz yaratılışını yani fitratını kaybetmeyen insan kelâm âlimlerinin birçoğuna göre Allah katında meleklerden de üst makamdadır. Bunun yanı sıra selim aklı var olduğu halde doğruları görmezlikten gelen, göz verildiği halde gerçeği görmeyen, kulak verildiği halde Allah kelamını işitmeyen ve bilinçsiz yaşayanlar ordusu gibi olan²⁹ insanlar da vardır. Kur'an'da İblis ve Şeytan sözcüklerinin yer aldığı âyetlerin haricinde olan pek çok âyette de insanın bu durumundan ve direnişinden bahsedilmektedir. Farklı âyetlerde Şeytanın ileri gitmiş, içten pazarlıklı yani sinsî, kandırıcı ve kışkırtıcı sıfatları olduğu bildirilmekte, yanıltıcı özelliğine işaret edilmekte, uzak durulması istenmekte ve kötülüğünden Allah'a sığınmanın önemini altı çizilmektedir. Bununla birlikte geçmiş nebiler zamanında yaşamış insanlara yaptığı manevi zararı da bildirilmektedir.³⁰

Şeytan, beşeri her daim kötü şeylere çağırır. Bir kişi kalbinde kötü bir düşünce filizlendiği zaman bu zannın Şeytandan geldiğini bilmeli ve o kötülük tohumunu filizlendirmemelidir, uzak durmalıdır. Allah'ın merhametinden uzaklaşmış olan Şeytan bir bakıma itaatsizliğin efendisi gibidir.³¹

1.2. Şeytan ve İblis Kelimeleri Arasındaki Anlam Münasebeti

İblis, insanlara haset etmesi sebebiyle Allah'a isyan eden, Yaratıcısı huzurundaki büyülenme ve küstahlık sebebiyle de lanetlenen insanın amansız düşmanı olan varlık şeklinde tanımlanabilir. Şeytan da aynı tanımın içerisinde.³²

Kur'an ayetlerine de baktığımızda Şeytan ile İblis'in aynı kişi olduğu aşikârdır. Diğer bir deyişle İblis ve Şeytan aynı gücün iki adıdır. İblis aslında bütün şeytani güç ve varlıkların bireysel olarak temsilcisidir. Bu anlayışla Şeytan, İblis'in etkin duruma geçişinde yüklendiği güçlerin hepsine verilen isim, İblis ise, Şeytan denilen karanlık ve şer güçlerin noktası olan varlığın hususi adı olmaktadır. Kur'an'da Hz. Âdem kıssasında itaat etmeyen varlığın İblis ismiyle zikredilmesi, bu

²⁹ Bkz. A'râf 7/179.

³⁰ Levent Öztürk, a.g.e. s. 100.

³¹ Ömer Küçükkağa, *İnancımız*, 2015, s. 72.

³² Yaşar Nuri Öztürk, *Kuran Açısından Şeytancılık*, 2002, s. 53.

kıssanın dışındaki ayetlerde İblis isminin yerine Şeytan isminin zikredilmesi bu görüşü güçlendirmektedir. Kıssadaki İblis var olan bir mahlûkun ismi olarak ortaya konulurken, bunun dışında zikredilen ayetlerde Şeytan daha fazla İblis'in huyu, tarzı, metodu ,askeri, yardım edicisi ve bazen de zehri ve etkisi manasında kullanılmıştır. Bunu şu biçimde formüllendirebiliriz: İblis; Hz. Âdem'e secdeden çekinen ve secdeyi istemeyen varlık; Şeytan; onun sipahileri, askerleri, nesebi... Bu sebeple Kur'an'da Şeytan lafzı çoğul haliyle “şeyâtîn” olarak geçtiği halde İblis her daim tekil olarak kullanılmaktadır. Kur'an'ı Kerim'de Şeytan ilk anılırken İblis ismi kullanılmış, bu isimle on bir ayette zikredilmiştir.³³

1.3. Şeytanın Varlığı ve Mahiyeti

Kelam âlimleri Şeytanın bir “cism-i latif” olduğu görüşünde karar kılmışken İslam filozofları onun bir “nefs-i mücerred” olduğunu belirtmişlerdir. Tasavvufçuların ise bir tarafı kelamcıların, bir tarafı da İslam filozoflarının görüşlerine yönelmişlerdir. Bazı mutasavvıflar da Şeytanın, insanın ruhaniyetinde var olan “nefis” olduğu sonucuna varmışlardır. Nâsıların zahirinden, selef âlimlerinin düşüncelerinden ve İslam medeniyeti içerisinde yaygınlaşmış olan itikattan anlaşıldığına göre Şeytan hariçte var olan bir yapıdadır. Yani Şeytan insanı dış dünyaca etkileyen ve zarar verebilen bir varlıktır. Nefis ise insanın kendi iç âleminde ve ona tanıdiktir. Yani nefis ve şeytan ayrı birer varlıktır.³⁴

Varlık sahasında Şeytana biçilen rol nasıldır? İnsanı Yaraticısı huzurunda güç durumlara koyabilen ve bunu kendisine görev bilen, bu yolda her şeyini ortaya koyan bu varlık neden yaratılmıştır? Allahu Teâlâ hiçbir şeyi boş ve amaçsız yaratmadığına göre³⁵ Şeytanın yaratılış amacı nedir? İşte bu konu içerisinde bu suallere cevap bulacağız. Şeytanın var olması en önemlisi insanın iradesinin anlamsallığı açısından lüzumludur. Şeytan yaratılmasaydı Allah'a kulluk ve teslimiyetten bahsetmek söz konusu olmazdı. Bazı eylemlerin iyi olması kötü eylemlerin varlığı ile açığa çıkabilir. İnsanlara bu hususta vesvese verende Şeytandır. Bununla birlikte Şeytanın

³³ İlyas Şanlı, *Kuran'a Göre Şeytanın İnsanı Aldatma Yöntemleri*, 2008, s. 24.

³⁴ Şanlı, a.g.e. s. 25.

³⁵ Bkz. Enbiyâ, 21/16; Mü'minûn, 23/115.

varlığı varlık sahasının itinalı düzeni bakımından da önemlidir. Çünkü onun mevcudiyetinin sonu halinde vesvese ve kötülük yolu bitmiş olacaktır ve hayır yolundan ilerlemek mecburi duruma gelecektir ki böyle bir halde iradeden ve imtihandan söz etmek mevzu bahis değildir. Bu neticede de nebilerin ve onlara gönderilen, insanları aydınlatan ilahi kitapların var olması için bir mekân ve amaç olmayacaktı. Allah Teâlâ tüm yarattıklarını zıtlarıyla birlikte yaratmıştır ki biri ötekisinden ayrılabilsin ve aralarındaki fark beşer tarafından basitçe görülebilsin. Şeytan da, varlıkların en saflarından olan, hak ve adalete yönelten meleklerin mevcudiyetine mukabil halk edilmiştir. Böylelikle meleklerin mükemmeliyetlerinin ve iyiliklerinin insanlarca, Şeytanla ve ondan hasıl olan kötülüklerle kıyaslanarak bilinmesi amaçlanmıştır. Allah'ın en üstün olmasını ve celalini ifade eden Kahhar, Müntakim, Müzill, ... gibi sıfatlarının tecelli edeceği varlığın olması elzemdir. Çünkü bu isimler bağlı bulunduğu bir varlığı icap ettiren kemal sıfatlarındandır. Şeytan yaratılmasaydı, insanlar ve cinler melek düsturunda varlığını devam ettireceklerdi. Bu sebeple bu sıfatların etkisinin ve sonucunun açığa çıkması görülemeyecekti. Allah'ın kuvvet ve celalini ifade eden sıfatlarının yanı sıra Hafız, Ğafur, Rahim, Settâr, ... gibi isimleri de bulunmaktadır ve bu isimlerinin de açığa çıkması gereken varlıklara ihtiyaç duyulmaktadır. Eğer Şeytan yaratılmasaydı tüm yaratıklar meleklerin doğasında devam edecekleri için bu isimlerin açığa çıkıp tecelli edeceği bir fiil bulunmayacaktı. Mesela suç olmayacaktı ve Allah'ın affetme sıfatının tecelli edeceği bir nokta olmayacaktı. Şeytanın insanları aşıladığı, telkin ettiği şeyler bazen insana fayda verir. Çünkü Şeytan insana hırs enjekte eder. İnsanın iç âleminde dalgalanan bu hırs ve ihtiras onu dünya aşkına yöneltir. Dünya aşkı da kişiyi, dünyalık için çabalamaya, onun varlığına, ilerlemesine ve ülkelerin de gelişmesine dolayısıyla insanlığın imarına vesile olur. Lakin bu hırsın da bir sınırı olmalıdır. Eğer normalüstü bir durum ortaya çıkarsa insan için yarar değil zarar taşır, insanın helak olmasına sebep olur. O halde hırs ve ihtirasın ortalanması, “itidal” nispetinde yer alması önemlidir. Demek ki Şeytanın aşıladığı ve teşvik ettiği sınırlı dozda olur ve kişilerin sevap işleme yönüne tamamıyla baskın olup galip gelmezse faydalı olabilmektedir. Bir bakıma bu unsurlar insanın güzel yaşaması için elzemdir. Çünkü bu unsurlar olmazsa kişi dünyalık hiçbir faaliyet gerçekleştirmez ve dolayısıyla nefes alıp veremez. Bu özetlemelerden hulasa şu çıkarıma varılmaktadır ki; kendisi bizzat

olumsuzluğun çıkışı ve kötülüğün babası olan Şeytanın zahirde çirkinlik atfedilen varlığı, genelde insanlık için bir hayır, bir hikmettir.

Şeytanın var olması belirli hikmetlere sahiptir. İblis yani Şeytan günahların aktivisti olurken, melek sevapların ve güzelliğin aktivisti olmuştur. Bireyin kötü tarafına karşın Şeytan, iyi tarafına karşın da melek var edilmiştir. Şeytan kötülüğün ve şerrin savunucusu sıfatıyla daima şerri dayatırken melek de hakkın ve hayrın savunucusu sıfatıyla daima iyiliğimizi istemiştir. Beşer ise Allah'ın kâinattaki temsilcisi olarak akli melekesi, irade gücü ve kuvvetiyle Şeytanı ve telkin ettiği şerrin sırtını yere getirmek suretiyle kâinatta melek olmaya, hatta ondan daha üst seviyelere ulaşmaya layıktır.³⁶

Bazı eylemler tezatlarıyla açığa çıkar ki zıtlığın meydana gelmesine Şeytan neden olur. Allah Teâlâ, maddeleri zıtlarıyla beraber var etmiştir. İyiliğe çağıran meleklerle karşın şerre davet eden Şeytanı halk edilmiştir. Allah Teâlâ bir kutsi hadiste şöyle buyurmuştur:

‘Siz hiç günah işlemeseydiniz, Allah sizi toptan yok eder, günah işleyip istiğfar edecek yeni bir yaratık yaratır ve onları mağfiret ederdi.’³⁷

Demek ki şerre yönelmek beşerin doğasından gelen bir durumdur. Günaha meyletmek insan açısından düzeltilmesi imkânsız bir kayıp değildir. Önemli olan bireyin, acziyetinin ve zayıf olduğunun farkına vararak Allah'a yönelmesi, ona iltica etmesi, yaptığı hatalardan dolayı Allah'tan af talep etmesidir. Allah'ın sevdiği sonuç da budur. Allah'a sığınırken acziyetini bilmek, farkında olmak önemli bir noktadır. Kötü olan, şerre dalıp da tövbe etmeden yaşamını sürdürmektir. Şeytanın varlığı insanın dünya imtihanındaki muvaffakiyetini veya tam tersini ortaya koymak amaçlıdır.³⁸

Şeytanın yaratılmasındaki hikmetleri hulasa şöyle maddeleştirebiliriz:

1. Allah Teâlâ maddeleri, biri diğerinden ayırt edilebilsin ve içlerindeki farklılık beşer tarafınca basitçe algılanabilsin diye tezatlarıyla beraber var etmiştir. Şeytan da yaratılmışların en nuranisi ve en üstünlerinden olan, doğruluk ve hakka yönelten meleklerin mevcudiyetine tezat olarak yaratılmıştır.

³⁶ Şerafettin Gölcük, Süleyman Toprak, *Kelam tarih Ekoller Problemler*, 2001, s. 434.

³⁷ Tirmizi, *Cennet*, 2; İbni Mace, *Sıyam*, 48.

³⁸ Mehmet Bulut, *Delilleriyle İslam Akaidi*, 2011, s. 351.

2. Allah'ın zirveligini, üstünlüğünü belirten Kahhar, Müntekim, Adl, Şedidü'l ikab, Seri'u'l-hisab, Hafid, Muzill gibi esmasının tecelli edeceği yaratılmışların bulunması önemlidir. Bu yaratılmışlar da Şeytan ve onun peşinde koşan dostlarıdır. Eğer beşer ve cinler melek tabiatında olsaydı ya da Şeytan var edilmeseydi zikredilen esmanın neticesi ve amacı görülemezdi.

3. Şeytan olmasaydı, Allah'ın, hıfz, afv, mağfiret, merhamet, setr ve bağışlama gibi unsurları içine alan kâmil sıfatlarının ve esmasının görülmesi yani tecellisi söz konusu olmazdı.

4. Şeytan olmasaydı, Allah'a ibadet ve itikattan bahsetmek mevzu bahis olmazdı. Çünkü belirlenmiş eylemlerin hayır, hak ve hasen oluşu sadece tezatlarının mevcudiyeti ile anlaşılabilir, insanlara kötülük ve şer eylemlerde yol açıcı Şeytandır.³⁹

Tefsir kitaplarında bazı ayetlerin tefsirinde Şeytanın insanın kılığına girdiğine dair bilgiler yer almaktadır. Buna göre,⁴⁰ ayetin tefsirinde, Hz. Süleyman Rabbine kavuştuktan sonra Şeytanın bir insan suretinde İsrail oğullarına görüldüğü ve Hz. Süleyman'ın yaşarken tahtının alt kısmına gömmüş olduğu safsata ve hurafelerle dolu kitapların yerini bildirdiği anlatılmaktadır.⁴¹ Ayetin tefsirinde Şeytanın Hz. Eyyüb'a ve hanımına farklı suretlerde görüldüğüne dair bilgiler vardır.⁴² ayetinin tefsirinde Hz. Âdemin oğlu, kardeşi Habil'i nasıl öldüreceğini bulamayınca Şeytanın bir kuş suretine girip geldiği ve onun önünde diğer bir kuşu öldürerek kardeşi Habil'i nasıl öldüreceğini ona gösterdiği anlatılmaktadır.⁴³ ayetinin tefsirinde Şeytanın, Hz. Süleyman'ı zorluğa sokmak için, namaz üzerindeyken ona altın kıyafetli bir güvercin suretiyle görünüp dikkatini çekmesini sağlayarak onu kandırdığı bilgisine yer verilmektedir.⁴⁴ ayetinin tefsirinde tanıdık bir suretle gelip İbrahim, İshak ve Sare'ye görüldüğü ve üçünü kandırmaya çalıştığı anlatılmaktadır.⁴⁵ ayetinin tefsirinde Hz.

³⁹ Saim Kılavuz, *İslam Akaidi ve Kelama Giriş*, 2006, s. 329.

⁴⁰ Bkz. Bakara, 2/102.

⁴¹ Bkz. Enbiyâ, 21/83.

⁴² Bkz. Mâide, 5/30.

⁴³ Bkz. Sad, 38/24.

⁴⁴ Bkz. Sâffât, 37/107.

⁴⁵ Bkz. Sâd, 38/35.

Süleyman'ın tahtının üstünde olan cesedin, insan suretine bürünmüş Şeytan olduğu rivayet edilmektedir.⁴⁶

İnsanlara açıkça görünüp görünemeyeceği meselesi İslam âlimlerince tartışılmış ve bu hususta birbirinden farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Ehl-i Sünnet âlimleri, şeytanın farklı suretlere bürünüp beşere görünmesi için bir maninin olmadığı tezini savunurken, Mutezile mezhebi şeytanın asla gözle görülemeyeceğini söylemiştir.

1.4. İblisin Melek ya da Cin Oluşu

Kur'an'da, adının İblis olduğu belirtilen ve Hz. Âdem'e secde etmeyi reddettikten sonra, vasfı olan Şeytan sıfatıyla daha çok anılan varlığın mahiyeti ve ontolojik gerçeği, görüş ayrılığı bulunan bir konudur. Klasik kaynaklarda Şeytanın melek veya cin safına dahiliyeti ihtilaf konusu olmuştur. Lakin objektif gerçekliği olan bir varlık olduğu kabul görmüştür. Melek veya cin olması hususunda görüş ayrılığına düşülmesi, mahiyet bakımından birbirlerine yakın olan melek ve cin sınıflarını ayırmanın güçlüğünden ileri gelmektedir.⁴⁷

İblis'in başlarda melek yaratıldığını bununla beraber meleklerle hocalık ettiğini, lakin Allah Teala, Âdem (a.s.)'ı çamurdan halk edipte meleklerle Âdem'e secde etmelerini emredince, İblis'in bu emre karşı itaatsizlik ettiğini, İlahi makamdan kovulduğunu, küfre düştüğünü ve cehennem ehlinden olduğunu düşünenler mevcuttur. Bu, tamamıyla bir hatadır, yanlış düşünmedir. Çünkü melekler, Allah Teâlâ'nın diğer varlıktan farklı olmak üzere nurani yarattığı, günah işlemeyen, itaatsizlik etmeyen, şerefli kullarıdır. En açık özellikleri Allah'a itaatsizlik etmeyişleri, isyankâr olmamaları ve Allah'ın emir dairesi dışına taşmamalarıdır. "Ey İnananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. Onun başında, acımasız güçlü, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve emredildiklerini yapan melekler vardır."⁴⁸ ayeti, buna kanıttır.

⁴⁶ Abdulkadir Erkut, *Enfal Suresinin 48 ve 30 Ayetlerinin Tefsiri Çerçevesinde Şeytanın Temessülü ile İlgili İbn Abbas'tan Nakledilen Rivayetler*, 2015, s. 108.

⁴⁷ Mehmet Emin Günel, *Şeytan'ın Saptırmasına İlişkin Kur'an İfadelerinin İrade Hürriyeti Açısından Değerlendirilmesi*, 2019, s.188.

⁴⁸ Bkz. Tahrir.66/6.

“Meleklerle, Âdem’e secde edin!” demiştik, iblis müstesna hepsi secde ettiler, o ise kaçındı, büyüklük tasladı ve inkar edenlerden oldu.⁴⁹ İblis’in melek olmadığı, cin taifesinden olduğu Kur’an’ın açıktan ayetleriyle aşikârdır. Bu ayette zikredilen ‘illa’ istisna edatı, istisna-i munkatıdır. Bu da İblis’in melek türünden olmadığına kanıttır. Eğer melek olsaydı, diğer meleklerin yaptığı gibi Allah’ın emrine uyar, isyan etmez, secde ederdi.

“Meleklerle: ‘Âdem’e secde edin demiştik. İblis’ten başka hepsi secde etmişti. O, cinlerden idi. Rabbinin buyruğu dışına çıktı.’”⁵⁰ ayeti, İblis’in, cinlerden olduğuna kanıttır. “And olsun ki, sizi yarattık, sonra şekil verdik, sonra meleklerle, Adem’e secde edin” dedik; İblis’ten başka hepsi secde etti,o secde edenlerden olmadı.Allah, Sana emrettiğim halde ,seni secdeden alıkoyan nedir?” dedi, ‘Beni ateşten,onu çamurdan yarattın,ben ondan üstünüm” cevabını verdi”⁵¹ ayeti de İblis’in melek türünden yaratılmadığına,cin taifesinden yaratıldığına delildir. Çünkü melekler nurdan, şeytanlar, cinler ise ateşten halk edilmişlerdir.⁵²

İblisin meleklerden olduğu düşüncesini kabul edenler ise şu şekilde açıklarlar: Kur’anda ve diğer ilahi kitaplarda çok kez tekrar edilen kıssalarda İblis’in melek olmadığı görüşünü savunan bir husus yoktur.

“Onlar (melekler) emrettiği hususlarda Allah’a asi olmazlar ve kendilerine verilen talimatı yerine getirirler.”⁵³ şeklindeki ayet de bu durum için bir kanıt olmaktadır.⁵⁴

1.5. Şeytanın İsim ve Sıfatları

Şeytanın ğarûr, vesvâs, hannâs, merîd, mârid, adüvv, racîm, kâfir, saĝîr, tâif, fâtin, melun, mez’um, medhur, mezkû, hazûl, müdill, ... gibi birçok isim ve sıfatları bulunmaktadır. Bizler bu konu altında bu isim ve sıfatların sadece meşhurlaşmış olanlarına değineceğiz.

⁴⁹ Bkz. Bakara, 2/34.

⁵⁰ Bkz. Kehf, 18/50

⁵¹ Bkz. A’raf, 7/11-12

⁵² İlyas Şanlı, *Kuran’a Göre Şeytan’ın İnsanı Aldatma Yöntemleri*, 2008, s. 24.

⁵³ Bkz. Tahrim 66/6.

⁵⁴ Ebu Mansur El-Maturidi, Çev. Bekir Topaloğlu vd., *Te’vilatü’l Kur’an*, 2017, s. 115.

a.Vesvâs: “Vesvese” kelimesinden türemiş bir isimdir. Şeytan vesvâs şeklinde isimlendirilmiştir. Vesvâs sözcüğü mübalağa sığındadır. Şeytanın tüm işlevi beşere vesvese vermek ve onu doğru yoldan saptırmak olduğu için vesvesenin direkt kendisiymiş gibi bu biçimde adlandırılmıştır.

b.Hannâs: 114. Nâs Süresi'nin 4.ayetinde Vesvâs kelimesinin sıfatı olarak kullanılmıştır. Geriye gelerek veya küçülüp sinerek fırsat bulunca geri gelmek âdeti olan manasındadır. Kelimenin manasının muhtevasında sinsilik ve gizlilik vardır. Vesvese veren zat beşere kötülükte bulunacağı zaman bunu açıktan yapmaz da tamamıyla bir sinsilik ve gizlilik içinde adım atar. Şeytan da vesvese verme işlemini bütünüyle bir gizlilik ve sinsilik içinde gerçekleştirdiği için ayette Şeytanın adlarından olan vesvâsın niteliği olarak geçmektedir.

c.Racîm: Bu sözcük mercûm, kovulma anlamında, “Feîl” vezindedir. Recmin birden fazla manası vardır. Sözlükte taşlama, (mecazen) katledilmiş, sövme, küfretme, gurura dokunan söz söyleme anlamına gelir. Hiçbir kanıtla yaslanmayarak zan ile konuşma manasını da içerir ki literatürde buna “atma” denir. “Karanlığa taş atar” gibi deyimini Kur'an' ı Kerim'de Ashab-ı Kehf'in sayısını kanıtsız olarak konuşanlar için geçmektedir. Nihayetinde, taşlama, kovma ve lanet etme, sövme anlamlarına gelir.⁵⁵

Şeytan da racîm sıfatıyla sıfatlandırılmıştır. Çünkü Şeytan lanetlenmiştir, kendi kendine atar tutar, kararlar verir. Hakkında bilgi sahibi olmadığı şeyleri fısıldar, yalan konuşur. Nitekim tüm Şeytanlar her anlamıyla racîmdir. Racîm olmayan hiçbir Şeytan bulunmamaktadır. Şeytanın “racîm” (kovulmuş) olması iki biçimde açıklanır. İlki onun Hz. Âdem'e secde emrine itaat etmemesi sebebiyle Allah Teâlâ'nın huzurundan ve rahim sıfatından uzaklaştırılarak lanetlenmiş olmasıdır. İkincisi de, gökten haber hırsızlığı yapmaya çalışan Şeytanları kovmaları ve yaklaştırmamaları için meleklerle, onlara zarar veren ateşli yıldızlar fırlatma vazifesi tevdi edilmiş olmasıdır. Bu sebeple her şerli azgına “mercûm; kovulmuş” sıfatı verilmiştir. Söz konusu ayetin meali şöyledir;

“Biz en yakın göğü ziynetlerle, yıldızlarla donattık. Onu itaatten çıkan her Şeytandan koruduk. Onlar yüce topluluğu (ileri gelen melekler topluluğunu)

---

⁵⁵ Bkz. Kehf, 18/22.

dinleyemezler. Kovulmaları için her taraftan taşa tutulurlar. Onlar için sürekli bir azap da vardır. Ancak onlardan söz kapan olur. Onu da delip geçen bir alev izler (ve yok eder).⁵⁶

d.Ğarur: Sözlükte “ğarur”, yanıltıcı kandırıcı, aldatıcı manasındadır. Terim anlamı bakımından bu kelime, nefsin sadece heveslerine göre arzusuna kavuşmasıyla huzura ermesi manasındadır. Garur, beşerin düşüncesizce bir tavıra bürünerek imkân ve gücünün sınırlarını belirlemede haddi aşmasıdır. Bunun ilk örneğini teşkil eden İblis, Rahmanın Hz. Âdem’e secde emrinde bunu göstererek kendi kudreti ve yerini oldukça büyük görmüş Allah’ın emrine asi olmuştur. Bunun içindir ki Allah, Kur’an-ı Kerimin 24 ayetinde “ğarur” sözcüğünü Şeytanın vasfı olarak belirtmiştir.

Ayette geçen “... O aldatıcı da Allah hakkında sizi aldatmasın”⁵⁷ cümlesindeki “el-Ğarur” sözcüğü Şeytanı belirtmektedir. Takip eden ayette kıyametin ne zaman kopacağına belli olmadığı, hiçbir beşerin yarın ne kazanacağı ve ne zaman vefat edeceğini öğrenemeyeceği konuları geçmektedir ki bu madde bir önceki ayette geçen “el-Ğarur” kelimesinden Şeytanın anlatılmak istediğini onaylamaktadır. İnsanı betimleyen “Ğarur” çeşitleri oldukça fazladır. Mal, güç, kuvvet, ilim, yöneticilik, heva ve heves, azgınlık... bunların hepsi Şeytanca şeylerdir, ğarurdur. Burada el Ğarur, yani aldatan, Şeytan da olabilir, bir insan da, bir insan topluluğu da. O zaman “Bir şahsı doğru taraftan yanlış tarafa yöneltmek ve sevk etmek üzere kandırıp yanıltan belirli araç ve vasıtalar, o kişinin şahsi vaziyetine uygun düşen “elĞarur” u olacaktır.” Ancak ğarur sözcüğünün ilk anlamı bütün bu bahsedilenlere kanmanın ilk sebebi olan Şeytandır.

Bir insanı Allah hakkında kandırmak aldatma içeriği geniş bir durumdur. En baş aldatıcı ise Şeytandır."Aldatıcı Şeytan" bir ergeni Allah'ın yokluğu düşüncesiyle aldatırken; bir diğerini de deizmle yani; Allah'ın kainatı var ettikten sonra kudretini onun işleyişinden, yönetiminden çektiği düşüncesiyle aldatır; bir diğerini ise "Allah'ın bazı özel yarattıkları vardır, eğer onlarla hemhal olursanız, ne yaparsanız yapın affedileceksiniz şeklinde kandırır. Bir başkasını da şunu zikrederek: " Allah affi çok sever, çok merhametlidir, korkmadan günahları işleyebilirsiniz, nasılsa her hatanız daima affedilecektir." Kimine ise kadercı bir düşünce empoze ederek onu

⁵⁶ Bkz. Sâffât, 37/6-10.

⁵⁷ Bkz. Lokman, 31/33.

doğru yoldan ayırır: "Yaptığın ve yapacağın fiiller yaratılmadan önce takdir edilmiştir. Günah işlediğinde onu sana yaptıran Allah'tır. Sevap fiillerden ayrıldığında seni ondan men eden Allah'tır. Bazı gençleri de terğib ve terhip (teşvik etme ve korkutma) niyetiyle Hz. Peygamberin söylediği hadisler ile aldatır. Nasılsa kandiller var, ramazan var, bu günleri ay ve geceleri ihya ederek kendimi affettirebilirim der. Bazıları da ömrünün son demlerinde hacca namaza yönelerek affa mazhar olacağını düşünür. İşte bu örneklerde olduğu gibi kişiyi Allah katında aftan men eden çokça tuzak vardır. İncelendiğinde tüm yanlış, günah ve hataların temel nedeninin beşerin bir biçimde Allah hakkında aldatılması ve hatalara sevk edilmesidir. İslam'a göre Allah'a kulluk ve taat zamanlı değildir. Allah'ın kendisine yakın olduğunu hisseden Müslüman genç her vaktini taat ve ibadetle geçirerek dünyanın imtihan olduğu bilinciyle hareket etmelidir. Müslüman gençler, temelleri ezelde bir gerçeğin yani islamin, sevdasına, vecdine, hayat tarzına, ilmüne ve anlayışına sahip olmalıdır.⁵⁸

e.Merîd⁵⁹ ve Mârid⁶⁰: Bu iki kelime Kur'an-ı Kerim'de Şeytanın vasfı olarak geçmektedir. Merîd ve mârid, asileşmiş, itaatten çıkmış, hayırdan, iyilikten tamamen kopmuş, kendisinden beklenen işlev ve yapıyı gösteremeyen, ortada kalmış, işe yaramayan kişi demektir. Yaprakları bitmiş ağaca "emred", ekilen şeyi bitirmeyen toprağa "merdâ", tüyü olmayan kişiye "emred" denmesi de bu mastarın ihtiva ettiği anlamla ilişkilidir. Hayırla bağı olmayan şeye Türkçe'de değişmiş olarak "meret" denir. Bu sözcüğün muhtevasında kaypaklık, döneklık manası da vardır. Şeytan da bu kelimelerin içerdiği manaya müsemma olarak, iyi ve güzelden uzak kalmış; işe yaramaz faaliyetlere dalmış; tıpkı yaprakları sararmış bir ağaç gibi iyilik ve üstün becerilerden uzaklaşmış ve kendisinden geriye kötülükten gayri bir şey kalmamış olduğu için bu sıfatlarla sıfatlandırılmıştır.⁶¹

⁵⁸ İbrahim Coşkun, *Şeytanın Allah'ın Af ve Merhamet İsimleriyle Gençleri Aldatması*, 2016, s. 6-7.

⁵⁹ Bkz. Nisâ, 4/117.

⁶⁰ Bkz. Sâffât, 37/7.

⁶¹ Şanlı, a.g.e. s. 28.

Marid sözcüğü inatçı ve kulluğa yanaşmaz anlamları taşımaktadır. Aynı zamanda hadd-i tecavüz eden isyankâr manalarına da gelmektedir. Bu kelime tam anlamıyla İblisi anlatmaktadır.⁶²

1.6. Şeytanın Kibri ve Kâfir Oluşu

İnsanı küfre sürükleyen davranışlardan biri de kibirdir. Kibir kişinin kendisini diğer insanlardan büyük ve üstün bulması, tüm haklara sadece kendisinin uygun olduğuna inanmasıdır. İnsanın büyülenmesi iman şuuruna kesinlikle aykırıdır. Çünkü kibir kişinin hakkı görmesine mani olur.⁶³ İşte Şeytanın da hakkı görmesine engel olan şey tam anlamıyla kibirdir.

Hz. Âdem'in yaratılmasıyla meleklerin, yeryüzünde kan dökecek ve bozgunculuk çıkaracak birini mi yaratacağın? sorularına mukabil, Allah Teala:"Ben sizin bilmediğinizi bilirim" yanıtını verir ve sonucunda, insana secdeye eğilmelerini emreder. Bu istek sonucu melekler secdeye giderler. İblis ise secde etmez.⁶⁴

Cenab-ı Hak; "O halde hemen cennetten çık! Çünkü sen kovulmuşsun ve bu lânet kıyamet gününe kadar senin üzerindedir!" buyurur.⁶⁵ İblis, yaptığı hatadan nedamet duyması gerekirken, tam tersine, kötülük yapmak için kıyamete kadar mühlet ister. Yüce Allah da; "Sen bilinen gün gelinceye kadar bırakılanlardansın,..."buyurur.⁶⁶ İblis zaten ezeli ilimde de kâfirlerdendi. Bu şekilde de küfrü zahire çıkmış oldu. Bu ilahi beyanlar belirtiyor ki Allah Teâlâ'nın emir ve yasaklarını hürmet ve tazimle kabul etmek ve tebcil etmek, iman alametidir. Tersine göre hareket etmek ise kâfirlik ve tuğyan örneğidir. Bu sebeple İblis ebedi bir hüsrana duçar olmuştur.⁶⁷

Âdem a.s.'ın kıssasında Şeytan ile insan ilişkisindeki kavga (savaş) anlatılırken, geçen bazı diyalogların açılımı bize bu kavganın önemi hakkında önemli mesajlar veriyor. Çünkü bu kavga Allah'a verilen akit ile Şeytan'ın telkinleri, hayır ile şer, doğru ile yanlış, hak ile batıl arasında süregelen aralıksız savaştır. Bu savaşın

⁶² Enes Caymaz, *Kur'an'da İnsan Şeytan İlişkisi ve Bu İlişkinin Tarihi Serüveni*, 2007, s. 30

⁶³ İbrahim Coşkun, *İslam Düşüncesinde İnkâr Problemi*, 2014, s. 93.

⁶⁴ Bkz. Bakara, 2/30-34.

⁶⁵ Bkz. Hicr, 15/34-35.

⁶⁶ Bkz. Hicr, 15/36-40.

⁶⁷ Ömer Nasuhi Bilmen, *Kuran'ı Kerimin Türkçe Meali Alisi ve Tefsiri*, s. 39.

kahramanı, insanın kendisi olduğu gibi başararak kazanacak ya da dehlize düşecek olan da yine kendisidir. Bu sebeple insan her daim uyanık olmak durumundadır; aynı er meydanındaki bir asker gibi. Asker ya bu savaşta yenip ganimet elde edecek ya da yenilip varını yoğunu yitirecek. Kuran'ın beşerden istediği de Şeytanla giriştiği savaşta Allah'la beraber olması ve ona yönelmesidir.⁶⁸

“Hani biz meleklere demiştik ki ey Âdem! Sen ve Refikan şu cennette oturun. Dilediğiniz yerlerde onun yemişlerinden bol bol yiyin. Ancak şu ağaca yaklaşmayın, yoksa ikiniz de zalimlerden olursunuz.”⁶⁹ ayetleri Allah Teâlâ'nın Âdem Aleyhisselam üzerindeki merhametini anlatmaktadır. İnsanlığın karşısında olan İblisin de şer odağı olduğunu belirterek onun vesvesesinden ve fesatlığından insanların kaçınmaları gerektiğini göstermektedir.⁷⁰

Ayetlerdeki vahim görünen bu durum aslında Âdem a.s. ve zürriyeti için uzatılan büyük bir daldır ve eşsiz bir ikramdır. İnsan her zaman gerçeğin ardındaki ilahi hikmetleri göremeyebilir.⁷¹

Hz. Âdem'i eğer Allah affetmemiş olsaydı ziyan olanlardan olacağını şu ayette kendi duası ile de görüyoruz: “Eğer bizi bağışlamaz ve merhamet etmezsen her halde hüsrana uğrayanlardan oluruz.”⁷² Bu ayet onun büyük günahlardan birini işlemiş olduğunu gözler önüne serer.⁷³ Ayrıca Araf 23. Ayet-i Kerimede geçen dua Âdem (a.s.)'a özel olarak ilka edilmiştir. Âdem Peygamber de o kelimelerle Rabbine iltica da bulunup affolunmuştur.⁷⁴

“Onları ne olursa olsun şaşırtıp saptıracağım, en olmadık kuruntulara düşüreceğim ve onlara kesin olarak davarların kulaklarını kesmelerini emredeceğim ve Allah'ın yarattıklarını değiştirmelerini emredeceğim. Kim Allah'ı bırakıp Şeytan'ı dost edinirse, kuşkusuz o, apaçık bir hüsrana uğramıştır.”⁷⁵ ayeti kerimede Şeytanın kibirde aşırıya giderek sınırı ne kadar aştığı görülmektedir. Şeytanın muvaffakiyeti tamamıyla desise ve hilelere dayanır. Kişiyi çeşitli vaatlerde bulunarak aldatır.

⁶⁸ Seyyid, Kutub, *Fi Zilali'l-Kur'an*, I-VI. Daru's-Suruk, Mısır.

⁶⁹ Bkz. Bakara, 2/34.

⁷⁰ Ömer Nasuhi Bilmen, *Kuran'ı Kerimin Türkçe Meali Alisi ve Tefsiri*, s. 39.

⁷¹ İbn Kesir, *Tefsir'ül-Kur'an'il-Azim*, 2017, s. 177.

⁷² Bkz. Araf, 7/23.

⁷³ Fahrüddin Er-Razi, Çeviren: Suat Yıldırım vd., *Tefsir-i Kebir*, 2013, s. 407.

⁷⁴ Vehbe Zuhayli, Çeviren: Hacı İnan, *Tefsirü'l Veciz*, 2013, s. 37.

⁷⁵ Nisa, 4/119.

Bazılarına hevesleriyle yaklaşır, bazılarına zenginlik ve güç vaat ederek aldatır. Bazılarına da kendisinin tek doğru yol olduğunu fısıldar. Bazen ne Allah var ne de ahiret diye beyine sinyaller gönderir, aldatır. Bazılarını da hesap gününden belirli kimselerin şefaati ile kurtulabileceklerini empoze ederek doğru yoldan uzaklaştırır. Kısacası Şeytan kendisini insanı en zayıf yönüyle aldatmaya adanmıştır.⁷⁶

Şeytan büyülenerek Allah'a ibadette Âdem'i vesile aracı olarak görmekten ya da saygı gösterip selam vermekten, ona hizmet edip himmet bulmaktan imtina etti. Azazil bu sebeple Şeytan oldu.⁷⁷

1.7. Şeytanın Aldatması

Kendi kutlu yolunu kötülerin kötülüklerinden, yalancılardan yalanlarından ve engelleyicilerin engellemesinden koruyan yüce Allah, onu Şeytanın desiselerinden ve insanın beşeri özelliğinden ortaya çıkan bir takım arzuların sonuçlarından da korur. Peygamberler Şeytanın her çeşit tuzağından uzaktadırlar yani hile yapmak onların karakterinde yoktur. Lakin Peygamberler de birer insan olarak bazı beşeri isteklere sahiptirler. Nitekim Şeytan bu arzu ve isteklerin peşinden giderek Peygamberlerin anlattıkları her şeyin doğrusunu, boyutunu, ölçüsünü bozmak ister. Peygamberlere Allah, yolunun gerçeğini ve ölçüsünü açıklar. Ayetlerini açık kılar ve her türlü şüphe ve tereddütleri ortadan kaldırır:

“Senden önce gönderdiğimiz hiçbir resul ve hiçbir nebi yoktur ki bir şeyi arzuladığı zaman şeytan onun arzusuna vesvese karıştırmamış olsun. Allah Şeytanın karıştırdığını giderir. Sonra Allah kendi ayetlerini yerleştirir. Ve Allah Âlim'dir, Hâkim'dir.”⁷⁸ “Şeytanın karıştırdığını kalplerinde hastalık bulunan ve kaskatı olan kimseleri sınamaya vesile kılmak içindir. Zalimler şüphesiz derin bir ayrılık içindedirler.”⁷⁹

Ayetlerde anlatılan şudur: İnsani isteklerde ya da bu istekleri ifade eden bazı lafızlarda Şeytan olaya dâhil olmak için bir giriş kapısı bulur. Olaya sızmaya, onu belli başlı ana temasından çevirerek onunla ilgili bireylerde tereddütler meydana

⁷⁶ Mevdudi, Çeviren: Muhammet Han Kayani, *Tefhim 'ul Kur'an*, 1996, s. 407.

⁷⁷ Beydavi, Çeviren: Abdülvehhab Öztürk, *Envaru't Tenzil ve Esraru't Te-vil*, s. 115.

⁷⁸ Hac, 22/52.

⁷⁹ Hac, 22/52.

getirmeye çalışır. Lakin Allah Şeytanın desiselerine karşı durur, yerine getirilen faaliyetlerle ve söylenen sözlerle ilgili net hükmünü ortaya koyar. Resullerin yanlış ve çıkarım noktasındaki eksiklerini tamamlar, düzeltir. Ayetlerini açık kılar, şüpheye izin vermeksizin en düzgün yolu, en doğru biçimde tanıtır.

Hulasa burada Kur'an-ı Kerim, Allah'ın yeryüzündeki temsilcilerini Şeytanın tuzak ve desiselerine karşı feraset ehli olmaya yöneltiyor. Çünkü Şeytan hak yolunun neferlerinin içine buradan sızar. Hak yolun yani davanın menfaatleri bunu istemektedir diyenlerin arzu ve ihtiras hislerinin kuytularından yürümek isteyen Şeytan'ın tuzakları karşısında çok temkinli olmaları ve güzel bir ön incelemeye kendilerini katmaları gerekmektedir. Bir defa din adamlarının dimağında davanın çıkarı tümcesi olmamalıdır, çünkü Şeytan hep bu delikten içeri sızar bencilce çıkarlar kuytusundan girip olmayan şeyleri sinsice öldürür. Bir defa şu gerçeği berrak olarak öğrenmek gerekir ki dava insanların temkinli olup dikkat etmeleri gereken en korkunç ve birincil tehlike ne bahaneye, sebebe yaslanırsa yaslansın az veya çok davanın seyrinden sapmak ve etrafa meyledip gerçeklerden uzaklaşmaktır. Şüphe yok ki Allah onlar için en yararlı olan şeyleri bilir. Onların sorumlu oldukları bir tek şey vardır, o da Allah'ın düzenini taviz vermeden, sağa sola bakmadan en doğru şekilde uygulamaktır.⁸⁰

Şeytanın habis faaliyetleri ile ilgili Kur'an'da pek çok misal vardır: Cennetten kovuluşa,⁸¹ savaş sırasında Müslümanların savaş yerini terk edip kaçışmalarına neden olması,⁸² insanları (kendi) arkadaşlarından korkutması,⁸³ kandırıcı sözler sarf etmesi⁸⁴ çirkin olanı güzel göstermesi,⁸⁵ beşeri unutmaya yöneltmesi,⁸⁶ (Şeytanın bu niteliği Kur'an'da en dikkat çeken niteliktir), Beşere ve nebilere vesvese vermesi,⁸⁷ kendi arkadaşlarını kandırması,⁸⁸ günahkar kavimleri sevmesi, koruması,⁸⁹ insanlar

⁸⁰ Seyyid Kutup, Çeviren: Mehmet Emin Saraç, vd., *Fi Zilalil-Kur'an*, 1968, s. 253-262.

⁸¹ Bkz. Bakara, 2/35-36; A'râf, 7/19-25 ve Tâ'hâ, 20/117-124.

⁸² Bkz. Âli İmran, 3/175.

⁸³ Bkz. Âli İmran, 3/175.

⁸⁴ Bkz. Nisa, 4/120 ve İsrâ, 17/64.

⁸⁵ Bkz. En'âm, 6/43; Şu'arâ, 26/24 ve Ankebût, 29/38.

⁸⁶ Bkz. En'âm, 6/68; Yusuf, 12/42; Kehf, 18/63 ve Mücadele, 58/19.

⁸⁷ Bkz. A'raf, 7/27; Hac, 22/52 ve Muhammed, 47/25.

⁸⁸ Bkz. Enfâl, 8/48; Furkan, 25/29 ve Haşr, 59/16.

⁸⁹ Bkz. Nahl, 16/63.

arasında kaos çıkarmaktan zevk alması (çekişme),⁹⁰ kötülüğü ve edepsizliği istemesi,⁹¹ insanları hak yoldan saptırması,⁹² insan öldürmeyi fısıldaması,⁹³ perişanlık, bezmişlik ve azap vermesi,⁹⁴ fitne amacıyla gizli sözleşmelere sebep olması,⁹⁵ şeytanın kötü çabalarından birtakım örneklerdir. Şeytan'ın kullandığı materyaller; içki, kumar ve putlardır.⁹⁶ İster israf yoluyla⁹⁷ isterse murabaha yoluyla olsun bir şekilde mal Kuran'da Şeytanla birlikte zikredilmektedir. Bu kelime aşırı faiz ve tefecilik manasına gelmektedir. Yazar burada Bakara Suresinin 175. ayetini kanıt göstermiştir.⁹⁸

Allah tarafınca seçebilme yetisiyle bezenen insanın, Şeytan tarafından saptırma fiiline maruz kaldığına dair söylemler, özgür irade konusunda ihtilaf edilen hususlardan biridir. Bu konu, ilk olarak, saptırma eyleminin Allah Teâlâ'ya has olması nedeniyle, Allah'ın yarattıklarını saptırmasının içyüzü açısından⁹⁹ tartışılmıştır. Kelamî ekollerin birçoğu tarafından kabul gören görüş, saptırma eyleminin Allah'a izafe edildiğinde içerdiği anlamların, aynı eylemin Allah haricinde bir varlığa izafe edilmesiyle içerdiği manalarla farklı olduğudur.¹⁰⁰ Ehl-i sünnetin genel görüşü, Allah'a izafe edilen saptırma ve hidayet etme eylemlerini, Kur'an'da yer aldığı biçimde kanıtlama yönündedir. Allah'ın yarattığına hidayet etmesi, bu dünyada, mahlûkun hidayetini yaratması, sadırlarını iman pırıltılarıyla bezemesi, kalplerini ferahlatması, güzel olanı onlara kolaylaştırması, bu güzergâha ulaşmaları hususunda yardımcı olarak onları bu gayretlerinde muvaffak etmesidir. Allah'ın âhiret gününde hidayet etmesi ise, mükâfata ve cennet bahçelerine ulaştırmasıdır. Allah'ın kâfirleri bu cihanda saptırması, onlar için habis ve çirkin olan sapkınlığı halk etmesi, onları yüzlerini döndükleri sapkınlıkla baş başa bırakması, kalplerini

⁹⁰ Bkz. İsrâ, 17/53.

⁹¹ Bkz. Nûr, 24/21.

⁹² Bkz. Neml, 27/24; Ankebût, 29/38 ve Zuhruf, 43/62.

⁹³ Bkz. Kasas, 28/15.

⁹⁴ Bkz. Sâd, 38/41.

⁹⁵ Bkz. Mücadele, 58/10.

⁹⁶ Bkz. Maide, 5/90.

⁹⁷ Bkz. İsrâ, 17/27.

⁹⁸ Young, Çeviren: Süleyman Gezer, *Kurandaki Kötülük İlkesinin Ele Alınışı*, 2003, s. 177.

⁹⁹ Ebu'l-Hasan Ali b. İsmail el-Eş'arî, (v.324), *Ma'ââtü'l-İslâmiyyîn ve ihtilâfu'l-mûşâllîn*, thk. Muhammed Muhyiddin Abdülhamid, (Kahire: Mektebet'üNehdati'l-Mısıryye, 1950), 299.

¹⁰⁰ Kâdî Ebû Bekir el-Bakillânî (v. 403/1013), *Temhîdu'l-evâil fi telhîsu'd-delâil*, thk. İmâdüddîn Ahmed Haydar, (Beyrut: Müessesetü'l-Kütübü's-Sekâfiyye, 1407/1987), 378-379.

sıkıştırarak hidayete olan güçlerini kaldırmadır. Allah'ın ahirette kullarını saptırması ise, onları mükâfattan ve cennet güzergâhından men etmesidir.¹⁰¹

1. 8. Şeytandan Allah'a Sığınma

Cenab-ı Hakk buyuruyor ki: “Sen af yolunu tut, ma'rûfu emret ve câhillerden yüz çevir. Şeytan seni dürtecek olursa Allah'a sığın. Şüphesiz ki O, Semî'dir, Alîm'dir.”¹⁰² “Sen kötülüğü en güzelle defet. Onların nitelendirmekte olduklarını biz çok daha iyi biliriz”. Ve de ki: "Rabbim şeytanların kışkırtmasından Allah'a sığınırım.”¹⁰³ İyilikle kötülük bir olmaz. Sen fenalığı en iyi bir şekilde sav. göreceksin ki; seninle arasında düşmanlık bulunan kişi, yakın bir dost gibi oluvermiştir. Bu, ancak sabredenlere vergidir. Ve bu, ancak o büyük hazzı tadanlara vergidir. Şeytan seni bir vesvese ile dürtecek olursa, Allah'a sığın. Doğrusu O; Semî', Alîm olanın kendisidir”¹⁰⁴

Bu üç ayet aynı konuya değinmektedir ve bir dördüncüsü yoktur. Allah Teâlâ insan cinsinden olan kötülere, şerhiller kısıcası insan Şeytanlarına güzel davranarak, onları özünde güzel olan doğalarına döndürerek hakka dönmeleri için yardım etmeye çağırmaktadır. Buna mukabil Şeytan cinsinden olan şerden Allah'a iltica etmeyi öğütlemektedir. Çünkü Şeytan, iyi davranmayı ve ihsanı, ikramı kabul etmez, amacından, yolundan şaşmaz, bu uğurda pes etmez. Şeytan; insanlığın babası Hz. Âdem ile ilişkilerindeki hararetli düşmanlıktan dolayı, onun neslinin yok olmasını talep eder. Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyuruyor : “Muhakkak ki Şeytan sizin düşmanınızdır. Öyleyse siz de onu düşman ediniz. O, taraftarlarını ancak çılgın ateşli alevin yârânı olmaya çağırır”¹⁰⁵

Hz Peygamber'e Şeytanın şerrinden korunma ile ilgili bir soru sorulduğunda cevap olarak şöyle buyurmuştur.

Ebu Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den anlatıldığına göre Ebu Bekir es-Siddık (Allah Ondan razı olsun) Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem)'e, "Ya

¹⁰¹ Bakıllânî, *Temhîdu'l-evâil fi telhîsu'd-delâil*, 377.

¹⁰² A'râf, 7/199-200.

¹⁰³ Mü'minûn, 23/96 – 97.

¹⁰⁴ Fussilet, 41/34-36.

¹⁰⁵ Fâtır, 35/ 6.

Rasulallah, sabah akşam sürekli zikredeceğim mübarek kelimeleri öğretseniz de okusam" dedi. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Allahumme fatirassemavati ve'l-ardı alimel gaybi ve's-şehadeti rabbe külli şey'in ve melikehu. Eşhedü en la ilahe illa ente euzu bike min şerri nefsi ve şerriş-şeytani ve şirkihi." Gökleri ve yeryüzünü yaratan görünen ve görünmeyen şeyleri bilen Allahım. Her şeyin Rabbi ve idarecisi sensin. Senden başka ibadete layık kimse olmadığını kesinlikle söylerim. Nefsimin şerrinden şeytanın şerrinden ve şeytanın Allah'a şirk koşmaya çağırmasından da sana sığınırım." diye dua et ve bu duayı sabah akşam ve yatağa girdiğinde söyle" buyurdu.¹⁰⁶

Kerem sahibi olan Cenab-ı Hak kendisine sığınan kulunu yalnız bırakmaz, geri çevirmez. İstiaze, yani Allah'a sığınma Allah'tan korkanların süsü olan bir niteliktir. Takva ehli olanlar bir an için kalplerine hakka karşı karanlık bir vesvese geldiği zaman lanetlenmiş Şeytandan hemen Allah'a iltica edip sığınır. Bunun sonucunda hakkı görmelerine engel teşkil eden bu set yok olur, bir saniyelik karanlıktan sonra yeniden aydınlığa hızlıca ulaşırlar. İstiaze Kur'an okuyan kimsenin sadrını genişletir ve Şeytanın vesveselerini o kişiden men eder. Vesveseden arınmanın tek yolu, buna neden olan Şeytandan Allah'a koşarcasına sığınmak ve istiaze reçetesinden nimetlenmektir. İnsana deva olan bir diğer şifa kaynağı ise muavezeteyn surelerini bolca okumaktır.

Vesveseden (şeytandan) kurtulmanın çareleri şunlardır:

- Muavezeteyn Surelerini okumak
- Ayete'l Kürsi suresini çokça okumak
- Bakara suresinin son iki ayetini okumak
- Gözü haram olan şeylerden sakındırmak
- Boş sözden uzak durmak ve sükûtu tercih etmek
- Evlenmek
- Aile bağlarını güçlendirmek
- Güzel ve tatlı söz ile konuşmak
- Tebessüm ehli olmak
- Kazanılanı ihtiyaç sahiplerine Allah için infak etmek

¹⁰⁶ Ebu Davud, a.g.e. s. 263.

- Zikretmek
- Cihata dâhil olmak
- Muhasebe yapmak
- Dünyanın gerçek suretini görüp aldanmamak
- İhlâslı olmak
- Sahih sünnete uymak.¹⁰⁷

1.9. Şeytandan Korunma Yöntemleri

Şeytan kuvvetini insanın zaafiyet göstermesinden alır. Şeytanın en kuvvetli olduğu zaman, beşerin en zayıf olduğu zamanla aynı zaman dilimidir. İnsan için en büyük risk, bu zayıflığın filizlendirdiği zihinsel dağınıklık zamanında, gerçek ile sahte olan arasında yapamadığı seçimin, onu kaosa hatta uçuruma sürüklemesidir. Ahiret günü Şeytan bütün emeklerine karşın, bir netice almadığını ve kişiler üzerinde bir güce sahip olmadığını açıklayacaktır.¹⁰⁸ Zira Şeytan beşere aldatmadan başka hiçbir şey veremez¹⁰⁹ ve şeytanın hilesi zayıftır.¹¹⁰

“Şeytan kendine uyanları aldatır, sonra yalnız bırakır.”¹¹¹

Şeytana uyduğunu belirtip sorumluluğu ona atmak isteyen kişiye Şeytanın sözü şu olacaktır:

“Ben senden uzağım, ben âlemlerin Rabbi olan Allah’tan korkarım.”¹¹²

“Allah mümin kullarını şeytanlara karşı koruyup kolladığını söylemektedir.”¹¹³

“Hesap ve yargılama bitip iş tamamlanınca şeytan (buraya girmemize sebep sensin diyenlere) şöyle diyecektir: Allah’ın size vaat ettikleri gerçektir, ben ise size boş vaatlerde bulundum ve sizi aldattım. Aslında benim size istediğimi yaptıracak gücüm yoktu...”¹¹⁴

¹⁰⁷ Abdülhamid Bilali, *Şeytandan Korunma Yolu*, 2011, s. 169.

¹⁰⁸ Bkz. Sebe, 34/14; Cin 72/10.

¹⁰⁹ Bkz. İsrâ, 17/64.

¹¹⁰ Bkz. Nisa, 4/76.

¹¹¹ Bkz. Furkan, 25/29.

¹¹² Bkz. Haşr, 59/16.

¹¹³ Bkz. İsrâ, 17/65.

¹¹⁴ Bkz. İbrahim, 14/22.

“... Demek ki şeytan (şeytan tabiatlı dost) insanı böyle yapayalnız bırakıyormuş”.¹¹⁵

İnsan bu ele geçirilme hissiyle ya aşırı korkuların ya da aşırı adrenalin ve tutkuların odağı şekline gelmekte ve bir takıntı (obsesyon) halet-i ruhiyesine bürünmektedir. Sevdiğini kulluk edercesine abartarak sevmekte, çekindiğinden, korktuğundan aşırı korkmaktadır. Bu muvazene durumunun yitirilmesi kişinin şeytani tarafının en faal durumda olduğu konumu açıklar. Bunun Kur’an literatüründeki adı hevâ’nın kölesi olmaktır. Bu durumdaki kişi Kur’an tarafından, gideceği yolu hiçbir zaman göremeyen bir şaşkın, doğrulara karşı kulağı duymaz, kalbi mühürlenmiş ve gözü kör bir insan olarak betimlenmektedir.¹¹⁶ Hevâ ve hevesi tarafından ele alındığı için anlama ve idrak yolları tıkalı böyle bir kimsenin devamlı yanlış kararlara vardığı zikredilmektedir. Kişinin şeytanileşen bu hevâ’sı, ancak kişinin meleki olarak sıfatlandırılan diğer otokontrollü yönüyle kontrol altına alınabilmektedir.¹¹⁷

1.9.1. Şeytandan Korunmak İçin Okunması Gereken Sure ve Dualar

Şeytan ve cin taifesinin insana meşakkat vermeleri, haktan uzaklaştırmak, birçok şer ve yanlışlara atmak biçiminde olduğu gibi, doğrudan insanın beden ve ruh sağlığına zarar vermek şeklinde de olmaktadır.¹¹⁸

Cinler ve Şeytanlar her kişiye zararda bulunacak diye bir şey yoktur. Belli durumlar hasıl olur ve Cenab-ı Hakk da murat ederse zarar verebilirler. İbn-i Kayyim Cevzi’nin de söylediği gibi , insan gördüğü vaziyetler karşısında Cenab-ı Hakk’ın korumasına ve inayetine sığınır, Allah’a olan bağlılığını arttırır, dua ve ibadetleriyle Rabbine bağını kuvvetlendirirse en etkili silahı almış ve kullanmış olur. Çünkü Allah’ın muradı olmadan hiçbir şey kişiye zararda bulunamaz. Biz kullar da her halimizle kulluk bilincinde olarak hareket eder ve tavırlarımızı ona göre

¹¹⁵ Bkz. Furkan, 25/29.

¹¹⁶ Bkz. Câsiye, 25/23.

¹¹⁷ Şaban Ali Düzgün, *Dinsel ve Mitolojik Yönleriyle Cin ve Şeytan Algımız*, 2012, s. 25.

¹¹⁸ Mehmed Paksu, *Vesvese Sebepleri ve Kurtuluş Yolları*, 2015, s. 203

ayarlırsak, iman ve taatlerimizde süreklilik gösterirsek ,Allah'ın izniyle mahlukatın kötülerinin şerlerinden emin oluruz.¹¹⁹

a. Ayete'l- Kürsi: Ebu İbn Ka'b (ra)'den naklolunmuştur: Rasulullah (sav) buyurdu ki:

Ey Eba'l Münzir, Allah'ın kitabından bildiğin en büyük ayet hangisidir?

Ravi dedi ki: Allah ve Rasulü en iyi bilir, dedim.

Rasulullah (sav): (bir daha) Ey Eba'l Münzir, Allah'ın kitabından bildiğin en büyük ayet hangisidir? dedi.

Ravi dedi ki: “Allahu la ilahe illa huvel hayyul kayyum, dedim. Bunun üzerine Rasulullah (sav) göğsüme vurarak:

“Bu ilim sana mübarek olsun ey Eba'l Münzir.” dedi. (Müslim)

Tevhidi manaları içeren Ayete'l Kürsi, bu büyüklüğünün yanında, yatmadan önce bu ayeti içtenlikle okuyan müslümana denk gelen bütün Şeytanları kasıp kavuran bir yıldırım gibidir.¹²⁰

Ayete'l Kürsi Müslümanlar için sağlam bir limandır, sığınaktır. Ayete'l Kürsi ile zırhını kuşanan Müslüman bütün kötülükleri bertaraf ederek Şeytanın vesvesesinden kesin suretle emin olur.

b.Muavetezeyn Sureleri: İbn-i Mace'den rivayet edilen bir hadis-i şerif'e göre, “Peygamberimiz devamlı cinlerin ve Şeytanın şerrinden Allah'a sığınır. Ne zaman ki Felak ve Nas sureleri nazil oldu; artık ondan sonra hep bu sureleri okudu.”¹²¹ Ukbe (ra)'dan naklolunmuştur: Peygamber buyurdu ki: “Bu gece nazil olan ayetleri görüyor musun? Bunların bir benzeri görülmemiştir. Bunlar; kul euzu bi rabbil felak ve kul euzu bi rabbil nas sureleridir.”¹²²

Felak ve Nas sureleri Rasulullah'ın devamlı suretle okuduğu ve ashabına da okunmasını tavsiye ettiği surelerdir. Hz. Peygamber hastalandığında, ehlinden birisi bu sureleri O'nun üzerine sürekli okuyup üflemiştir.

¹¹⁹ Paksu, a.g.e. s. 203.

¹²⁰ Bilali, a.g.e. s. 175-176.

¹²¹ Paksu, a.g.e. s. 175-176

¹²² Bilali, a.g.e. s. 174.

Muavezeteyn Sureleri, Şeytanı uzaklaştıran, kişiyi Allah'ın koruması altına alan, hasetçilerden, büyüden, nazardan koruyan, mü'minlere Allah tarafından hediye edilen özel surelerdendir.

c.Bakara Suresi : Ebu Hureyre radiyallahu anh'dan, Peygamber sallallahu ve sellim'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: “Evlerinizi namazdan ve Kur'an tilavetinden mahrum bırakarak kabirlere çevirmeyin. Sünnet namazlarının bir kısmını evinizde kılarak, yuvanızı namaz kılmanın ve Kur'an okumanın hoş görülmediği kabirlere, mezarlıklara benzemekten koruyun. Günün belli saatlerinde ve mümkünse aile fertlerinizi de yanınıza alarak, Kur'an-ı Kerim okuyun. Özellikle, birçok hükmü barındıran Bakara suresini çokça okuyun. Şüphesiz Şeytan, içinde Bakara suresi okunan evden kaçır. Yani o sureyi okuyan, dinleyen, öğüt ve uyarılarından istifade eden kimseleri şeytanın aldatması, saptırması mümkün olmaz. Bu sebeple bu sureyi okuyan kimseden ve okunduğu yerden kaçır uzaklaşır.”¹²³

d.Kişinin Şeytan'dan Korktuğu Zaman Okuyacağı Dua: Yahya b. Said (r.a.) şöyle rivayet eder: “Peygamber (s.a.v.) İsrâ gecesi ellerinde meşale olan ve kendisini takip eden bir grup cin ile karşılaşmıştır, Cibril Peygamber'e (s.a.v.) okuduğu zaman onun şulesini söndürecek bir dua öğreteyim mi? Dediğinde Allah Rasulü (s.a.v.) evet diye cevap verir bunun üzerine Cibril şöyle der; “Allah'ın Kerim olan zatı hürmetine ister takva sahibi ister günahkâr ondan daha güzelini söyleyemediği eksiksiz ve mükemmel Allah'ın kelimeleri hakkı için gökten musibet olarak inen ve göğe yükselen şerlerden, gece ve gündüzün fitnelerinden, gece ve gündüz meydana gelen hayırlı olaylar dışındaki tüm olaylardan Allah'a sığınırım!”¹²⁴

“Bakın bu Şeytan ancak kendi yandaşlarını korkutur. Mü'min iseniz onlardan korkmayın, benden korkun”(Al-i İmran 174)ayeti bizlere gösteriyor ki Şeytan kendi taraftarlarını korkutur, karşısında duranları da korkutur lakin düşmanları ne yaparsa yapsın Allah'a sığındıkları için ondan korkmazlar, yanında duran arkadaşları ise

¹²³ Nevevi, a.g.e. s. 422.

¹²⁴ Zehebi, Çeviri: Ersan Urcan, *Müminin Silahı Dua*, 2016, s. 358.

ondan korkarlar. Gerçek Müslüman'ın yüreğine Şeytan korku salamaz çünkü o özel bir zırhla kaplanmış gibidir.¹²⁵

e.Şeytanı Uzaklaştıracak Dua: Enes Radıyallahu Anh'den rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Ve Sellem şöyle buyurdu:

“ Kim evinden çıkarken:

“Allah'ın adıyla çıkıyor, Allah'a güveniyorum. Günahlardan korunmaya güç yetirmek ve taate kuvvet bulmak, Ancak Allah'ın Tevfik ve yardımıyla derse:

“Doğruya iletildin, ihtiyaçların karşılandı, düşmanlarından korundun, diye cevap verilir.Şeytan da kendisinden uzaklaşır.”

Ebu Davud'un rivayetinde şu ilave vardır:

Şeytan, diğer şeytana: Hidayet edilmiş, ihtiyaçları karşılanmış ve korunmuş kişiye sen ne yapabilirsin ki? der.¹²⁶

Allah'a güvenip, işlerini, yanlıştan korunmasını, taat ve güzelliklere muvaffak kılınmasını Allah'ın inayetine bağlayan yani imanını bu şekilde ortaya koyan kişinin, beklentilerine kavuşacağını haber vermektedir. Bununla birlikte Şeytanın o kişiyi hataya düşürebileceğinden ümidini kesip gideceğini haber vermektedir. Allaha istemesini bilen, tam bir garantiye kavuşmuş demektir. Kulun Allah'a dayandığını bilmediği için onu kandırmaya çalışan Şeytanı, durumu bilen Şeytanın, “Boşuna uğraşma, o tevekkül ederek sigortalandı” diye uyarması, Allah'a tevekkülün önemini gösterir.

1.9.2. Şeytandan Korunmanın Diğer Yöntemleri

a.Gözü Haramdan Sakındırmak: Allah'ın yasakladığı şeylere ve insanların günah bölgelerine bakmak, Şeytanın nefse en çok yürüdüğü yollardan biridir. Bu kötü amel yüzünden birçok kişiyi cehennem kuyusuna göndermiş ve yine çok kimseyi kendi sürüsüne almıştır. Harama bakmak sebebiyle İmam İbnu'l Kayyim diyor ki: “Harama bakmak, insana isabet eden her türlü hadisenin temel sebepleridir.

¹²⁵ Ebu Mansur El-Maturidi, Çev. Bekir Topaloğlu vd., *Te'vilatü'l Kur'an*, 2. Cilt, 2017, s. 534.

¹²⁶ Ebu Davud, Edeb 103; Tirmizi, Daavat 34.

Zira, bakmak hatırlamayı, hatırlamak düşünmeyi, düşünmek şehveti, şehvet ise kuvvetli ve bağlayıcı bir iradeyi doğurur. Bir mani olmaması halinde insan neticede haram fiile düşer olur.”¹²⁷ Gözü haramdan korumak adına gösterilecek sabır, nazar ettiğin için gelecek belalara sabırdan daha kolaydır. Gözü haramdan korumak Şeytanın nefse hücum ettiği en büyük ana damarlardan birine karşı settir, engeldir.

b.Boş Sözdten Kaçınmak, Susmayı Tercih Etmek: Üzerinde güzel bir amel barındırmayan her söz, boş ve gereksiz konuşmadır. Böyle konuşmalarla geçirilen vakit boşa geçmiş olur. İmam İbnu’l Kayyim ‘in dediği gibi: “Zamanı boşa geçirmek ölümden daha beterdir. Zira zamanı boşa geçirmek insanın Allah ve ahret yurduyla arasını ayırır. Ölüm ise, İnsan ile dünya ve dünya ehlinin arasını ayırır.”

Yararsız konuşmalara girmek, Şeytanın nefsi istila için kullandığı ve sonuçta insanı kötülüğe kadar düşürdüğü, en öndeki araçlardan biridir.¹²⁸ Susmak insanı yanlış sözden emin kılar, insanların gözünde heybet sahibi olunmasına vesile olur. Boş sözün ilacı susmaktır. Biliyoruz ki çok konuşan çok hata eder, çok yanılır. Çok hata peşinden çok pişmanlık getirir, zamanla pişmanlıklar geri dönülmez yaralar açar. Şeytanın amacı da bu tuzağa düşürüp insanı zor duruma sokarak cehenneme düşürmektir. Bu sebepledir ki mü’min her daim uyanık olmalıdır.

İnsanoğlu Allah Rasulünün “ iman eden kimse ya hayır konuşsun ya da sussun.” hadisini kendisine şiar edinmeli, malayanihi düşüncelerden zihnini arındırmalı, bu suretle de dimağında boş cümleler yer etmemelidir. Şeytanın amacı insanı desiseleri ile aldatmak, ağına düşürmek ve sonunda da hüsrana uğratmaktır. Bu gerçek zihinden çıkarılmaz ise insan ihsan şuuruyla Şeytanın tuzaklarından korunarak hakikate yürüyebilir.

c.Zikir: Allah’ı anan, her durumda O’nun koruması altında olduğunu bilen, gizli ve aşikâr her şeyin Allah tarafınca bilindiğine ve dilediği vakit kendisini yok etmeye Allah’ın gücü yettiğine derinden iman eden bir kişinin, Allah’a karşı isyankâr olabilmesi çok güçtür.¹²⁹ Ayeti zikrin önemini göstermektedir. “Sizi Allah’ı

¹²⁷ Bilali, a.g.e. s. 178.

¹²⁸ Bilali, a.g.e. s. 169.

¹²⁹ Bilali, a.g.e. s. 194.

anmaktan ve namazdan alıkoymak ister.”¹³⁰ ayetinde kastedilen ise İblistir. Bu sorunun tek çaresi, her durumda Allah’ı anmaktır. Hak ehlini zirveye ulaştıran anahtar zikirdir. Şeytan küfür ehlini nasıl kandırıyorsa, kul da zikri sayesinde Şeytanı aynı biçimde zaafa uğratar. ¹³¹

Zikir kalbin cilasıdır. Zikir iman nurunun kalpte parıldamasına vesile olan, Allah Teala’yı hoşnut eden birincil etmendir. Allah’ı anmakla kalp gafilane sürüklenişten kurtulur ve imanın neşve ve huzuruyla rızıklanır. Bu iman ışıltılarının artmasıyla kalpte berrak bir hal zuhur eder ve Şeytan böylelikle bertaraf olur.

d.Cihat: İnsanlar arasında en zirve hidayetle şereflenenler cihat ehlidir. Cihadı terk eden kimse cihattan ayrıldığında kâmil imandan da uzaklaşmış olur. Şeytan, her taraftan bu insanı istila eder. Ünlü âlim İbni Kayyım cihadın dört aşaması olduğunu söylemiştir. Bunlar: Nefisle cihat, Şeytan ile cihat, kâfirlerle cihat, münafıklarla cihat. Bunlardan Şeytan ile cihat iki basamaktır:

Birincisi: Şeytanın kulun kalbine ilka ettiği, imana dair şüphe ve kuşkuları defetmek için, Şeytanla cihat etmek.

İkincisi: Kulun nefesine Şeytan tarafından ilka edilen istek ve arzuları defetmek için, Şeytanla cihat etmek. Birinci cihadın neticesinde yakın, ikincisinin neticesinde ise, sabır meydana gelir. ¹³²

e.İhlas: Allah’a kurbiyet niyetinin, her türlü samimiyetsizlikten uzaklaştırılmasıdır. Allah’a yaklaşma niyeti, nefsin hoşuna giden ikiyüzlülük ve benzeri hislerden birisi ile harmanlandığında ihlas yani samimiyet olmaktan çıkar. Fudayl b. İyad şöyle der: “İnsanların rızası için ameli terk etmek riyadır, İnsanların rızası için amel etmek ise şirktir.İhlas, Allah’ın seni bu ikisinden de muhafaza etmesidir.” Riyanın çaresi, Şeytan tarafınca nefse fısıldanan ve insanı huşu konusunda tereddüde düşüren şeylerden uzak kalınmasıdır. Örneğin Şeytan kişiyi

¹³⁰ Bkz. Maide, 5/91.

¹³¹ Bilali, a.g.e. s. 195.

¹³² Bilali, a.g.e. s. 196-197.

mescitteki secdesinin uzun sürmesiyle ilgili şüpheyi düşürüyor, huşusunu zedeliyorsa insana düşen görev evde tek başına iken secdesini uzun tutmasıdır.¹³³

Şeytan insana riya konusunda vesvese vererek kişiyi zorluğa düşürmeyi arzu eder. Bu zorluk hali zamanla sarmallaşarak kişiyi iman zemininden uzaklaştırmaya kadar sürükleyebilir. Kula düşen vazife ihlâslı olmak için uğraşmak ve şeytana uzak olmanın yollarını bulmaktır.

2. HADİSLERDE ŞEYTAN

Şeytan, ya da daha genel bir ifade ile belirtmek gerekirse “kötülük”, düşünce tarihinde görülen en ilgi çekici unsurlardan birisidir. Tarih yolcuğunda var olan kimi dinler, kötülük meselesini fazlaca öne alıp temel metotlarının merkezine koyarken, kimisi onu bağımlı bir değişken noktasında bulundurmuştur. Bazı dinler ise şerrin bağımsız değişken olduğunu ,iyiliğin Allah katında özerk bir varlık sahasına sahip olduğunu iddia etmişlerdir. Bundan mütevellit bu dinlerde “Şeytan” yani kötülüğün en büyük temsilcisi varlık sahasına çıkmıştır.¹³⁴

Her kişinin bir Şeytanı olduğuna dair Peygamber Efendimizin açıklaması vardır. Şeytan insanı altı hususta çeşitli hile ve desiseleriyle kandırır:

- 1.Allah ve Rasulüne itaatsizlik
- 2.Büyük günahları tatbik
- 3.Bid’atlere yönelme
- 4.Küçük günahları adet haline getirme
- 5.Mübahlarla uğraştırarak kişiyi dünyaya yöneltme
- 6.Fazileti az işlerle uğraştırma¹³⁵

Bu kısımda konuya genel bir bakış açısı kazandırması amacıyla Şeytan ile alakalı kaynaklarda geçen başlıca hadis-i şerif’lerin bir kısmı ele alınacak, yorumlamaya açık madde ve anlatılara hadis şerhleri perspektifinde değinilecektir. Dâhil edilecek hadislerin çoğu Kütüb-ü Sitte külliyatında takipçilerine farklı kitâb ve bâb başlıkları altında aktarılmaktadır. Bununla birlikte alakalı hadisler, konuyla

¹³³ Bilali, a.g.e. s. 207.

¹³⁴ Nurettin Şentürk, *Hadislere Göre Şeytan*, AİBÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2015.

¹³⁵ Şerafettin Gölcük, Süleyman Toprak, *Kelam Tarih Ekoller Problemler*, 2001, s. 434.

bağlantılı değilse senet ve metin ilişkisine girmeden belli konu başlığı altında sunulacak misallerle ve sade bir üslup ile aktarılmaya çalışılacaktır. Hulasa bu bölümdeki amaç konu hakkında bir bilgilendirme çalışması yapmak olacaktır. Bu konuda Şeytanın geçtiği şu hadis örnekleriyle konuya giriş yapabiliriz;

Ebû Hureyre (Allah Ondan razı olsun)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sallallahu aleyhi vessellem) şöyle buyurdu: “Sağlam ve güçlü mü'min Allah katında zayıf mü'minden daha hayırlı ve sevimlidir. Bununla birlikte her ikisinde de hayır vardır. Sen sana hayırlı olacak şeyi kazanmaya çalış, Allah'tan yardım iste aciziyet gösterme, başına bir şey gelirse şöyle yapsaydım böyle olurdu deme, fakat Allah'ın takdiridir bu de. O ne dilerse dilediğini yapar. Çünkü şöyle etseydim böyle olurdu deyip durmak şeytanı memnun edecek işlere ve şeytanın vesvesesine yol açar.”¹³⁶

Sabah namazını kıl, sonra güneş bir mızrak boyu yükselinceye kadar ara ver. Çünkü güneş şeytanın başı ucundan doğar(o sıralarda şeytan ve yandaşları hareket etmeye başlarlar) kafirler de o vakit ona secde ederler. Sonra dikilmiş mızrağın gölgesi azalıp bitinceye kadar nafile namaz kıl çünkü namaza melekler şahid olur. Allah'ın iyi kulları da hazır olurlar. Sonra namaza ara ver çünkü o vakit cehennem iyice alevlenir. Mızrağın gölgesi döndüğü zaman öğle namazını kıl çünkü namaza melekler şahid olur. Allah'ın iyi kulları da hazır olurlar. İkindiye kadar nafile kılabilirsin. İkinci namazını kıldıktan sonra güneş batıncaya kadar namaza ara ver çünkü güneş şeytanın başı hizasından batar(o sıralarda şeytan ve yandaşları etmeye başlarlar) kafirler de o zaman güneşe secde ederler.¹³⁷

Ebu Sa'lebe el Huşenî (Allah Ondan razı olsun) şöyle demiştir: Sahabiler bir yerde konakladılar mı dere boylarına ve dağ yollarına dağılırlardı. Rasûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Sizin bu şekilde dağ yollarına ve dere boylarına dağılmanız şeytanın vesvese ve aldatmasındandır” buyurdu. O günden sonra sahabeler konakladıkları yerlerde birbirlerinden hiç ayrılmadılar.¹³⁸

¹³⁶ İbn Mace, Ebû Abdullah Muhammed b. Yezîd, *Sünen*, I-II, Çağrı Yayınları, İstanbul.

¹³⁷ İmam-ı Nevevi, *Riyazüssalihin*, Erkam Yayınları, İstanbul.

¹³⁸ Ebu Davud, Süleyman B. El-Eş'as Es-Sicistânî, *Sünen*, I-V, Çağrı Yayınları, İstanbul.

2.1. İnsan-Şeytan İlişkisi

a.Şeytanın Damarlarda Dolaşması Hadisi

Hz. Muhammed'in (s.a.v.), "Şeytan sizin damarlarınızda dolaşır" hadisi, Şeytanın tesirinin insanın kanında canında dolaştığına kanıttır. Nasıl ki kan; vücudun her uzvuna akıyor, beden her kısmına dağılıyorsa, Şeytan da tesiri altına aldığı kişinin vücudunda etki alanı oluşturur. Bu demek olmuyor ki iki sıvı birbirine nasıl karışıyorsa, Şeytanın varlığıyla insanın zahiri fiziksel manada birbiriyle bir karışım içine giriyor. Buradaki karışım tamamen manevi boyutludur.

Biz kalbi âlemimizde, çok miktarda ve birbirinden ilginç çağrılar işitiyoruz. Kimisi heva ve heveslerimize koşmaya bizi çağırırken, diğerleri de dünya hayatına ve zevklerine kapılmanın bizleri negatif durumlara duçar edeceği gerçeğini telkin ederek bu tavırlardan uzaklaşmaya yöneltir. Dinimizde iyi olanın yani ilhamın kaynağına melek, vesvesenin odağına da Şeytan adı verilmiştir. İlham, iyiye ilerleten bir kanaldan ibaretken; vesvese de kötüye yönelten sesten ibarettir. Melekler ve Şeytan ise doğru ve yanlışın vücut bulmuş halidir.¹³⁹

b.Şeytana Benzeme Yasağı

Cabir radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Rasulullah sallallahu aleyhi ve selam şöyle buyurdu:

"Sol elinizle yemeyin. Zira Şeytan soluyla yer!"¹⁴⁰

İbni Ömer Radiyallahu anhüma'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve selam şöyle buyurdu:

"Hiçbiriniz kesinlikle sol eliyle yiyip içmesin. Zira Şeytan soluyla yer, soluyla içer."¹⁴¹

Şeytan, mü'mini hak yoldan ayırmak için uğraşan şer güçlerin başkahramanıdır. Hal böyle olunca Şeytanın evsaf ve adımlarında hak yoldan

¹³⁹ Gazali, Çeviren: Ayhan Ak, *İman Kitabı*, 2014, s. 64.

¹⁴⁰ Müslim, Eşribe 104-106, Ebu Davud, Et'ime 15; Tirmizi Et'ime 9.

¹⁴¹ Müslim, Eşribe 107, Ebu Davud, Et'ime 19; Tirmizi, Et'ime 6; İbni Mace, Et'ime 8.

sapmışlık ve saptırıcılık niteliği vardır. O zaman ona hangi adımında tabi olunursa o düzlemde, hak yoldan ayrılma meydana gelir. Şeytana hiçbir adımında tabi olmamak, onu takip etmemek gerekir ki onun sonuna duçar olma riskinden uzaklaşılabilir. Şeytan'a tabi olmakta hiçbir güzellik ve iyilik bulunmamaktadır. Nitekim kim hangi alanda Şeytan'a benzerse o kimse benzediği kimselerden olur.¹⁴²

c.Şeytan kendisine kulluktan ümidi kesmiştir

Cabir Radıyallahu anh, Rasulullah sallallahu aleyhi vessellem'in şöyle buyurduğunu işittim demiştir: “Şeytan, Arap yarımadasında Müslümanların kendisine kulluk etmelerinden ümidini kesmiştir. Fakat onları birbirlerine düşürmeye, aralarını açmaya çalışacaktır.”¹⁴³

Peygamber Efendimiz'in Veda hutbesinde de bu hadise benzeyen bir açıklaması bulunmaktadır. Rasulullah şöyle buyuruyor: “Ey mü'minler! Gerçekten şeytan sizin şu topraklarınızda kendisine kulluk edilmesinden ümidini ebediyen kesmiş bulunmaktadır. Fakat o, sizin önemsiz saydığınız iş ve davranışlarınızda kendisine uyulmasından memnun olacaktır. Dininizi ondan koruyun!”

Allah Rasulünün her iki açıklamasında bildirisi ve uyarısı, her türlü sıkıntı, kaos ve küslüğün inşasında bir itikat problemi, bir dini ve sosyal sıkıntı tohumları filizlendirme amacı olduğunu, Şeytanın temsil ettiği kötülük noktasının, Müslümanlara karşı pazarlıklı aktivitelerinin her daim süregeldiğini ortaya koymaktadır. Kardeşlik yasasına ters olan her şekil tahrik hadisimizin beyanı bir “tahriş”tir. Tahriş ise, kargaşa, anarşi ve fitne tohumları atmaya yönelik her çeşit iş manasındadır. Nitekim O da; Şeytanın ve arkadaşlarının faaliyetidir. Şeytan Müslümanların içinde kırgınlık, husumet ve çözülme olmasını ister.¹⁴⁴

¹⁴² Nevevi, Çeviren: M. Yaşar Kandemir, vd. *Riyazüs'salihin*, 2013, s. 103-106.

¹⁴³ Müslim, Münafikin 65. Tirmizi, Birr 35.

¹⁴⁴ Nevevi, a.g.e. s. 20.

d.Şeytan Besmeleli Olan Şeylere Ulaşamaz

Cabir Radyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Kapların ağzını örtün. Tulumları bağlayın. Kapıları kapatın ve lambaları söndürün! Çünkü şeytan bağı çözemez, kapıyı açamaz ve kapağı kaldıramaz. Eğer herhangi biriniz, kabının üzerine bir çalı çırpı parçası koymaktan ve besmele çekmekten başka bir çare bulamazsa, bunları yapsın. Çünkü fare, içeridekilerin üzerine evi yakabilir.”¹⁴⁵

Hadiste önerilen her tedbirin, Allah'ın ismi zikredilerek ya da besmele çekilerek gerçekleştirilmesi, Şeytanın verebileceği zararların önüne set çekmek açısından son derece elzemdir. Nitekim besmele Şeytana karşı manevi bir silahtır. Bir hadis-i şerifte, “Bir insan evine girerken besmele çekerse, Şeytan, bizim için bunların hanesinde yapacak bir şey kalmadı, der” buyrulmuştur. Müslüman tüm kalbiyle inanarak tüm işlerini besmele ile yapmalı ve Şeytana karşı kendisini ve ailesini koruma altına almalıdır.¹⁴⁶

e.Şeytan İnsanlara Vesvese Vererek Sıkıntıya Girmelerini İster

Mü'minlerin annesi Safiyye Binti Huyey Radyallahu anha şöyle dedi: Rasul-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem itikâfa girmişti. Bir gece onu ziyarete gidip konuştum. Sonra eve dönmek üzere kalktığım zaman o da beni evime götürmek üzere kalktı. Bu sırada ensardan iki kişi bizimle karşılaştı. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'i görünce oradan çabucak uzaklaşmak istediler. Rasul-i Ekrem: “Biraz yavaş olun. Yanımdaki Safiyye Binti Huyey'dir” dedi. Onlar: Elçisinin uygunsuz bir davranışta bulunmasından Allah'ı tenzih ederiz, Ya Rasulallah! deyince de : “ Şeytan insanın vücudunda kan gibi dolaşır. Onun sizin kalbinize bir kötülük veya bir şüphe atmasından korktum” buyurdu.¹⁴⁷

¹⁴⁵ Müslim, Eşribe 96. 99. İbni Mace, Eşribe 16, Nevevi S. 658

¹⁴⁶ Nevevi, a.g.e. s. 137.

¹⁴⁷ Buhari, İ'tikaf 11, Bed'ü'l- halk 11, Ahkam 21; Müslim, Selam 23-25. Ebu Davud, Savm 79, Edeb 81; İbni Mace, Sıyam 65

Hadisimizde Salih olmayan niyetten ve kötü zan diye de belirtilen şüphe tohumlarından uzak olmanın ve bunlara fırsat vermemenin önemi zikredilmektedir. Bu durumda bize düşen vazife, Allah Teâlâ'nın buyurduğu gibi, Şeytana karşı dikkatli olup düşman bilmek ve onun bizleri cehennem ehli yapmak için her çeşit tuzağa yöneldiğini unutmamaktır.

Önemli sahabe Yahya Bin Muaz, Şeytanın insanı yanıltmak için bulduğu fırsatları şöyle anlatmaktadır: “ Şeytan boş zamana sahip, biz ise çok meşgulüz; işlerimiz bulunmakta. O bizleri görmekte, biz ise onu sadece biliyoruz. Biz kinci değiliz unutmuyoruz, o ise vazifesini bir an dahi olsa unutmuyor. Ayrıca en büyük düşmanımız olan nefis de Şeytanın amacına hizmet etmektedir.”

Şeytan kişinin damarlarında kan gibi gezer ve onun sadrına her çeşit tereddüt ve vesveseyi serpebilir.¹⁴⁸

f.Keşke Lafzı Şeytandır

Ebu Hureyre radiyallahu anh'dan, Peygamber sallallahu ve sellim'in şu şekilde buyurduğu rivayet edilmiştir. “İnanç, bilgi, zenginlik ve beden bakımından kuvvetli mü'min, Allah katında zayıf mü'minden daha hayırlı ve daha sevimlidir. Gerçi her ikisinde de hayır vardır. Ancak meşru yoldan elde edilen güce, bilgiye, makama, mala sahip olup da bunları Allah yolunda kullanan mü'min, bu nitelikleri taşımayan mü'minden daha üstündür. Bunun için, kendine yararlı olan şeyi elde etmeye çalış. Her işinde Allah'tan yardım dile ve en büyük güçlüklerle karşılaşsan da, asla acizlik gösterme. Üzerine düşeni yaptıktan sonra gerisini Allah'a bırak. Başına bir şey geldiğinde, “ Ah keşke şöyle yapsaydım şöyle olurdu !” diye hayıflanıp durma. Bunun yerine, Allah böyle takdir buyurmuş.O dilediğini yapar” de. Çünkü Keşke şöyle yapsaydım!” sözü, Şeytanın işlerine kapı açar. Yani şeytanı memnun edecek işlerin meydana gelmesine sebep olur. Zaten sen kendini yeyip bitirsen de geçmişi değiştiremezsen fakat hatalarından ders alıp geleceğine yön verebilirsin.”¹⁴⁹

¹⁴⁸ Nevevi, a.g.e. s. 523-525.

¹⁴⁹ Nevevi, a.g.e. s. 68.

g.Bakara Suresinin Okunduğu Mekânda Yaşayamaz

Ebu Hureyre radiyallahu anh'dan, Peygamber sallallahu ve sellim'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: “Evlerinizi namazdan ve Kur'an tilavetinden mahrum bırakarak kabirlere çevirmeyin. Sünnet namazlarının bir kısmını evinizde kılarak, yuvanızı namaz kılmanın ve Kur'an okumanın hoş görülmediği kabirlere, mezarlıklara benzemekten koruyun. Günün belli saatlerinde ve mümkünse aile fertlerinizi de yanınıza alarak, Kur'an-ı Kerim okuyun. Özellikle, birçok hükmü barındıran Bakara suresini çokça okuyun.

Şüphesiz Şeytan, içinde Bakara suresi okunan evden kaçır. Yani o sureyi okuyan, dinleyen, öğüt ve uyarılarından istifade eden kimseleri şeytanın aldatması, saptırması mümkün olmaz. Bu sebeple bu sureyi okuyan kimseden ve okunduğu yerden kaçır uzaklaşır.”¹⁵⁰

h.Şeytan Saflar Arasındaki Eksikliklere Dâhil Olur

Enes Bin Malik Radiyallahu Anh'den rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Ve Sellem şöyle buyurdu: “Saflarınızı sık tutun ve saflar arasındaki boşluğu en aza indirin. Boyunlarınızı da bir hizaya getirin.Canımı kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, şeytanın siyah bir kuzu gibi safların boş kalmış aralıklarından girdiğini görüyorum.”

ı.Şeytanların Ürediği Mekânlar Çarşı ve Pazarlardır

Selman-i Farisi Radiyallahu Anh şöyle dedi: Şayet yapabiliyorsan çarşı ve pazara ilk giren ve oradan en son çıkan kimse sen olma! Çünkü orası Şeytan'ın savaş alanı olup bayrağını oraya diker.

Berkani Sahih'inde bu hadisi şöyle rivayet etmiştir:

---

¹⁵⁰ Nevevi, a.g.e. s. 422.

Selman-i Farisi Radıyallahu Anh ‘den rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Ve Sellem şöyle buyurdu: “Çarşı pazara ilk giren ve oradan en son çıkan sen olma! Şeytan orada yumurtlar ve orada yavru çıkarır.”

Yani bu mekânlar, Şeytanın fenalıklarını gerçekleştirmesine son derece uygun yerlerdir. Bundan dolayı, kişi alışverişini gerçekleştirdikten sonra böyle mekânlarda gereksiz yere durmamalıdır. İşi dolayısıyla bu mekânlarda olan kimseler de bu yerleri Şeytanın alanı olmaktan çıkarmak için gayret göstermelidirler. Allah’ı ve ahiret gününü her daim hatırlamalı ve unutmamalı, vakit zamanlarında camilerde olmalı ve caminin maneviyatını, iklimini çarşı pazara aktarmaya çalışmalıdırlar.¹⁵¹

Allah Teala’nın en çok beğendiği yerlerin mescitler olmasının nedeni, bu özel ve mübarek yerlerin sadece Allah’ın rızasını almak için içtenlikle yapılan inşalar olmasıdır. Bu kutsal mekanlar Müslümanların yine samimiyetle, ihlaslı hislerle taat ve kulluk etmelerine, Âlemlerin Rabbine ibadetlerini tazimle sunmalarına aracı olduğu için çok değerli mekanlardır. Rabbimizin mescitleri sevmesi demek, bu kutsal mekânlarda kendisine kulluk amacıyla duran kullarına iyilik afiyet vermesi, onların bu dünya ve ahiret mutluluğunu istemesi demektir.

Çarşı-Pazar gibi alış-veriş yerlerinin Allah Teâlâ’nın sevmediği yerler olmasının en büyük nedeni, bu mekânların hep dünyalıklar için var olması neredeyse Allah’ı, ahiretin var olduğunu unutturup dünyaya meylettirmesidir. Dünyanın sembolü olan bu yerlerde beşerin, menfaatleri peşinde yemin ede ede her türlü yalanı rahatlıkla söylemesi, Allah’tan korkmadan insanları kandırmaya çalışmasıdır. İşte bu nedenle Rasul-i Ekrem Efendimiz çarşıları savaş yerlerine benzetmiştir. Çünkü buradaki kişilerin çoğunun amacı ,her ne sonuçla olursa olsun dünya menfaati elde etmektir.¹⁵²

3. TUĞYAN, TAĞUT ve SATAN İLİŞKİSİ

Tuğyan sözlük anlamı olarak, sınırı kaldırmak, azmışlık, haddi aşmak demektir. Fiziksel kuvvetlerin normal düzlemde sınırları kaldırarak biçimde faal hale gelmeleri de Tuğyan ile anlatılmıştır. Kavram olarak Tuğyan; itaatsizlik ve günaha

¹⁵¹ Nevevi, a.g.e. s. 730.

¹⁵² Nevevi, a.g.e. s. 510.

sınırı aşacak kadar ilerlemektir. İnsanın haddini aşması demektir. İnsanın haddi; Allah'ın kul için belirlediği sınırdır ki insanın onu geçmesi kabul edilemez. İnsanın önemi, Allah'a yaptığı kulluk nispetindedir; bundan mütevellit Allaha taati, tabiliği ve kulluğu unutmadan kulun huşu içinde bulunması önemlidir. Kul ne vakit, Allah'ın insan için koymuş olduğu sınırı aşar, ölçüyü ve haddi aşarsa tuğyana düşmüş Allah'a itaatsizlik etmiş olur. Tuğyan kelimesi çeşitleri ile birlikte Kuran'da 39 yerde geçmektedir. Bu kelimelerden 8'i Tağut şeklindedir. Tağut, tuğyan'ı yapan ve yaptıran kişi veya güç anlamındadır.¹⁵³

Tağut kelimesi Arapçada, haddi aşan herkes için kullanılmaktadır, Her çeşit haddi aşma fiili tağutun fiilleri içerisinde.

Her tağut aynı şekilde en müstekbir, zulüm ehli, şirkçi, sapan ve saptırandır.

Tağut, günahlar arasında yüzmektedir, ancak her hata yapana ve günah işleyene tağut denmez. Fakat kötülüğe giden tikanıkları açıp, şerre yönelten kişi de tağuttur.

Tağut, ilahi emir olmayan kanunlara göre kararlar alan güç, otorite anlamına gelir. Aynı zamanda Allah'ı tek otorite ve Rasülünü nihai otorite şeklinde tanımayan kanun maddelerini de kasteder.

Eğer bir kişi, Allah'a itaatsizlik eder ve O'nun yarattıklarına kendisine kulluk etmeye zorlarsa o şekilde tağuttur. Böyle bir zihniyet Şeytan, Din adamı, yönetici, kral veya ülke olabilir.

Tağutlar çoktur, ancak önde gelenleri şöyle sıralanabilir:

- 1.Allah'tan başka her şeye kulluğa çağıran Şeytan.
- 2.Allah Teâlâ'nın hükümlerini çarpıtan zulüm ehli idareci.
- 3.Allah'ın ayetlerinden gayrısıyla hüküm veren kişi.
- 4.Allahın dışında gaybı bildiğini söyleyen zat.
- 5.Yaratıcı olduğunu anlatan kişi.

Şeytan, tağutların en zirvesidir. Bugün kainatın hemen hemen bütününde Şeytanın arkadaşları olan tağutlar, insanlara hükmediyor ve tağutun içerdiği tüm içerikleri faaliyetleri ile göstererek haddi, sınırı aşıyor, kişileri sapkınlığa davet ediyor, saptırıyor. Kim, Allah ve Rasulünün emrinden başka bir şeye ve kimseye

¹⁵³ Ahmed kalkan, *Müslümanın Akaidi İnanç Esasları*, 2009, s. 185

uyuyorsa tağut odur. Buhari'de yer alan bir hadiste de ahirette: 'Kim kime ibadet ediyorsa onun ardından gitsin 'buyrulacaktır. 'Artık kimi güneşin, kimi ayın, kimi tağutların ardına düşüp gidecek'' buyrulmaktadır.¹⁵⁴

Kur'an'da geçen İblis ile tağut bir elmanın iki yarısı gibidir. Tağut iblis'in taleplerinin bir sonucudur. Onun bu talebi insanları ibadetten men etmedir. Bunda da kesinlikle başarılı olmaktadır. Kur'an genel olarak önemli iki hususa ağırlık verir. a)Yaratana kul statüsünde başarılı olma ve b) Şeytanın karakterize ettiği satan kültüründen korunma. Yüce Allahın yarattıklarından beklediği; kendi zatı dışında olan ve tağut olarak isimlendirebileceğimiz yanlış düşüncelerden ve inanışlardan sakınmalarıdır.¹⁵⁵ Şeytan kişiyi satanizm ismi verilen bu yanlış inançlarla inkâra düşürür. Bu inanışın özelliği, Şeytanın basiretine, kuvvetine inanma, her şeye isyan etme, iyiliklere karşı durma, dine dayalı her şeyi reddetme, hanımları eğlence amaçlı olarak görmedir. Çağımızda insanların en temel sorunları Şeytanın hoş gösterdiği inançsızlık problemidir. İnançtan uzaklaşan birey kendini kaybeder millî ve dinî unsurları unutup yerine iblisi koyar. Nitekim Kur'ân, kulların bu sorununa çözümler getirir.¹⁵⁶

Büyük müfessir Elmalılı Hamdi Yazır Maide suresinin 60. ayetinin tefsirinde Tağutu şöyle açıklamaktadır: "Nebe,önemli olan haber demektir. Buradaki ism-i işaretin muşârun'ileyhi hakkında ve şerriyyet (şerlik, kötülük) hususunda söz edilmiştir. Bir rivayet bağlamında yahudilerden bazıları gelmişler, Resulullah'a dinini sormuşlar, Resulullah "Allah'a, bize indirilene, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına indirilene, Musa ve İsa'ya verilene ve diğer peygamberlere Rableri tarafından verilene inandık, onlar arasında ayırım yapmayız, biz Allah'a teslim olanlarız"¹⁵⁷ diye yanıt vermiş. İsa'yı duydukları zaman, "Biz, sizin inanışınızdan daha kötü dini bilmiyoruz" diye cevap vermişler. Bu ayet bunun üzerine nazil olmuş. Şu halde bunlar dine "şer" (kötü) sıfatını taktıklarından dolayı, "Sizin kötü dediğinizden daha fenasını size haber vereyim ki, o sizlerin din ismini verdiğiniz kendi durumunuzdur." mânâsına şer denilmiş ve de ayıp olarak görülen dine işaretir denilmiş ise de, bizler bu nüzul sebebine karşı olmamakla birlikte şu yorumu daha

¹⁵⁴ A. Muhsin Toprak, *Kavramlarıyla İman Esasları*, 2015, s. 74

¹⁵⁵ Bkz. Nisa, 4/60.

¹⁵⁶ Remzi Kaya, *Kur'an-ı Kerimde İnsan-Şeytan İlişkisi*, Uludağ Üniversitesi, 2003, s. 7.

¹⁵⁷ Bakara, 2/136.

güzel görüyoruz: “Ey Muhammed, o kitap ehline şöyle de: Daha kötüsünü çok önemli bir şekilde haber vereyim mi? İşte Allah'ın lanetlediği ve kendilerine gazab ettiği ve kendilerinden maymunlar ve domuzlar yaptığı ve bir de tağuta tapan, tağuta kulluk eden kimseler. İşte bunlar mevkiye daha fena ve doğru yoldan daha çok sapmış kimselerdir.”¹⁵⁸

3.1. İnsanı Tuğyana Yönelten Şeyler ve Tağutların Nitelikleri

Allah, kullarının aşırıya gidip yoldan çıkmamaları için her şeyi bir ölçü ile halk etmiş, rızkı da belli bir sınır çerçevesinde insanlara sunmuştur. Kur'an nefsanîyet ve Şeytana karşı insanı sürekli uyarır ve nefsin vesvese ve yanıltmalarına karşı teyakkuz halinde bulunmamızı ister. Allah'ın bu dikkat kesilmeye daveti kullarına olan kerem ve rahmetinin bir sonucudur. Allah insanı başıboş kalsın diye yaratmamıştır.

Tuğyan, insan benliğinin kendini tanrılaştırması, herkesin zirvesinde görmesi durumunda olduğunda en yüksek noktadır. Kur'an'a göre bu zirve noktanın en baş kahramanı Firavundur. Bütün medenîyetlerin ve hükümlerliklerin dağılışı tuğyan sebebiyledir. Bu daha çok maddî menfaatlere yaslanarak sınırı aşmaktır.¹⁵⁹

Kur'an-ı Kerim'de; tağutların birçok nitelikleri ortaya konmuştur. Bunlardan başlıcalarını aşağıda maddeleştirmeye çalışacağız;

1. Onların davet ettikleri yol çürük ip benzeridir. Sarılanın ağırlığını kaldırmaz ve kopar. Hükümlerlikleri kısadır. Temsil ettikleri ve tabî oldukları yol karanlıktır. Onlara uyanı kötülüğe götürür ve cehenneme duçar eder.

2. Tağutların daveti gece gibidir. Nurdan uzaktır. Allah ve peygamberlere karşı çıkararak, batıl inanışlar arkasında sürüklenirler.

3. Kendilerini Allah'ın otoritesinin çok ilerisinde görürler.

4. Yaşama hürriyeti ve can alma kendi ellerindeymiş gibi, sert muamelelerle insanları sindirir, nefislerine kul haline getirirler.

5. Tağutlar kendilerini takip edenleri saptırır ve ateş ehli yaparlar.

¹⁵⁸ Bakara, 2/13

¹⁵⁹ Kalkan, a.g.e. s. 187

6.Tağutlarda kibir çok fazladır.

7.Tağutlar halkı ayırarak düşman haline getirirler.

8.Yeryüzünde zulüm yaparlar, fesat zuhur ettirirler.

9.Tağutlar kendileri haddi aştıkları gibi başkalarına da haddi aşmayı telkin ederler.

10.Tağutlar Allah'ın emrettikleri, indirdikleri ile değil, kendi uydurdukları yasalar ve siyasi kanunlar ile hükmedip, halkı idare eder ve insanları kendi terbiye yöntemleriyle yönetirler.¹⁶⁰

3.2. Bir Tağut Olan Şeytana Kulluk

Yüce Allah, insanlara Şeytana kulluk etmeyin diye emretmiş, kendisine ibadet etmelerini istemiştir:”Ey Âdemoğulları! Ben size, Şeytana ibadet etmeyin. Zira o, sizin için apaçık bir düşmandır. Bana ibadet edin. En doğru yol budur diye tavsiye etmemiş miydim?”¹⁶¹ Şeytana kulluk, güzel gösterdiği her şeyde ve Allah’a itaatsizlik olan hususlarda kendisine uymak ve itaat etmek demektir. Allah, beşere, “Şeytanın adımlarına uymayın.”¹⁶² “Çünkü Şeytan, insana apaçık bir düşmandır.”¹⁶³ “Onu düşman edinin.”¹⁶⁴ buyurmuştur.

Kur’an Şeytanın kişiler üzerinde, onların tüm iradelerini yok edecek bir yeteneğe kadir olmadığını ancak insanların ortak koşmaları sebebiyle vesvese verdiğini açıkça anlatmıştır. “Görmedin mi biz kâfirlere Şeytanları gönderdik, onları oynatıp duruyorlar.”¹⁶⁵ “Fakat kalpleri katılaştı ve Şeytan da yaptıklarını süslü gösterdi.”¹⁶⁶ “O Şeytanlar insanları yoldan çıkardıkları halde, bunlar doğru yolda olduklarını sanırlar.”¹⁶⁷

¹⁶⁰ Toprak, a.g.e. s. 49

¹⁶¹ Bkz. Yasin, 36/60-61.

¹⁶² Bkz. Bakara, 2/168-208.

¹⁶³ Bkz. İsrâ, 17/53.

¹⁶⁴ Bkz. Fatır, 35/6.

¹⁶⁵ Bkz. Meryem, 19/83.

¹⁶⁶ Bkz. En’am, 6/43.

¹⁶⁷ Bkz. Zuhruf, 43/37.

Şeytan, insanlara fuhşu ve münkeri emreder.¹⁶⁸ İnsana vesvese verir.¹⁶⁹ İnsanlar arasında kin ve düşmanlık tohumları saçar,¹⁷⁰ insanlara yaptıkları kötülükler süslü gösterir.¹⁷¹ Boş şeyler vaad eder.¹⁷² Gerçekleri unutturur.¹⁷³ Tuzak kurar.¹⁷⁴ İnsanı saptırmak ister.¹⁷⁵ Onu doğru yoldan men eder.¹⁷⁶ Bu nedenle kişinin, Şeytanın vesvesesine kanıp ona ittiba etmemesi elzendir; uyarıya ona itaat ve kulluk etmiş olur.

Kur'an'da içki, kumar, putlar, şans okları, şans oyunları şeytanın işi birer pislik şeklinde ifade edilmiştir.¹⁷⁷ Allah'ın yasakladığı, haram kıldığı faaliyetleri gerçekleştirenler, Şeytana uymuş olmaktadır. Kur'an bu ittibayı Şeytana kulluk şeklinde ifade etmiştir. İbrahim (a.s.), babasına: “Ey babacığım! Şeytana itaat etme; çünkü Şeytan, Rahman'a isyan etmişti” demiştir.¹⁷⁸ İnsanı, Allah'ın dışında putlara, heykellere ve benzeri şeylere kulluk etmeye ve onları küfre ve itaatsizliğe yönelten, Şeytan ve şeytanlaşan asilerdir. Asi zata itaat eden, asidir. Kâfirliği, şirki ve şerri emredenlere boyun eğenler, Allah'a isyanda bulunmuş, Şeytana kulluk etmiş olurlar.

Yeni dinler bularak, sıkıntılarına güya yardım arayan, idarenin ve toplumun kurbanı bazı sıra dışı gençlerin, farklılık ve moda olsun, değişiklik olsun diye, moda ve insan şeytanından; gerçek Şeytanın yanına oturup ona gerçekten tapınmaya başladıklarını izliyoruz. Satanizm ismi verilen bu Şeytan yandaşlığı ve şerciliğin gerçekte pek de yeni çıkmış bir din olduğu da iddia edilemez. Özellikle Suriye dolaylarında günümüze değin varlığını sürdüren Yezidilik de bir çeşit satanizmdir.

¹⁶⁸ Bkz. Bakara, 2/268; Nur, 24/21.

¹⁶⁹ Bkz. Araf, 7/20; Taha, 20/120.

¹⁷⁰ Bkz. Maide, 5/91.

¹⁷¹ Bkz. En'am, 6/43; Enfal, 8/48.

¹⁷² Bkz. Nisa, 4/120; İsrâ, 17/64.

¹⁷³ Bkz. En'am 6/68.

¹⁷⁴ Bkz. Nisa, 4/76.

¹⁷⁵ Bkz. Nisa, 4/60.

¹⁷⁶ Bkz. Neml, 27/24; Ankebut, 29/38.

¹⁷⁷ Bkz. Maide, 5/91.

¹⁷⁸ Bkz. Meryem, 19/44.

3.3. Yezidilik ve Şeytan

Daha çok Türkiye, Irak ve İran'da görülen bağdaştırmacı (senkretik) bir inanış biçimi olup bu inanca mensup gruplara Yezidiyye ismi verilmektedir. Yezid ismi hususunda birbirinden değişik görüşler ortaya çıkmıştır. Fırka mensuplarının İran'ın Yezd şehri yaşayanlarından olması hasebiyle bu adın kullanıldığı, Yeni Farsçada "melek tanrı" anlamına gelen ized, Avesta dimağında "tazim ve taate layık" manasında yezata, Pehlevicede ve modern Farsça'da "tanrı" anlamındaki Yezdan kelimeleri yanı sıra "tanrıya ibadet eden kişiler" anlamında "ezidi, izidi, izdi sözcüklerinden geldiği de söylenmiştir. Diğer bir düşünüşe göre fırka müdahillerine, Emevi halifesi 1. Yezid'e tazimleri ve onu insanüstü bir zat olarak kabul etmeleri hasebiyle bu ad verilmiştir. Son yıllarda gerçekleştirilen araştırmalar Yezidiyye isminin 1. Yezid'le yakın alakasının bulunduğunu ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte bu topluluk, Melek Tavus'a (Kral Tavus Azazil) iman ettiğinden aşağılayıcı, basit gören bir ad olarak "abedetü'l-İblis (Şeytana tapanlar) biçiminde de sıfatlandırılmaktadır. Kendilerini ırk açısından Kürt olarak adlandıran fırka mensupları daha çok Ezidi ve Yezidi adlarını severek kullanmaktadır.

Zerdüştilik, Maniheizm, Yahudilik ve Hıristiyanlıktan, ayrıca İslam ve tasavvuftan büyük ölçüde etkilenen Yezidilerin kendi iç âlemlerine kapanmış yaşamlarından dolayı iman ve taat esaslarının tam anlamıyla saptanması mümkün gözükme de bazı verilere ulaşılabilmiştir. Yezidi itikadının tam odağında Tanrı ile beraber O'nun var ettiği yedi melek ve bu melekleri organize eden melek Tavus yer almaktadır. Tanrı evreni uzak diyarlardan yönetmekte ve kuvvetini her daim yardımda bulunan melekler yahut tanrı-melekler aracılığıyla bildirmektedir. Yezidi inanışına göre Melek Tavus, Âdem'in yaratılışına müteakiben Âdem'e secde emrine karşı gelir, lakin bu direniş onun Tanrı'ya olan samimiyetinden kaynaklanmaktadır. Bu durum yine de Melek Tavusu isyankâr oldum düşüncesiyle vicdan azabına götürür; vicdan azabının etkisiyle akan gözyaşları sel olur adeta cehennem ateşini söndürür. Tanrı bu dürüstlüğü neticesinde onu affeder ve dünyaya dair her çeşit idareyi ona bırakır.¹⁷⁹

¹⁷⁹ Ahmed Taşgım, *TDV. İslam Ansiklopedisi*, 2012, c. 43.

Yezidilerde Şeytan aracılık yani şefaath istekleriyle tazim ve takdir sunulan yüksek bir mertebedir. "Şeytan" kelimesinin ağza alınmasından kaçınılmasının sebebi Hz. Âdem'in cennetten çıkarılması meselesidir. Hz. Âdem özel topraktan yaratılıp cennete yerleştirildiğinde buğday dışında her çeşit nimetten yemesine müsaade edilmişti. Lakin Hz. Âdem, ilahi emre değil kendi nefesine yönelerek yasak olan buğdaydan yedi. Buğday dünya yiyeceklerinden olduğu için midesinin şişmesine neden oldu. Sonra da Def'i hacet'e lüzum olduğu için(cennetin de böyle bir mekândan münezze olmasında) cennetten atılarak dünyaya yerleştirilmesi zorunlu bir hal aldı. Hz. Âdem'i cennetten çıkarıp dünya'ya yerleştirmek için Meleki Tavus, Huda tarafınca vazifelendirildi. Haberi alan Hz. Âdem, öfkesinden bir elçi olan Melek-i Tavusun üzerine yürüdü. Taş fırlatmak istedi lakin bulamadı. Hiddeti zirve yapınca ona tükürür ki, bu sebeple basılan yere tükürmek büyük günahlardandır. Sinirlerine hiçbir şekilde hâkim olamayan Hz. Âdem, Melek-i Tavus'a adını bozarak "Şeytan" lafzını kullanarak hakarete bulunur. Bu olaydan mütevellit, Melek-i Tavus'a hakaret manasına kaydığından Şeytan kelimesinin telaffuzu büyük günahlardandır ve Yezidilikte çok kötü bir durumdur. Bu anlatılanlarda Melek-i Tavus bir aracı olarak vazifesini yapmayı amaçlamış bir sorumluluğu ve suçu yoktur. Lakin Hz. Âdem olayın sığağıyla yaptığını fark edememişti. Bu lafzı kullananlar af edilemeyecek kadar büyük bir günaha girmiştir, keza bir Yezidinin karşısında bu sözcüğü söyleyenin en büyük bir şekilde azap görmesi dini bir vecibedir.¹⁸⁰ Güneydoğu Anadolu bölgesinde bulunan Yezidiler, Xude ismini verdikleri ve tüm kâinatın var edicisi olduğuna iman ettikleri tek bir tanrıya inanmaktadır. Xude'nin kâinattaki yöneticiliğini kendisine yardım eden meleklerle bıraktığına inanırlar. Bunların en başında da "Tavus-i Melek (kötülük meleği)" gelmektedir. Bu melek adı Yezidilerce hiçbir suretle anılmayan Şeytanla eşdeğerdir, şer meleğidir. Şeytanın ismini zikretmek Yezidilerce tanrıya küfürle bir sayılır. Ve dinden, cemaatten atılmaya bile sebep olmaktadır. Hatta yezidiler, Şeytan ve Şeytanı andıran kaytan, şad, mel'un, lanet gibi lafızları da kullanmazlar.¹⁸¹

Yezidilerin fikirleri birtakım hurafelerden oluşup, bir mana ve dini bir felsefe, bir hikmet çıkarmak mümkün değildir. Yezidilere göre, Melek Tavus, Halık-ı

¹⁸⁰ Davut Okçu, *İslamdan Ayrılan Cereyanlar Yezidilik ve Yezidiler*, 1993, s. 25.

¹⁸¹ Ruhat Cebe, Ersoy Soydan, *Batman Yezidileri ve Yezidi Sözlü Kültürü*, 2012, s. 1146.

Küll'dür. Bunlara ayrı ayrı birer ulûhiyet addetmekle birlikte, hepsini aynı mertebede bir yaratıcı olarak bilirler. Bununla birlikte, hayır Allah'ı, şer Allah'ı diye de iki yaratıcı tahayyül ederler. Halık-ı Küll, hayırdır. Şeytanda şerdir. Buna binaen, Şeytanı kutsarlar. Tenasühe ve Mesih'e de iman ederler. Kuralları arasında Hıristiyanların vaftizi de vardır. Yezidilerin, Tanrı şeklinde taptıkları "Melek Tavus" Sencik denilen horoz biçiminde tunçtan yapılmış bir heykeldir. Ve tunçtan bir kaide üstüne konuşlandırılmıştır. Bu horozun ayak kısmı bulunmamaktadır. Yezidiler, Senede üç kere (Nisan, Eylül, Kasım aylarında)Melek Tavusu görmeye giderler. Melek Tavusları köçek ismi verilen müritler koruma altına almıştır. Köçekler, bir Yezidi köyünde bulununca, en çok para veren kişinin evinde misafir olarak kalır. Kaldığı evin bir bölümünü seçerek bir Şeytan olan Melek Tavusu koyar. Köydeki Yezidiler bu haneye ziyarete gelirler. Daha sonrasında köçekler saçlarını salıverip, Melek Tavusun yanında dans etmeye başlarlar. Bununla birlikte kavallar, tefler de çalınarak eserler söylenir, Melek Tavusun önüne paralar biriktirilir. Yezidiler, Şeytanı Melek-i Tavus, Tavus Melek, Tavus'ul Melaike ismiyle anarlar ve onu ma'bud olarak kabul ederler.¹⁸²

Kısacası Yezidiler Şeytanın kutsallığını da şu nedenlere dayandırmışlardır:

1- Şeytanın Hz. Âdem'e secdeye eğilmemesi, onlara göre bu, kendisinin dışındakilere secde edilmemesini isteyen Rabb'in isteğini, bütün melekler unuttuğu halde onun unutmamasındandır. Böylelikle melekler Âdem'e secdeye eğildiği halde, onun bunu gerçekleştirmemesi ilk muvahhit olduğunun nişanesidir. Çünkü Âdem'e, secde et emri yalnızca bir imtihandı. Şeytan bu imtihanda muvaffak olmuş ve böylece ilk muvahhit olmuştur. Bundan dolayı Allah onu nimetlendirmiş ve meleklerin tavusu yani başı yapmıştır.

2- Şeytana kutsallık addetmelerinin bir nedeni de ondan korkmalarıdır. Çünkü Şeytan ilahi emri reddedebilecek kadar güçlü bir karakterde olduğunu bu olayda kanıtlamıştır.

3- İtaatsizlik ve direnişteki hükümranlılığı sebebiyle de onu kutsal ilan etmektedirler.

---

¹⁸² Aydın, a.g.e. s. 360.

Netice itibariyle onlara göre Şeytan cennetten atılmadı, kendisi indi. Çünkü dünyadaki Yezidileri koruyup kollaması gerekiyordu.¹⁸³

---

¹⁸³ Perihan Akdemir Çetin, *Şeytana Tapınmanın Yeni Adı Satanizm*, 2007, s. 5

İKİNCİ BÖLÜM

SATANİZME GENEL BAKIŞ

1. SATANİZM

Satanizm, dinin ve dini olan her şeyin karşısında, Şeytanın ve onun temsil ettiği kötülüklerin yanında bulunma hareketidir.¹⁸⁴ Satanizm kelimesi, Şeytan kelimesinin Avrupa dillerindeki karşılığı olan satan sözcüğü ile bağıntılı olarak satanizm şeklinde kullanılmıştır. Bu sözcüğü dilimize şeytancılık ya da şeytana tapanlar olarak çevirmek mümkündür. Satanizm Şeytana yaratıcı diye tapınma başlığı altında Yahudilik ve Hristiyanlık inancına; Yahudilik ve Hristiyanlıktaki dini hâkimiyete ve bilhassa da Hristiyanlığa karşı sürdürülen bir tepki olarak doğmuştur. Şeytanın en büyük niteliği olan itiraz ve başkaldırıcıyı esas alarak, dinin ve ilahi olan her şeyin, Yaratıcı'nın karşısına dikilenin, yani Şeytanın ve onun simgelediği şeyin yanında bulunma akımıdır.¹⁸⁵

Her ne kadar Hristiyan kültürünün şahsına münhasır bazı nitelikleri içeriğinde barındırsa da gerçekte bu bir dinsizlik akımıdır; satanistler boş bir inanç şekline sahiptirler. Satanizm ekolünü benimseyen veya ilgi duyan kişiler, canlı ve cansız tek gücün Şeytanda bulunduğu, kişinin ne kadar kötülük yaparsa, Şeytana yaklaşacağına ve ahiret âleminde cehennemde daha az ceza göreceğine inanırlar.

Şeytan/Satan kavramı, Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam gibi ilahi dinlerde Allah'a başkaldıran bir karakter olarak betimlenmiştir. Bu bakımdan ilahi dinler açısından Şeytan, her daim için çirkinliği ve kötü olanı temsil eder ve uzaklaşılması, savaşılmaması gereken varlıktır.

1800'lü yılların ortalarından itibaren Hristiyanlığın belirli ve inanç ibadetlerine karşı bir tutum olarak, Şeytanın büyütülmesi, onun adına dini törenler düzenlenmesi biçiminde ortaya çıkan akım şeytana tapıcılık ya da satanizm olarak adlandırılmıştır.¹⁸⁶

¹⁸⁴ Muhammed Şevki Aydın, *Dinim İslam*, İstanbul, s. 111.

¹⁸⁵ Şaban Ali Düzgün, *Kelam El Kitabı*, Ankara, s. 595.

¹⁸⁶ Düzgün a.g.e s. 595-596.

Satanizm, bir düşünce, bir felsefe, bir dizi teolojik inanış ya da en geniş manasıyla bir ideoloji olarak tanımlanmıştır. Bu Satanist inanışlara, var oluşla birlikte gelen güçlere sahip olduğu düşünülen işaretler ve simgeler eşlik etmektedir. Satanizmin yelpazesi çok farklı adet ve örfler içermektedir. Ve bunların çoğu çok eskidir.

Satanizm; Şeytan'a, diğer bir söyleyiş ile Yahudi-Hıristiyan geleneği tarafından Yaratıcının karşısında mutlak kötülük veya mutlak kötülüğün temsilcisi olarak cisimlendirilen şahıs veya prensibe tapınmak demektir. Bu bağlamda bu tapınma, Yahudi- Hıristiyan dini hâkimiyetine karşı bir başkaldırış eylemi olarak da tanımlanmaktadır.¹⁸⁷

Yukarıda yapılan tanımlamalardan şu şekilde bir neticeye ulaşılmaktadır ki o da; Satanizm, Şeytan'a yaratıcı diye tapma faaliyeti başlığı altında Yahudi-Hıristiyan örfüne, Yahudi- Hıristiyan dini tahakkümüne ve bilhassa da Hıristiyanlığa karşı harekete geçirilen bir tepkinin adı olmuştur. Bu reaksiyona "Modern Protesto Hareketi" de denilebilir. Bu akım, başta Hıristiyanlık olmakla birlikte, bütün dinlere ve dinlerin sahip olduğu kutsal değerlere karşı bir dur deme hareketini temsil etmektedir. Bu bağlamda Satanizm; Şeytan'ın en önemli niteliği olan muhalefet ve isyankârlığı temel noktaya alarak, dinin ve dini olan her şeyin karşısında; yani Tanrı'nın karşısında olanın, yani Şeytanın yanında bulunma eylemidir.¹⁸⁸

"İnsanoğlu; enaniyet sahibi, kötü, habis ve sakınılması gereken bir varlıktır, kötü olan Şeytan değil tersine insanın kendisidir. Amacımız Şeytanı memnun etmektir." Bu sözler, A.B.D' de Şeytan tapınağının kurucusu LaVey'e aittir.¹⁸⁹

Farklı dinler genelde kişinin içerisinde bulunduğu din normlarını benimseyememe olgusundan ortaya çıkmaktadırlar. Satanizm'in var ettiği normlar ve düşünceleri araştırıp inceleyecek olursak bu disiplinin Hıristiyanlık ve Yahudilik ile beraber dünyadaki birçok dinin var ettiği kutsal inanışlara ve dinsel uygulamalara bir isyan şeklinde oluştuğunu görebiliriz. Satanizm'in kurucusu Kafkas kökenli biri olan Anton Lavey'dir. 1966 yılında San Francisco şehrinde "Şeytanın Kilisesi'ni" açan

¹⁸⁷ Güç, a.g.e., s. 47.

¹⁸⁸ Güç a.g.e s. 48.

¹⁸⁹ (www.Sorularlailslamiyet.com, 2019).

Lavey bununla birlikte Satanizm'in 11 normunu anlattığı “şeytanın incili” adlı kitabın da müellifidir.

Satanistler inanma biçimi olarak Hıristiyanlığın yaratıcının karşısında bir kuvvet olarak gördüğü Şeytanı ilahlaştırarak onu benimserlerdi. Bu dinin inananlarından yapmalarını beklediği; aptal olmamak, olmadığın biri gibi görünmemek, kendini kandırmamak, sürüye uymaktan kaçınmak, yaşama değişik bir bakış açısıyla bakmaktır.¹⁹⁰

Batı'da, milyonlarca insanın ölümüyle sonuçlanan İkinci Dünya Savaşı'nı müteakiben, Hıristiyanlığın ahlaki öğretilerinin insanlığa barış ve dinginliği getiremeyeceğine ve toplumları bir arada tutma potansiyelinin olmadığına ilişkin düşünceler yayılmaya başlamıştı. Bununla beraber, Avrupa'da ortaya çıkan gelişmelerin dünyanın her kesimine yayılması, Batı toplumlarında geleneksel inanışlara karşı bir ilgisizliğin oluşmasına sebep oldu. Rahatlığın artması ve fizikötesi âlemin yok olduğunun düşünülmesi, bir süre sonra bazı krizlerin ortaya çıkmasına sebep oldu ve toplumda yeni bir mana arayışı görülmesiyle sonuçlandı. Var olan bu durum manevi boşluğun yok edilmesi için başta Amerika ve Avrupa'da olmak üzere yeni dinî akımın ortaya çıkmasına sebep oldu. Akım takipçilerinin ussal becerilerinden çok duyguları ve hisleriyle adım atması neticesinde yaşanan bazı toplu intihar vakalarının görülmesi ciddi bir içsel sorun olarak bu akımlara dair bazı soruları beraberinde getirmiştir.¹⁹¹

Satanizm, başlangıcı itibariyle ortaçağ büyücülerine ve Hıristiyanlığa yabancılaşan ayrılıkçı gruplara (heretiklere) kadar dayandırılmış bulunan ve 19. asrın sonunda Amerika ve Avrupa'nın farklı ülkelerinde ortaya çıkan ve günümüze kadar düzen dışı olarak da olsa süregelen bir inanç ve uygulamadır. Böyle bir uygulamayı içselleştirmiş olan Satanistler, farklı adlar altında ele alınıp değerlendirilmişlerdir. Bunlar: Satanistler, Lusiferciler veya Paladistlerdir. Son zamanlarda, kendilerine Metadinistler adı verilen bir gruptan da söz edilmektedir.¹⁹²

¹⁹⁰ (www.tarihiolaylar.com, 2018).

¹⁹¹ Cengiz Kanık, *Batıda Ortaya Çıkan Dini Hareketler*, 2017, s. 181.

¹⁹² Güç, a.g.e. s.48.

1.1. Satanizmin Temel Özellikleri

a.Yeni Mensupları Bir Eğitim Sürecinden Geçirmeleri: Dini eğitimin, önemli düşüncelerinin kişilere ulaşmasının en sağlam yollarından biri eğitimidir. İyi bir eğitimden geçen katılımcı, istekli olarak kendini yeni dinî akımlara verebilmektedir. Bu bağlamda kişi yeni dinî akıma yani satan kültürüne katılmadan önce akımın öğretileri açısından eğitimden geçirilir ve bunun neticesinde kişiye yeni bir kimlik kazandırılır. Kişi, adanmış bir ruhla akımın bütün aktivitelerine katılmaktadır. Hem madden katkı sunmakta hem de etkinliklerin bizzat içerisinde yer almaktadır.

b.Mensupları Arasında Hiyerarşik Bir İletişim Biçiminin Bulunması: Kurumsallaşmış dinler belli astlık üstlüğe sahiptirler. Bu dinlere benzer şekilde yeni dinî akımlardan olan satan kültüründe de bir hiyerarşi vardır. Adaylar basit bir şekilde bu akıma mensup olabilmektedirler. İletişim belli normlar çerçevesinde gerçekleşmektedir. Başarılı bir kurumsallaşma iki merhalede hayata geçmektedir. Birinci merhalede yeni dinî akımlardan olan satan kültürünün çerçevesi net ve yavaş bir şekilde belirginleşmektedir. İkinci merhalede ise hiyerarşik bir yönetime varış yaşanmaktadır. Bu geçişte katılımcıların etkinliklerinin ağırlığına göre tasnifler yapılır. Aktivistler ve daha az gönüllü katılımcılar şeklinde bir ayrışma ortaya çıkar.¹⁹³

c.Karizmatik ve Yaratıcı Bir Lidere Sahip Olunması: Bütün tarih boyunca, yeni dinler karizmatik yöneticiler liderliğinde, kriz süreçlerinde ortaya çıkmıştır. Bilhassa 20. yüzyılda sosyal değişim çok hızlı yaşanmış ve zorlu süreçleri beraberinde getirmiştir. Bundan dolayı bu yüzyıl otoriter liderler öncülüğünde örfi dinlere bir tepki olarak yeni dinî hareketleri ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda yeni dinî hareketlerden olan satan kültürünün modern kuşağın getirisi olduğu söylenebilir. Cennetin Kapısı ve Halkın Tapınağı gibi hareketlerde toplu intihar vakalarının yaşanmış olması lidere olan saygı ve bağlılığı göstermektedir. Yaratıcı lider, dış

---

¹⁹³ Kanık, a.g.e. s.182.

görüntüsüyle bireyleri tesir altına alma gücüne sahiptir. Taraftarlarında liderin kendilerini mutlu sona götüreceği yüce bir güce sahip olduğu inancı bulunmaktadır. Ne kadar da, karizmatik liderler olarak erkek nesli ön plana çıksa da hanımların da bu akımlarda liderlik yaptıklarını söylemek gerekir. Bazı akımlarda kadınlar hareketin yaşatıcısı olurken bazısında ise erkek liderin vefatı üzerine kültürün başına geçmek şeklinde gelişmektedir. Örneğin Church Universal and Triumphant Hareketi 1958 yılında başlamasına rağmen hareketin yöneticiliğini 1973 yılında Elizabeth Clare almaktadır. Yine Branch Davidian Hareketi de Church Universal'den bir yıl sonra aktiviteye başlamış, 1978 senesinde yöneticiliği Lois Roden üstlenmiştir. Bunun yanında Gurumayi de Swami Muktananda'nın vefatıyla Siddha Yoga'nın yöneticiliğini devralmıştır. Neo Sannyas ve Rajnees ve Neo-Pagan akımlarında bayanların yöneticilik kariyerindeki faaliyetleri belirgindir.¹⁹⁴

d.Yaşamın Bitiminden Önce Mutluluk Evresi: Kıyamet, Yaratıcı ile bir vuslat anıdır. Bundan dolayı anlaşılmaz, kapalı ve mesahi yapıdaki dinlerin ve akımların en baş vurgularından birisi de ahiret öncesinde fanatiklerinin yaşayacağı mutluluk boyutudur. Yehova Şahitleri, Mormonlar, Moonculuk kıyamet beklentisi içerisinde olan yeni dinî hareketlerden birkaçıdır. Bu akımların taraftarlarını dünyanın bitiminde yaşanacak mutluluğa sarılma beklentisinin altında yatan sebep, genellikle kendi dönemlerinde gördükleri tehdit ve baskılardır. Zamanın olumsuzluğuna karşı teselli, katılımcılara verilen sonsuz mutluluğa varma vaadiyle sağlanabilmektedir.¹⁹⁵

e.Misyonerlik: Yeni dinî hareketlerin en merkezi niteliklerinden bir diğeri ise misyonerlik aktivitelerini yürütmeleridir. Örneğin bu aktivitelerinden biri olan Hare Krishna, satan kültürü, misyonerlik etkinlikleriyle diğer hareketler gibi yayılmacı bir strateji izlemektedir. Kişilere ulaşmak adına farklı strateji ve yöntemler kullanılmaktadır. Bu yolda insanları etkilemek için her yol mübahtır.¹⁹⁶

---

¹⁹⁴ Kanık, a.g.e. s.182.

¹⁹⁵ Kanık, a.g.e. s.182-183.

¹⁹⁶ Kanık, a.g.e. s.182.

f.Dine Sezgisel Bakış: Bu akımların en vurucu noktalarından biri dine sezgisel yaklaşılmasıdır. Akla mesafelidir, bu sebeple sezgisel yaklaşım daha ön plandadır. Weber'e göre modern Batı dünyası akılcı yaklaşarak matematiksel dünya görüşüne ulaştılar. Rasyonelleşmenin neticesi olarak toplumlar mana sorunuyla burun buruna kalmıştır. Bu bağlamda bilim 'nasıl' sorusuna cevap verirken, 'niçin' sorusuyla ilgilenmez. Modern kişi bu mana sorunundan hareketle sezgiyi ve maneviyatı temel alan bu hareketlerle ilgilenmektedir.¹⁹⁷

1.2. Satanizmin Yayılma Sebepleri

Yeni dinî akımlardan biri olan satan kültürünün çıkış ve yayılma noktası Kuzey Amerika'dır. Bu faaliyete farklı sosyal kategorilerden, farklı cinsiyet ve meslek gruplarından insanlar dâhil olmakla birlikte, farklı sosyal niteliklere sahip kişilerde işin içerisinde. Hedef nokta genç nesildir. Bu bağlamda, bu hareketleri gençlik hareketleri olarak nitelendirmek mümkündür. Gençleri bu tür akımlara yönlendiren temel nedenler şunlardır:

- a. Psikolojik sorunlar
- b. Yaşamı manasız bulma.
- c. Fiziki engel durumu.
- d. Kendini değersiz ve basit bulma.

Gençlerin aktif katılımı dışında, toplumun orta sınıfı ile orta sınıf üstü, akademik eğitim almış, zengin bir mevki sahibi olabilecek koşullara sahip, 30'lu yaşlardaki kişilerin yanı sıra, tek başına hayatını idame ettiren akraba ve dost ilişkileri olmayan yetişkin üstü kişilerin de bu hareketlerde var olduğu görülebilmektedir. Yeni dinî hareketlere dâhil olma, güven ve samimiyet ilişkisi içerisinde ilerlemektedir. Bu bağlamda bu ideolojilere katılım, özellikle yakın dostluk ilişkileriyle filizlenir. Sosyal medyada aktif hareketle kurulan samimi ilişkiler, özellikle kendisini yalnızlık içerisinde hisseden, herhangi bir sosyal ilişki içerisinde olamayan, arkadaşlık geliştiremeyen kişilerde, hareketi bütünüyle içselleştirme biçiminde ilerlediği gibi, yalnızlığın tetiklemiş olduğu ruh haliyle

---

¹⁹⁷ Kanık, a.g.e. s.181-182.

grubun dışında yer alamama gibi bir sonuç da doğurabilmektedir. Sadece yakın arkadaşlık ilişkileriyle yetinmeyen hareket müntesipleri, teknolojik imkânlardan, sosyal ağlardan etkin bir biçimde yararlanmakta ve böylece, hareketlerine katılımı arttırmayı hedef alan mesajlarını daha büyük kitlelere iletmeye çalışmaktadırlar.¹⁹⁸

Türkiye gibi ülkelerde satanizmin yayılmasına yardımcı olan etkenlerin başında bilgisayar ve internet ön plandadır. Satanizm ile ilgilenen gençlerin çoğunlukla lise öğrencileri olması dikkat çekicidir. Bu gençlerin birçoğu yabancı bir dil öğrendikçe, bilgisayar ve internet üzerinden Satanizme kolayca erişmektedirler. Satanizm hakkında bilgi edinmek isteyenler ilk önce bu kaynaklara yönelmektedirler. Satanizm hakkındaki belgeler ve kitaplarda verilen bilgiler, gençleri satanist olmaya teşvik etmeye çalışan bazı insanlar olduğunu gösterir. Bazı gençler de bilgi sahibi olmadıkları halde satanizme dâhil olmaktadır. Bununla birlikte, bilinmeyen bir konuya körü körüne girilmesi beklenmedik sonuçlara yol açabilmektedir. İntihar eden, tecavüze uğrayan ya da öldürülen genç insanlar bunun en acı göstergesidir. Yetersiz bilgi ve cehalet, Satanizmin gençler arasında yayılmasının önde gelen nedenleri arasındadır. Burada sorulması gereken, bu ülkelerdeki gençlerin neden Satanist olmak istediğidir.¹⁹⁹

Satanist olduğunu belirten gençlere satanizmle ilgili bazı sorular sorulduğunda, ilgi çekici bir takım cevaplar vermişlerdir “Ben bir Şeytan oldum ve bu dünyada yaşamamın anlamsız olduğunu ve buraya ait olmadığımı anladım.” “Daha çok özgürlük istedim.” gibi. Anlaşıldığı üzere, bazı gençlerin, çocukluk dönemlerinde deneyimledikleri bir kayıp ya da zorluk sebebiyle Yaratıcı'ya öfkeleri bulunmaktadır. Bazıları, niçin Satanist olduklarını bile bilmemektedirler. Bazıları ise ailelerinde bulamayacakları huzur ve rahatlığı bu kültlerde aramaktadırlar. Bütün bunlar gösteriyor ki; Satanizm sorununun ardında manevi bilgi ve eğitim eksikliği bulunmaktadır.²⁰⁰

Eğer gençlere, İnsanı onurlu bir varlık olarak yaratan ve onu tüm canlıların üstünde tutan Allah, doğru bir şekilde öğretilirse, Allah'a asi olmamayı ve Şeytan'a yaklaşmamayı öğrenirler. Benzer şekilde, insanın boş yere yaratılmadığı öğretilirse,

¹⁹⁸ Kanık, a.g.e. s.180-182.

¹⁹⁹ Louisa CUNNINGHAM, *Satanism and False Mystical Trends*, s. 6-8

²⁰⁰ Cunningham, a.g.e. s. 8.

kişinin yaşamı doğru bir amaca hizmet eder. İnsanın kendi yaşamına son verme hakkı olmadığı, böyle bir eylemin korkunç sonuçlar doğuracağı ve bu hayattan sonra bir ahiret hayatının var olduğu öğretilirse, hayatlarını sona erdirmek istemezler ve dünya yaşamını daha iyi kavrayabilirler.²⁰¹

Araştırmalar, Satanizme dâhil edilme olasılığı daha fazla olan bazı genç grupların olduğunu göstermektedir. Yoksul hanelerden, ilgisiz ailelerden gelen çocuklar, ebeveynleri tarafından kenara atılan ya da yeterli bakımı yapılmayan çocuklar kolayca yanlış düşebilir. Yaşlıları ile ilişki kurmakta zorluk çeken ve dolayısıyla arkadaşları ve çevreleri tarafından dışlanmakta olan ve yalnız, savunmasız bırakılan çocuklar da tehdit altındadır. Toplum tarafından desteklenmeyen, bakılmayan, kimliklerinin ya da kişiliklerinin tam olarak gerçekleştirilmesinde güçlük çeken ve bu nedenle de depresyona girmiş olan çocuklar savunmasızdır. Psikolojik sorunları olan gençler, ergenlik sorunlarının üstesinden gelemeyen ve bu nedenle depresyondan muzdarip olanlar genellikle bu tür gruplar tarafından hedeflenmektedir. Farklı gruplara katılarak ve başkalarından farklı olarak; ailelerine, çevrelerine ve öğretmenlerine karşı haklı ya da yanlış tepki göstererek “kendilerini bulmaya” çalışırlar kolayca katılmaya ikna edilirler. Öte yandan, maddi olarak tatmin olmuş, sağlıklı ve sağlam olan, ancak ruhsal olarak aç olan ve bu nedenle kendini gerçekleştirme arayışında olanlar genellikle yanlış yönlendirilebilir. Dahası, bazı gençler istemeden sadece arkadaşlarından etkilenerek, Şeytancılık akımına düşerler. Araştırma ayrıca, Satanizme yönelen ve uğruna intihar eden gençlerin büyük bir çoğunluğunun lise öğrencileri ya da yaşları olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bizi, “Lise çağındaki öğrenciler neden Şeytancılığa daha fazla eğilimlidir?” Sorusuna yöneltiyor. Bu, şu şekilde cevaplanabilir: Satanizme yönelen gençlerin yaşları 14 ile 20 arasındadır. Türkiye’de bu aralık genişler. Bu dönemde, gençlerde bazı ruhsal ve psikolojik değişiklikler meydana gelir. Bu yaş grubu duygusal olarak hassas olduğu için, bu genç insanlar etki ve yönlendirmelere daha duyarlıdır. Arkadaş edindiklerinde veya gruplara katılırken duygusal olarak tepki

---

²⁰¹ Kanık, a.g.e. s.181-182.

verirler ve katıldıkları arkadaşların veya grupların sağlam olup olmadığı konusunda mantıklı kararlar alamazlar.²⁰²

Satanist örgütün en belirgin niteliği çok gizli bir yapıya sahip olmasıdır. Örgüte girmiş kişiler satanizme girdiklerini ailesinden, akrabalarından bile saklamak zorundadırlar. Bunu ihlal ettikleri zaman Şeytanın kendilerini cezalandıracağına ikna edilmişlerdir. Bazı satanist törenlerinde bakire kızlar kurban şeklinde sunulmaktadır. En büyüğü ve korkuncu ise intiharı bir taat olarak görmeleri ve önemsemeleridir. Çağımızda yapılan toplu intiharlar bunun en müşahhas örnekleridir. İntiharı tercih eden kişiler bir an önce ölüp cehennemde Şeytana adanmayı beklemektedirler. Bu sebeple insanlık bu tür gizli örgütler hususunda bilgilenmeli ve ebeveynler evlatlarını bekleyen bu tür tehlikelere karşı dikkatli olmak zorundadırlar.²⁰³

1.3. Satanizm'in Prensipleri

Conrad Robury'nin "The Black Book of Satan" isimli kitabında yer aldığı belirtilen 21 Satanik hedef aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir:

- 1- Zavallı olan şeye veya zayıflığa saygı duyma, çünkü onlar güçlüyü zayıf yapan bir hastalıktır.
- 2- Daima kendi gücünü test et, çünkü başarı gücün içinde yatar.
- 3- Mutluluğu başarıda ara, lakin asla barışta arama.
- 4- Kısa süreli bir istirahattan faydalanmak, uzun süreli olandan daha elzemdir.
- 5- İnsanlara bir orakçı gibi yaşa, çünkü sen bu surette tohum ekeceksin.
- 6- Hiçbir şeyi yok olmasına dayanamayacağın kadar sevme.
- 7- Toprak üzerine değil, kaya üzerine bina yap ve bugün ya da yarın için değil, daha uzun zaman için plan yap.
- 8- Daha çoğu için çalış, çünkü ele geçirme ve kazanma hiçbir zaman tamamlanmamıştır.

²⁰² Cunningham, a.g.e. s. 9-10.

²⁰³ Halil AYTEKİN, *Şeytanın Yılı'nda Satanist Örgüt ve Yeni Dünya Düzeni*, 2013, S. 124.

9- Ve birine eğilmek, teslim olmaksansa ölümü göze al (öl).

10- Sanatsal eserleri değil lakin ölüm kılıçlarını taklit et, çünkü en büyük sanat ölümdedir.

11- Nefsini, yine nefsinin üzerine yükseltmeyi öğren, bununla birlikte her şeyin altından kalkabilirsin.

12-Nefes alanların kanı, yeni yetişenlerin gelişimi için iyi gübre olur.

13- Kafataslarının en üst zirvesi üstünde duran kimse daha ilerileri görebilir.

14- Sevgiyi geri çevirme ve yok etme, bilakis onu göstereni bir sahtekâr gibi düşün fakat daima doğru ol.

15- Yüksek olan her şey zorluklar (keder) üzerine inşa edilmiştir.

16- Yalnızca ileriye değil, üste yani yukarıya doğru da çalış, çünkü yükseklik en zirvede yatar.

17- Kırıp savuran ve bununla birlikte yeniden oluşturan taze güçlü bir kasırga gibi ol.

18- Bırak yaşam sevgisi bir gaye olsun, fakat senin en büyük gayen üstünlük ve yücelik olsun.

19- İnsanoğlundan başka hiçbir şey iyi değildir: Lakin hepsinin en iyisi kadındır.

20- Tüm takıntı ve yalanları bir kenara bırak, çünkü onlar güçlü olmayı engeller.

21- Öldürmeyen acı daha da güçlü yapar.

Verilen bilgilerden de anlaşılacağı gibi, “LaVeyan Satanizm” olarak da tanımlanan Modern Satanizm ve onun kurucusu olan Anton Szandor LaVey, Şeytan’ı yalnızca bir simge olarak benimseyen; bunun yanı sıra, herhangi bir yaratıcının varlığını, ölümden sonraki bir yaşamı ve bundan dolayı cennet ve cehennem’i yok sayan tamamıyla dinsiz bir yaşamı içselleştirmektedir. Onlar düşünce ve prensiplerini bir din başlığı altında öne sürseler de, hiçbir var edici güç ya da “kutsal” inanışına hakim olmayan bir yapıyı din olarak var saymak kabul edilebilir değildir.²⁰⁴

---

²⁰⁴ Güç, a.g.e. s.153.

Satanistler'in, önceden bilmeleri ve günlük yaşamda icra etmeleri gereken birtakım esaslar, "Yeryüzünün Onbir Satanik Kuralı" başlığı altında ve maddeler halinde şöyle sıralanmıştır:

1- Size danışılmadığı sürece düşüncenizi açıklamayın veya öneride bulunmayın.

2- Dertlerinizi başkalarına sizin dertlerinizi dinlemeyi arzu ettiklerinden emin olmadan anlatmayın.

3- Bir kimsenin hanesinde veya yatacak yerinde kaldığınızda, ya ona saygı duyun ya da bir daha oraya gitmeyin.

4- Bir misafir kendi evinizde sizi kızdırırsa, ona insafsızca ve acımasızca muamele edin.

5- Size, birlikte olma hissiyatı vermediği sürece, hiç kimseye cinsel teklifte bulunmayın.

6- Bir başkasına yük olmadığı ve o kişi yardım çağrısında bulunmadığı müddetçe, size ait olmayan bir şeyi almayın.

7- Emellerinize ulaşmak için onu muvaffakiyetle kullandıysanız, o halde büyüünün gücünü ikrar edin; eğer büyüüyü başarı ile uyguladıktan sonra onun yüksekliğini inkâr ederseniz, kazandığınız her şeyi kaybedersiniz.

8- Kendinize amaç edinmediğiniz ya da sizi alakadar etmeyen bir konu hakkında yorum ve şikâyette bulunmayın.

9- Küçüklere zarar vermeyin.

10- Size zarar vermedikleri veya yiyecek bulmada ihtiyaç duymadığınız müddetçe, hayvanları öldürmeyin.

11- Açık havada yürürken hiç kimseyi rahatsız etmeyin. Eğer birisi size zarar verirse veya rahatsız ederse, ondan bunu sonlandırmasını isteyin. Eğer son vermezse, o kimseyi yok edin!

Görüldüğü üzere Satanizm'de günlük yaşamda tatbik edilmesi gereken bazı davranış kuralları evvelden belirlenmiş olduğu gibi; yapılmaması istenen belirli davranışlar da "Satanik Günahlar" şeklinde ifade edilmiştir.²⁰⁵

---

²⁰⁵ Güç, a.g.e. s.150.

1.4. Modern Satanizm’de Dokuz Satanik Günah:

Modern Satanizm’de, Dokuz Satanik ölkü ve Yeryüzünün On bir Kuralı’na ilave olarak, Őu dokuz hareket biçimi ya da nitelik de günah sayılmaktadır.

a.Hamakât Sahibi Olmak; Ahmaklık: Ahmaklık, Satanik Günahlar Listesi’nin başındadır. O, Satanizm’in birincil günahıdır. İlaveten, ahmaklığın keder verici bir duygu olmaması da çok kötüdür. Ahmaklık, kişiler onlara ne derlerse onları birebir kabul etmeye ve benimsemeye bağılı bir durumdur. Satanistler, farklı hile ve ustalıklar yoluyla bazı Şeyleri anlamayı öğrenmeli ve aptal olmamalıdır.

b.GösteriŐçilik: Boş poz yani gösteriŐ yüksek derecede kızdırıcı olabilir ve bu, büyü’nün başlıca kurallarına uygun değıildir. İçerisinde bulunduğumuz zamanlarda parayı tedavülde tutmak ahmaklığa eşit bir haldir. Nimetlere ister kavuşsun ister kavuşmasın, her kişi kendisini büyük bir tablo gibi hissedecek biçimde tasarlanmıştır.

c.Tekbencilik: Tekbencilik Satanistler için çok riskli olabilmektedir. Tekbencilik, sizin kendilerine uyarak göstermiş olduğunuz kibarlık ve saygıyı aynı biçimde insanların da size göstermesini bekleme hatasıdır. Zira onlar bunu yapamayacaklardır. Onun yerine Satanistler, “Başkaları sana ne Şekilde davranıyorsa sen de onlara o Şekilde davran” çıkarımını tatbik etmeye çalışmalıdırlar. Bu, birçoğumuz için bir vazifedir ve herkesin sizin gibi davrandığı Şeklindeki bir kuruntuya sahip olmamanız için sürekli dikkatli ve uyanık olmayı gerektirir.

d.Kendi Kendini Kandırma: Bu, “Dokuz Satanik ilke” içerisinde yer alır. Kendi kendini aldatma, başka bir elzem günahtır.

e.Avama BenzeyiŐ: Bu açık bir Satanik davranıştır. Eğer size tamamıyla yarar sağlayacaksa, bir kişinin arzularına tâbi olmak uygundur. Fakat müşahhas olmayan bir Şeyi zorla kabul ettirmeyi ve benimsetmeyi isteyen ayak takımına sadece ahmaklar tâbi olur. Bunun çözümü, bir efendiyi akıllıca benimsemektir.

f.Görüş Eksikliği: Bir satanist, kim ve ne olduğunu ve nereden geldiğini asla unutmamalıdır. Avam baskılarıyla tesir altında kalmamalıdır. Satanist bilmelidir ki, evrenin geri kalanından bütünüyle farklı bir seviyededir.

g.Geçmiş Adetleri Unutmak: Bu, insanların bir şeyi “yeni” ve “farklı” olarak kabul etmeleri hususunda beyin yıkama faaliyetlerinden birisidir. Yani, gerçekte bir zamanlar o, geniş oranda kabul görmüş fakat şu an yeni bir kutu içerisinde sergilenmiş olabilir. Bizden, “bir şey icat edenin” dâhiliğinden hayran olarak bahsetmemiz ve orijinal (özgün) olanı unutmamız istenir.

h.Hedefe Götürmeyen Gurur: Modern Satanizm’e göre gurur elzem bir kelimedir. Satanizm’in bu husustaki şiarı şudur: Eğer gurur sizin için faydalı olursa, önemlidir. Lakin o, sizin için faydalı olmaktan çıktığında, siz bir yerde kendi kendinize hüzünlenmeye başladığınızda izlenilecek tek yol, “üzgünüm, ben hata yaptım sözünü belirtmektir.

ı.Estetiksel Eksiklik: Bu, denge faktörünün fiziki uygulamasıdır. Görsellik ve denge için “ göz” asli bir araçtır. Satanik vasıtaadır . Bundan dolayı estetik bireysel bir şeydir, bir kişinin kendi tabiatının aksettiricisidir. İnkâr edilmesi mümkün olmayan, evrensel olarak dünya tarafından kabul edilen hoş ve ahenkli görüntüler vardır.²⁰⁶

1.5. Satanizmin Kutsal Kitabı

Anton Szandor Lavey’in ortaya koymuş olduğu Satanist Bible (Şeytanın not defteri) isimli kitap, satanist topluluklarca Şeytan’ın kutsal kitabı şeklinde kabul edilmektedir. Bu kitapta özetle şu ilkeler yer almaktadır:

- Sonsuz kişisel arzuların için çalış.
- Hayatı hareketli ve dolu dolu yaşa.
- Düşmanına kin besle, sana vuranı öldür.
- Sıradan bir hayat yaşa, hayvanlar gibi ol.
- Günah denilen hususları savun.
- Şeytanın öcü olarak günahlara yönel.

---

²⁰⁶ Güç, a.g.e. s.151.

-Senden beklenmedikçe kimseye akıl verme.

-Kendini asla kandırma.²⁰⁷

1.6. Satanizm'e Giriş Yaşı ve Nedenleri

Bir şeye adanma, kişiye insanlık dışı şeyler yaptırabilir. Eğer inanç sisteminde ahlaki kurallar yoksa veya birey yanlış ahlaki tutumlar taşıyorsa, ona uygun adım atacaktır. Yaptığının sağlam olduğuna inanan ergen, buna diğerlerini de inandırmaya uğraşacaktır. Pastör, "tabiat, boşluktan nefret eder" der. Bir toplumda inanma boşluğu var ise, bu boşluk yanlış inançlarla doldurulacaktır.

Satanizm, küreselleşmenin nimetlerinden fazlaca yararlanan hayat kalitesi yüksek çevrelerde yaygınlaşmaktadır. Bilhassa evlatlarını kendi hallerine bırakan, sevgi ve disiplini birlikte veremeyen ailelerde satanist gençler gözlenmektedir. Boşanmış ailelerin çok olduğu, alkol ve benzeri madde kullanımının fazlaca görüldüğü toplumlarda satanizme yönelme daha yaygındır. Gencin dinlenmediği, hakir görüldüğü ailelerde de toplumsal yapıya ve ebeveyne karşı tepki olarak satanizm gelişebilmektedir. Satanizmin kendisine taraftar bulduğu ergenlik dönemi gençlerinin ortak niteliklerini ebeveynlerin bilmeleri ve çocuklarıyla ilişkilerini bunları göz önünde bulundurarak devam ettirmelerinde fayda vardır.²⁰⁸

Öncelikle yaşıt olan çocuklar, bir arada durmak, aynı yiyecekleri paylaşmak, sır ortaklığı yapmak, bazı özel eşyalara sahip olmaktan hoşlanırlar. Koleksiyon yaparlar, dîni içerikli konular konuşurlar, yıldızlarla uğraşırlar. Bazı gençler de suç işlemeyi, normlara aykırı davranışta bulunmayı âdeta ilke edinir.

Gençlik süresince işlenen suçlarda, ergenlerin dörtte üçü suçu münferit işlememiştir. Çete grupları tarafından gerçekleştirilen suçlar ağırlıktadır. Genç hırsızlıklarının %89'unun grup hâlinde işlendiği görülmektedir. Bu sonuç,

²⁰⁷ (www.dunyadinleri.com, 2018).

²⁰⁸ (www.Sorularlailslamiyet.com, 2019).

ergenlerdeki bir gruba ait olma dürtüsü ile ilgilidir. Bir çeteye ait olma, ergenliğin psikolojik yapısında bulunmaktadır.²⁰⁹

Çocukluktan yetişkinliğe geçiş süreci, gencin halletmesi gereken önemli bir problemdir. Vücut hızla değişirken, ruh ona uymakta zorlanır. Bu nedenle psikolojik bir deprem yaşanır. İyi bir öndere ve doğru bir kurtarma planına ihtiyacı vardır.

Ergenlik çağına kadar çocuk güven duygusunu, ebeveynin her şeyi bildiği ve üstesinden gelemeyeceği hiçbir şey olmadığı düşüncesinden alır. Buluş çağında ise özgürlük duygusu ön plana çıkar. Ergen, anne ve babasını yetersiz görmeye başlar. Ve düşüncesizce tenkit eder. Ebeveynin yerine, sarılacağı, aitlik duygusu hissedeceği yeni birilerini koymaya çalışır. Sonuç olarak bu durum, ergenin yanlış gruplaşmalar içerisinde eriyip yok olması için bir risk kaynağıdır. Bu süreç iyi bir aile ergen ilişkisi ile geçirilebilirse, genç, ilerleyen dönemlerde kendisi için olumlu bir yol çizebilecektir.

Sıkıntılı süreçteki genç, benlik arayışı içindedir ve depresyon halindedir. Benlik sıkıntısı içerisinde olan ergenin kendini yanlış rüzgârlara yönlendirecek liderlere ve yalancı ışıklara kaptırması çok basittir. Geçiş döneminde olan ergenin gözünde ailenin kısa süreli olarak önemini yitirmesi, belli bir yere kadar makul karşılanabilir.²¹⁰

İyi bir benlik yapısı için, küçüklük dönemlerinden itibaren gerekli içsel yönetim düzenekleri oluşturulmuş, güzel-çirkin, iyi-kötü, faydalı-zararlı, ilişkisinin tohumları atılmış olmalıdır. Gence neyin iyi neyin kötü olduğu öğretilmezse, buluş çağında kimlik karmaşasını daha derinden yaşayacaktır.

Gerekli kimlik gelişimi için cevap verilmesi gereken 3 madde vardır (Colemann 1972) :

1. Ben kimim?

2. Nereye yönelmeliyim?

²⁰⁹ (www.Sorularlailamiyet.com, 2019).

²¹⁰ (www.Sorularlailamiyet.com, 2019).

3. Neden yönelmeliyim?

Aile, gerekli zemini oluşturmuşsa benlik karmaşası basitçe halledilir. Nitekim ergen, kendisini, dost olarak algılamadığı bir evren içerisinde yetersiz ve çaresiz buluyorsa, psikolojisi bozulmuş olacak veya yanlış gruplara karışabilecektir.

Güzel yönlendirilemediği sürece risk oluşturabilecek bir diğer madde, ergenin, aitlik hissiyatı içinde bağlanacağı bir ortam aramasıdır. Bir gencin kendi benliğini şekillendirmesi zordur. Onun, kararının sorumluluğunu alma kararlılığını göstermesi basit değildir. Birçok ergen bu süreçte ana kuzusu olmayı yeğleyebilir ya da çeteye bağlanmakta güven bulabilir.²¹¹

Ebeveyn, ergenlik süresinde olan çocuklarını zamanla farklılaşmış ve kendilerinden uzaklaşmış bulur. İki taraf da bu süreçte tedirgin olur. Ergenler, içsel değişim süreci içerisindeyler. Benliğini algılamak için soru sorarlar, sert ve kırgındırlar. Problemlerini paylaşmaz, kendi kendilerine çözmeye çalışırlar. Bazı ergenler ise, sıkıntılı bireylerle arkadaşlık kurar, sonra da pişmanlık duyarlar. Pek çoğu da, birçok gayeye bir anda yönelmenin karışıklığı içinde acemilik ve saflığın karmaşasını yaşar. Deneme yolu ile bir amaca doğru yol alırlar. Bazı ergenler, bu süreçte asosyal bir yapıya sahip olurlar. Kırıcı davranışlar sergilerler. Aileden sınıflarından kaçarlar; problemlere karışırlar; gruplara girerler. Bazı psikologlar, buluş çağı için "Standart bir şizofreni dönemi" deyimini kullanmaktadırlar. Ergenlik sürecini etkin bir biçimde yapılandırmak, sorunsuz ve üretici bir kişi olmak hiç de kolay değildir.²¹²

Ergenlik sürecinin kendine özel içsel sorunları sebebiyle genç, kendisinin "itaatsiz ve özgür" olarak sıfatlandırılmasından memnuniyet duyar. İşte satanizm, bu hissiyatı kullanmaktadır. "İnsanın Tanrı karşısında acziyet içinde olmasından tiksiniyorum, ben evrene isteyerek gelmedim, ne diliyorsam onu gerçekleştiririm" gibi sözler, satanların sık kullandıkları cümlelerdir. Sevmediği insanlara lanet okumak tarzlarından birisidir. İntikam alma ve lânetleme, yansıtıcı savunma mekanizmasının yol açtığı bir kişiliği doyurma biçimidir. "Satanizm, kendini

²¹¹ (www.Sorularlailslamiyet.com, 2019).

²¹² (www.Sorularlailslamiyet.com, 2019).

korumayı değil, dilediğini yapma özgürlüğünü sunar" ideolojisi, ergenin benlik tatminini destekler.²¹³

Akıllı gençler, buluş çağını daha stresli, sorunlu ve renkli geçirmektedirler. Psikolojisi bozuk, akıllı ve zengin aile çocukları, satanizm için en büyük tehlike grubudur. Satanist ergenler, değişik beklentileri olan, dışlanmışlık duygusunu taşıyan, kimsenin kendisini anlamadığını düşünen, yaşamı saçma ve gaye dışı gören düşünüş tarzına sahip olan gençlerdir. Depresyonel ruh hali, sıkıntı ve kötümserlik içindeki genç, birçok mali imkâna rağmen huzurlu olamadığını düşündüğünde, önüne çıkan küçük, bir anlık hatayla satanizme yönelebilir.

Satanist çete içerisindeki ergenler, ailelerinden ve öğretmenlerinden alamadıkları hissi desteği burada aramakta, huzuru, mutluluğu ve zamanı paylaşma isteği hissetmektedirler.²¹⁴

Hırs, isyan, bencillik yapmak, sihrin gücünü kabul etmek, insanlığın şeytani razı etmekte olduğuna inanmak, satanizmin ülküleri arasındadır. Aşağıdakiler ise, yasaklardır: Sevgini kıymet bilmeyenlere verme; sorulmadan fikir ortaya koyma; cinsellik ışığı almadan kimseye yaklaşma; kendinle ilgili olmayan sorunları şikâyet etme; insan olmayan hayvanları ihtiyacın yokken öldürme; seni sıkıntıya sokanı uyar, anlamazsa öldür.²¹⁵

Bugün toplumlarda ve toplumumuzda hamasi duygular, ahlâki dejenerasyon, uç sınırlara varmış bulunuyor. Satanizm, bu yozlaşma ve dejenerenin elzem sonuçlarından biridir. Bu noktada dindar bilinen kesimlerin de büyük hatası vardır. Kuran-ı Kerim'de "Şeytanın orduları, şeytanın evliyası" tabirleri vardır. Bu kelimelerin bizzat kendileri için kullanıldığı şeytanileşmiş insanların yanı sıra, din adına ilerleyen bireylerin dünyalık maddeler peşinde koşmaları, ticari dünyada menfaat ilişkisinde düşüncesiz bir kapitalist gibi olmaları, Rahman'ı değil, kendilerini düşünenler gibi hayatlarını geçirmeleri de, gençlere kötü örnek teşkil

²¹³ (www.Sorularlailslamiyet.com, 2019).

²¹⁴ (www.Sorularlailslamiyet.com, 2019).

²¹⁵ (www.Sorularlailslamiyet.com, 2019).

etmektedir. Gençlere örnek teşkil eden, arkadaşça ve zekice yaklaşan, onlara vakit ayıran kişilere fazlasıyla ihtiyaç hissedilmektedir.²¹⁶

1.7. Satanizmden Gençleri Korumak İçin Yapılması Gerekenler

1. Satanist yönelimli gençlerin anne ve babaları problem odaklı değil, çözüm odaklı davranmalıdırlar. Hatalı bulmak yerine sorumluluk almayı başarmalı; evlatlarından önce kendilerini sorgulamalı; evlatlarını anlayabilme gayesi içerisinde olmalı; çocuklarının kendilerini anlatmak için iletişim yollarını açık tutmalıdırlar. Zorlama, eleştiri, ürkütme, bastırma, aşağılama, sindirme gibi tepkiler genci savunmaya iter. Genç, kendisine yersiz bir saldırı yapıldığını düşünür. Ebeveyn karşı intikam alma hissiyatı gelişir ve anne-babayı cezalandırmak için onların hoşlanmadıkları işlere girişmeye başlar.

2. Satanist yönelimli genç yok olmayı daha huzurlu bir evrene geçiş olarak görür. Onlar, "bu dünya bir cehennem, ölüm daha iyi bir âleme geçiş" düşüncesini içselleştirmişlerdir. Bıraktıkları anekdotlarda, "Biz bu dünyaya ait değiliz" inancı hep vardır. Anne-baba satanizmle iç içe olan gençle seviyeli bir tartışma içinde olmalıdır. Kızgınlık ile yönelen anne-baba, genci alevli tartışmalara sevk edecektir. Satanist hayat ideolojisinin alternatifini olan dini hayat yolunun güzergâhı tatlı dil ve şefkatle aktarılırsa, ergenlerin inanmaları çok daha rahat olacaktır. Ceza verme, elinden telefonunu, bilgisayarını alma, gençte kendisine saldırı yapıldığı hissiyatını arttıracaktır.

3. Satanizmin bazı sembolleri:

- Müzik tarzı, sert müzikten hoşlanma;
- Özel sembollü siyah kıyafetler;

---

²¹⁶ (www.Sorularlailslamiyet.com, 2019).

- Geceden hoşlanma;
- Saldırgan tutumlarda artış;
- Arkadaş grubunun nitelikleri.

4. Okulda neler yapılmalı?

Kendilerinde isyan ve istediklerini istedikleri gibi eyleme dönüştürme hissiyatı fazla olan bu ergenleri hemen dışlamak son derece yanlış bir davranıştır.

Satanist gençlerin çoğunluğunda üreticilik nitelikleri ve yeni şeyler yapabilme yetenekleri vardır. Yanlış yerde kullanılan bu nitelik ve yetenekler için uygun mekânlar onlara gösterilmelidir. Satanist gençle birlikte vakit geçirip, saatlerce konuşabilen ve dinleyen inandırmış okul psikologları ihtiyaç dâhilindedir. Satanist gençle oturup, onunla uzunca vakit geçirecek anne babaya da ihtiyaç vardır. Satanist gencin müspet taraflarını görüp, bu özelliklerini takdir edip, onunla iletişime geçmeye ihtiyaç vardır. Monolog değil diyalogdur ihtiyaç olan malzeme. Sevgi dolu bir nazar, tebessüm, birkaç tatlı söz, çok defa satanist bir gencin kalbine de renkli baharlar getirecektir.²¹⁷

1.8. Satanizm’de Cennet-Cehennem İdesi ve Tapınma Ayini (BLACK MASS)

Misyonerler Alaska’ya gidip insanları cehennemin hararetinden ve günahkârları saran alevli ateş çukurundan korkutmaya çalıştıklarında, halk istekli bir biçimde; “Biz oraya nasıl gidebiliriz.” diye cevap vermişlerdir. Kısaca belirtmek gerekirse, LaVey’e ve dolayısıyla Satanist gruplara göre cennet cehennem diye bir yer yoktur; onlar tamamıyla dinlerin ve dindarların uydurmasıdır.²¹⁸

Black Mass, reel anlamda, Roma Katolik Kilisesi’nde vefat edenlerin anıları için gerçekleştirilen ayine verilen isimdir. Ayinde siyah kıyafetler kullanıldığı için ona bu ad verilmiştir. Roma Katolik Ayini olan ve Mass’ın “Satanistler” tarafından inkârcı bir hareket içerisinde ve hafife alır bir tarzda taklidine de Black Mass ismi

²¹⁷ (www.sorularlailslamiyet.com, 2019).

²¹⁸ Güç, a.g.e. s. 167.

verilmiştir. Sıklıkla Büyücülükle bağlantısı olduğu düşünülmüştür. Bu merasimde tüm simgeler ve dini tören tersine çevrilmiştir. Törende yapılan Mass Kurbanı, Tanrı yerine Satan'a sunulmaktadır. Kısaca “Şeytan’a Tapma Ayini” şeklinde de aktarılabilecek olan Black Mass, Roma Katoliklerinde “Ekmek-Şarap Ayini” diye anılan “Mass” a eşdeğer bir tören olarak gerçekleştirilen bir ayindir. Ayinde istifade edilen unsurlar ve dini kavramlar tamamıyla Hıristiyanlıktaki Mass’tan alınmış, fakat orijinal biçiminden ve kutlanış amacından ayrılarak inkârcı ve hakaret içeren alaycı bir tavırla faaliyete konulmuştur. Aslında Roma Katolikliğinde kullanılan bir kavram olan; bununla birlikte İsa’nın haç üstünde kurban edilmesinin kutlanması olarak da bilinen Mass, Roma Katoliklerinin merakı sonucu ya da mesleği gereği fikri meselelerle uğraşan kişilerin başlıca ibadetidir. Çıkışı itibariyle “dini bir ritüel” manasına gelen Mass, aslında Roma Katolikleri’nin Evharistiya (Ekmek-Sarap) Ayini’ne işaret etmek için kullanılmıştır. Latince “Missa” dan türetilmiştir. Missa da, Hristiyan ayinlerinin adı olup papazın, “gidin, şimdi gitme zamanıdır (It’s missa est)” cümlesinden alınmıştır. Bu ritüel, bir Hristiyan için, İsa’nın eti ve kanıyla birleşmek manasını taşır. İşte Satanistlerin gerçekleştirmiş olduğu Black Mass töreni, Hıristiyanlıktaki Ekmek-Şarap Ayini’nin inkârcı ve hafife alıcı bir tavır içindeki taklididir. Black Mass’ta uygulanan şeyler Ekmek-Şarap Ayin’inden esinlenmiş, lakin pek çoğu tahrife uğramıştır. Bilhassa İsa ve Tanrı’nın adının anıldığı yerlerde, bu adlar atılarak onun yerine Şeytanın adı anılmıştır. Kısacası, Black Mass, üç yönlü bir hedefe sahip olan, törene dayalı bir ayindir. Birincisi, Nasıralı İsa’ya bağlı kilisede yapılan Ekmek-Şarap Ayini’nin ters çevrilişi ve bu manada bir Kara Büyü Ayini’dir. İkincisi, Black Mass; Nasıralı İsa’nın anlattığı dogmalar uzantısından bireysel bir kurtuluş ve böylelikle onları bir inkâr vesilesidir. Üçüncüsü, Black Mass kendi içerisinde bir büyüsel tören; ayin yöneticisinin yönlendirilebileceği büyüsel enerjiyi ortaya çıkaracak gerçek performanstır. Satanistler kendi aralarında bir araya geldikleri bu törende gonk, kedi kanı, kara ip, şarap kılı, zil ve mum gibi bazı ritüelleri malzeme edinirler. İbadetlerini kimsenin görmeyeceği gizli yerlerde yaparlar. İhtiyaç hissedilen en elzem şey sessiz sakin bir yer olmasıdır. Şeytan Kilisesi bu günlerde yalnızca ABD’de değil, dünyanın değişik ülkelerinde de görülmeye başlanmıştır. Şimdilerde dünyada ve Amerika’da birbirine benzemeyen

birçok Satanist tarikat bulunmaktadır. Bu kiliselerin birçoğu Şeytan Kilisesi çıkışlıdır ve ilhamını LaVey'den almaktadır.²¹⁹

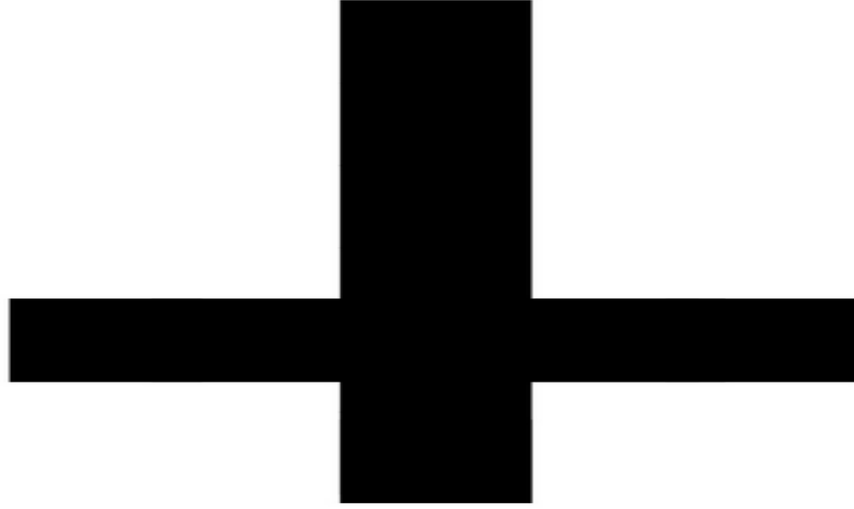
1.9. Satanizm'in Sembolleri

Şekil 1: Ters Dönmüş Pentagram

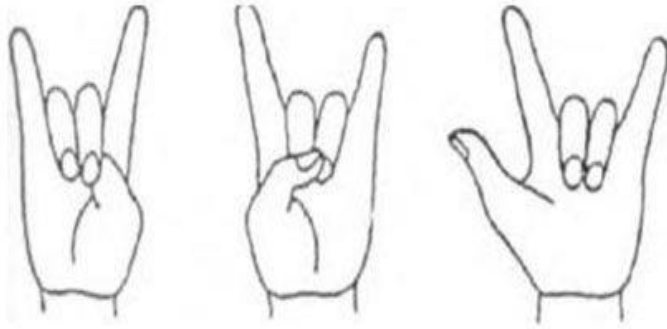
Şeytana secde edenlerin kullandığı en önemli semboldür. Keçili versiyonunu ilk olarak Anton Lavey ortaya koymuştur. Bu simgeyi 'La Clef de la Magie Noire' eserinde test dönmüş pentagrama Baphomethin geçisini monte ederek meydana getirmiştir.

²¹⁹ Perihan Akdemir Çetin, Şeytana Tapınmanın Yeni Adı Satanizm, 2007, s. 26.

Şekli 2: Ters Dönmüş Haç

Hıristiyanlığı tahkir etmek ve onunla alay etmek maksadıyla kullanılır.

Three versions of the "*El Diablo*," the sign of Satan, the horned god. The hand sign at right is also the deaf's gesture, or signing, for "I love you," a fact which has many people confused.

Şekil 3: Mosh (Horned Hand)

Şeytanın kafasını simgeler. Temeli İtalya'dan gelmektedir. Sıkıntı, musibet ve uğursuzluğa karşı kişinin kendisini koruması amacıyla kullanılır. Ama bununla birlikte İtalya'da birine bu hareketi yaptığınız takdirde, o kişinin eşi tarafından aldatıldığını söylemiş olursunuz. Boynuzlanmak tabiri de buradan gelmektedir. İtalyancada buna 'cornudo' ismi verilir ve boynuzlu olan anlamına gelir. Bu simge müzik camiasında İtalyan kökenli vokalist James Dio tarafınca yaygınlaşmıştır. Dio röportajlarında bu işareti büyükannesinin sıklıkla yaptığını ve bunun metalciler

arasında harika bir merhabalaşma biçimi olacağını tasarladığı için konserlerinde kullanmaya başladığını dile getirmiştir.

Satanist Kilise

San Franciscodaki Church of Satan'ın simgesi.

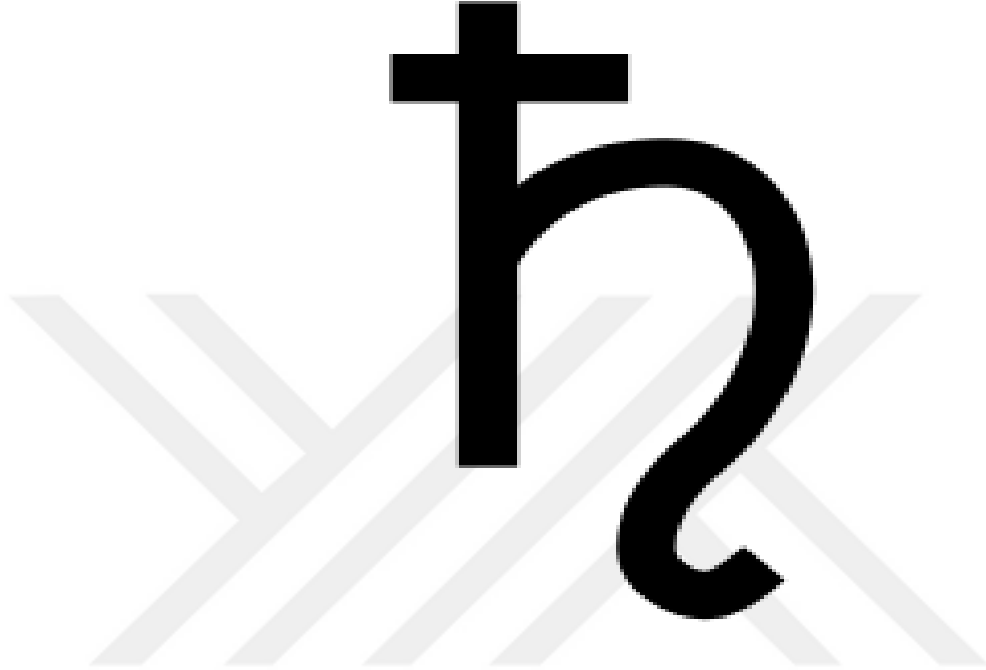
Şekil 4: Pentagram

Büyücülükteki en meşhur simgedir. Dört elementi; Ateş, su, hava, toprak ile ruhun onlara göre farkını ve üstünlüğünü simgeler. Kötülükleri def etmek ve iyi olan ruhları yaklaştırmak için kullanılır.

Şekil 5: Ankh

Eski mısır simgesi. Doğurganlığı sembolize eder. Satanist kişilerce cinsel büyü simgesi olarak kullanılır.

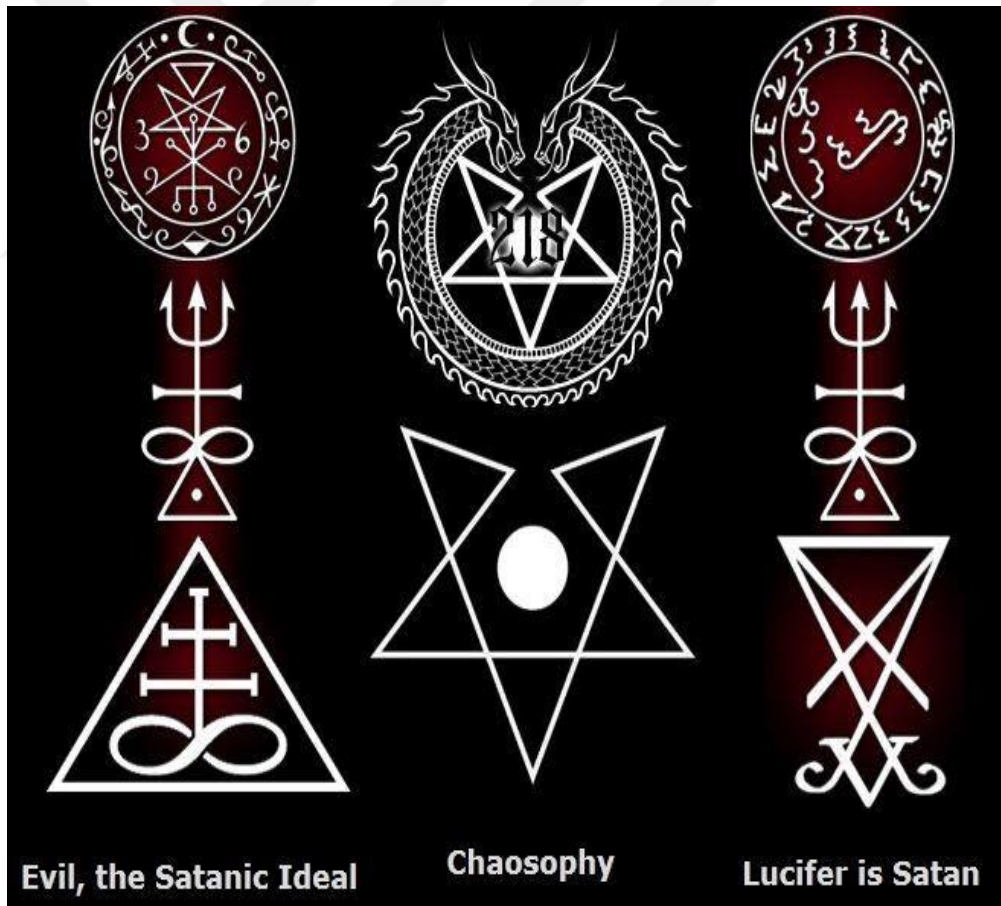
Şekil 6: Satürn Sembolü

Astrolojik bir simgedir. Satanistlerce karanlık bilginin hükümdarı (kara büyü) olarak açıklanmıştır.

Şekil 7: Baphomet

Üstü dişil altı eril başı da keçi olan şeytan.

Şekil 8: MLO Sembolleri (Misanthropic Luciferian Order)

Bunlar geçen zamanlarda arka arkaya gelen vokalist intiharlarıyla gündeme gelen tarikatın (Misanthropic Luciferian Order) kullandığı semboller. Siyah alev, siyah ejderha, kırılmış pentagram ve 218 sayısı bu simgelerin en belirginleridir.²²⁰

1.10. Satanist'lerin Ahlak Anlayışları

Satanizm, "*Satanic Bible*" dâhil fazlaca yerde, belli bir yapıya bağlı "olması ve olmaması gerekenler" listesi sunulur. Bununla beraber Satanizm, iyi hareketlerden dolayı ebedi mükâfat kazanma gibi vaatlere veya çirkin davranıştan dolayı sonsuz cezaya duçar olma benzeri korkutmalara yer vermez. Satanist, her fiili faal ışık altında derinlemesine incelemeye ve farklı kararların neticelerini düşünmeye yönlendirilir. Bu bakımdan Satanizm, mutlak olmaktan fazla, izafi bir ahlak kaidesine sahiptir. Bu bağlamda Satanist'e göre ahlak "kişinin kendisine en uygun olanı eyleme dönüştürmesi" manasına gelmektedir. Şunu da belirtmek gerekir ki bu, fazlaca kendine odaklı yaşayan, bencil ve ileri görüşlü olmayan bir görüş değildir. Bu kaideye dâhil olarak Satanist'ler hırsızlık yapmaya, yalan konuşmaya, tuzak kurmaya ve en basit maddi ve manevi çıkar için adam öldürmeye teşvik edilmezler. Satanist, yalnızca belli bir davranış neticesinde hâsıl olabilecek kısa vadeli menfaatleri değil, bununla birlikte herhangi bir kararın peşinde gelebilecek uzun vadeli karları da unutmamalıdır. Satanist, davranışlarına yön verirken bütünüyle şuurlu davranmalıdır; bunun haricinde karar verme aşamasında göz önüne alınabilecek başka hiçbir madde olamaz. Bir insanın düşüncelerine enine boyuna tartmadan tabi olmaktan ve kendi manevi prensiplerine mağlup olmaktan ziyade, mantığın ve aklın yoluna baş koyarak kararlar alınmalıdır. Satanist; kendisine en mantıklı geleni eyleme dönüştürerek, kendisine gerçek bir ahlak yolu oluşturur.²²¹

1.11. Satanizm ve Evrim Teorisi ilişkisi

Şeytan Kilisesi yayınları arasında bulunan "Feared Religion" (Korkulan Din) temalı yazıda şu kesitler yer almaktadır: "Satanizm, kişinin bir hayvan gibi kabul

²²⁰ (www.Gizliilimler.com, 2019)

²²¹ Güç, a.g.e., s. 229-232.

edilmesi nedeniyle vardır"²²² Şeytan Kilisesi'nin en net bildirisi olan "The Nine Satanic Statements" (Dokuz Şeytani İlke)nin yedincisi ise şöyledir: "Satan insanı herhangi bir hayvan biçiminde betimler. Bu hayvan bazen, ayakları üzerinde yürüyen hayvanlardan daha güzel, bazen de daha çirkindir, kötüdür."²²³

Şeytan Kilisesi'nin tüm kitap ve dergilerinde beşer için sürekli "sadece şehvetine göre hayatını biçimlendiren vahşi hayvan" cümlesi kullanılmaktadır. Satanistlerin kişiler arasındaki ilişkileri ve insanın diğer yaratılmışlara karşı olan davranışı hep bu düşünceden esinlenir. Mesela Satanistler mütecaviz olmayı meşru görürler, çünkü evrende vahşi hayvanların ilişkilerinde tecavüz olağandır. Hayvanları eziyet ederek öldürmek (örneğin Türkiye'deki Satanistlerin kedilere uyguladıkları eziyetler) de aynı kafa yapısının çıkarımıdır. Satanistlere göre beşer yalnızca nefesine ve şehvetine göre hayatını şekillendiren vahşi hayvandır.

Sonuç olarak satanistler, insanın "yalnızca şehvetine dayalı nefes alan vahşi bir hayvan" olduğu kanısına nasıl kapılmışlardır sorusu zihne yerleşmektedir. Bu sorunun cevabı şudur: Evrim teorisi yani darwinizm. Şeytan Kilisesince basılan "A Description of Satanism" (Satanizmin Bir Tanımı) isimli metinde bu hususta şunlar yazılıdır: "Bizim düşüncemize göre, bütün insanlar ve hayvanlar tek bir basit, biyolojik noktadan gelmektedir. Yani satanizm, insanların gelişme kaydetmiş bir hayvandan fazlası olmadıklarına inanmaktır. Şans neticesi evrim geçirmemiz ve yaşama tutunmamız dışında, yaratılış safhasında özel yerimiz yoktur. Satanistler kendilerini (ve tüm insanları) beşer dışı olarak konumlandırırlar ve insanı Allah'ın kendilerine yaşam sunduğu beşerler olarak görmezler."²²⁴

Eğer darwinizmi kanıksayan biyoloji ve felsefe uzmanlarının kitaplarını incellerseniz, orada da aynı ifadeleri fazlasıyla görebilirsiniz. Mesela üstteki cümlelerin aynısını, Richard Dawkins, Stephen J. Gould, Daniel Dennett, Carl Sagan gibi darwinist ve ateist filozofların eserlerinde görmek mümkündür. Netice itibarıyla satanizm, darwin teorisini odak noktasına koymuş ateist bir inanış biçimidir.

²²² (www.churchonfsatan.com, 2019)

²²³ (www.churchonfsatan.com, 2019)

²²⁴ (www.churchonfsatan.com, 2019)

İnternette satanist kalemlerin eserleri ve açıklamaları incelendiğinde, Darwin'i ve evrim teorisini şiddetle benimseyen ve savunan çok fazla açıklama görülecektir. Evrim teorisi insanın bir hayvan türü olduğunu hararetle savunmakta, satanistler ise bu düşünceye göre davranış ve fikir tarzları üretmektedirler.

Satanizm içeriğiyle bir tez hazırlayan Dr. Roald E. Kristiansen, bu zifiri dini şöyle açıklamaktadır: "Satanizm, güçlülerin zayıflar üzerindeki otoritesi savıyla hareket eder. Çünkü sadece bu şekilde insanlığın ilerleyebileceğine doğal ve sosyal darwinizmdeki önderlik vazifesini koruyabileceğine inanılır." (Roald E. Kristiansen, PH.D., "Satan in Cyberspace: A Study of Satanism on the Internet in the 1990's", Prepared for the Lomonosov Conference in Archangelsk, Russia, November 1995.²²⁵

1.12. Satanizmin Yaygınlaşma Materyalleri ve Günümüz Dünyasında Satanizm

Satanizmin ilerlemesinde şüphesiz ki en temel unsur internettir. Yurdumuzda satanist azınlığın 1990'lı yıllarda türemesi yani internetin hızla yayılmaya başladığı yıllarla bağdaşması bu açıdan anlamlıdır. Arkadaş, dost ilişkileriyle kıvılcımlanan sohbetler, çoğu zaman satanist bir yapının katılımcısı olmakla neticelenmekteydi. Bugün internet mecrasında satan tanıtımı yapan dünya çapında çok fazla satanist sayfa mevcuttur. İnternet birinci sırada yer alsada yaygınlaşma planları içerisinde kitap, dergi makale, broşür, cd vb. unsurlarda vardır. Bu teknolojik materyaller haricinde, kadın, içki, uyuşturucu, uygunsuz konferanslar, arkadaş çevreleri, özel partiler ve elzem oranda paranın gücünden de faydalanmaktadırlar. Düzenlenen kızlı-erkekli faaliyetler, benimseyip önerdikleri serbest cinsellik düşünceleri de ergenlerin meraklarını celp etmede kullandıkları diğer bir hiledir. Belirli satanist gruplarda, uyuşturucu ve alkolle bağımlılık gerçekleştirilerek, kişilerin yapıya köle gibi sadık kalmaları amaçlanmakta ve yapıdan ayrılmalarının fırsatı yok edilmektedir.

İnsanları kandırmak için müziğin etkisinden de yararlanılmıştır. Kurucuları olan Lawey'in müzisyen olması da fazlaca manidardır. Kullandıkları müzik çeşitleri daha fazla isyan duygusunu pekiştiren Rock ve Heavy Metal türü müziklerdir.

---

²²⁵ (www.bilgilerdunyasi.net, 2019)

Bunlar haricinde satanist algının propagandasını gerçekleştiren film ve bilgisayar oyunlarına denk gelmek de imkân dâhilindedir.²²⁶

Satanizme günümüzde baskın olarak Norveç'te rastlanmaktadır. Norveç'in haricinde ABD, Rusya, Polonya, Almanya'da rastlanmakla birlikte dünyada bütün kıtalarda satana tapan insanlar ve gruplar görülmektedir. Şeytan'ın kilisesi başlığı altında yapılaşmaya çalışmalarına karşın satanizmde her şey bencillığe dayandığından dolayı bu çok zor işlemektedir. Satanizm, intihar vakalarıyla gündeme geldiğinden dolayı bazı ülkeler tarafından yasaklanmışlardır. Türkiye'de satanizm bir din biçiminde kabul görmemektedir. Satanizmin yayılması toplum yapısını deforme ettiğinden dolayı durdurulmaktadır. Tüm dünyadaki sayıları hakkında bir tahminde bulunmak oldukça güçtür.

---

²²⁶ Düzgün a.g.e s. 606.

SONUÇ

İslam'da Allâh'ın (c.c) karşısında ona denk güce sahip hiçbir varlık mevcut değildir. Kur'an'ın tekrarlar sunarak vurguladığı, Allâh'ın (c.c) Rabb olarak tartışma kabul etmez üstünlüğü ve yüceliğidir.

Şeytan, Âdem'e secde etmesi istenilen lakin kibirlenip haddi aşması sebebiyle cennetten kovulan, buna karşılık Rabbi'nden mühlet isteyen kötülüğün simgesi yaratılmış bir varlık konumundadır. Âyetlerde mantık çerçevesi içerisinde Şeytandan varlık olarak bahsedilir. Daha çok insan hayatındaki etkisi ve simgesel rolü anlatılır. Bazen de Şeytanlardan söz edilmiş olması somut bir tek Şeytan yerine kötülüğü sembolize eden pek çok türden Şeytanî varlık olduğu fikrini onaylar. Nitekim Şeytanın dostları ve taraftarları olduğunu da Kur'an'dan öğrenmekteyiz.

Cin ve insan Şeytanları gerçek yaratık olup beşerin önemli birer düşmanıdır. Onlar hastalık yapan virüs gibidir. İnsanların virüsten kurtulmaları için hastalığı önleyecek tedbirleri almaları gerekmektedir. Şeytana karşı tedbir, şirkten uzaklaşarak yaratıcıya iman etme ve inancının gerektirdiğini yapma, ibadet etme diğer bir deyişle kulluk etmedir. İman olmadan satanizmin tesirinden çıkabilmek mümkün değildir. Öte taraftan kendini gizleyen bir düşman olan Şeytanın şerrinden korunmak için her şeyi gören, bilen ve etkisiz hale getirme kudretine sahip olan Allah'a sığınmak elzemdir. Şeytanın yaptırım gücü, inanmayan veya inancı zayıf insanlar üzerindedir. Şeytan insanları farklı metot ve planlarla tesiri altına alabilmektedir. Lakin bu tuzaklarına karşılık bir yaptırım gücü bulunmamaktadır. Farklı bir ifade ile tesir edebilir fakat iradesine sahip olana bir yaptırımda bulunamaz. İnsan yaptığının bedelini kendisi öder, faturasını Şeytana kesemez. Şeytanın aslî görevi, isyan, Rabbe itaatsizlik içine girme, muhalefet etme, Allah'ın emrettiği düzen ve yasalara karşı çıkmadır. Bunlar üç önemli maddede toplanır. İnkâr, zina ve yaratılanlara yapılan eziyet. Bu üç nitelik satanizm inancının niteliğidir. Buna karşılık İlahi dinlerin temelinde adalet, samimi bir şekilde Allah'a ibadet ve yaratılanlara yardım vardır. Şeytana dayanan inancın alt yapısı, ilahi dinin haricinde mutluluğu aramaktan geçmektedir. Şeytanın nihai hedefi haramlara teşvik ve vesvese vermektir. Yaratıcı, inananlara satanizm bataklığından korunmak ve kurtulmak için üç telkinde

bulunmaktadır. Kendisine “**iman**”, “**güvenme**” ve “**haşyet**”. Gereği yerine getirilmeden Şeytanın etkisinden korunmak ve Allah’ın yardımını beklemek söz konusu değildir.

Şeytan beşeri kandırıp Allah Teâlâ karşısında kötü durumlara düşürmek ve Allah’a secdeden kaçınmaktaki haklılığını kanıtlama amacı içerisindedir. O, bu amacına erebilmek için farklı silahlar kullanmaktadır. Bu silahları ateşlerken de gizli bir tavır içerisinde hareket etmektedir. İnsana bir kötülük yaptırabilmek için öncelikle kişinin arzu ve dileklerini ayrıntılıca öğrenir, vesvesesini buna uygun olarak verir. Vesvese verirken tedrici bir metot takip eder, bu metodu defalarca uygular. Bunda muvaffak olamazsa şerli insanları yani insan şeytanlarını harekete geçirir. Kötü eylemleri beşere yaptırabilmek için onları süslü güzel gösterir; içki ve kumar aracılığıyla insanları birbirine küstürür; bu sayede Allah Teâlâ’yı unutturur. Böyle yaparken de insana her şekilde Allah affeder diye fısıldar. Allah için dünya malını kullanmaktan insanı alıkoyar. Dünyaya meylettirerek insanı sonu gelmeyen istekler arkasında koşturtur durur. Her yerde israfa yönlendirir. İnsanın kendini beğenme duygusunu tetikleyerek onun diğer bireyleri küçük görmesini sağlar. Şeytan bu metotları işleme sokarken kişinin nefsiyle anlaşma içerisindedir. Tüm bu tuzaklara rağmen Şeytanın salih kullar üzerinde hiçbir hâkimiyeti bulunmamaktadır. Onun işbirliği içinde olduğu nefis, irade zafiyeti içerisinde ve takva yoksunu olan nefistir. Şeytan daha da ileri gidebilir. Kula yaratıcının Allah olmadığı hakkında vesvese vererek ilerler ve girecek bir yol bulursa zirvedeki oyununu oynar ve senin yaratıcın benim, bana tabi olmalısın şeklinde fısıldar. İşte bu noktada satanizm bataklığına girilir. Bu çırpındıkça batıran bir yoldur. Bu yol yani Satanizm, ilk başlarda Hristiyanlığa karşı bir tepki olarak ortaya çıkmıştır. Sonraları bu hareket tüm dinlere, dinlerin itikat, amel (ayin), ahlaki normlarına, kitaplarına yani dinlerin ilka ettiği tüm kutsal inanışlara karşı bir davranış sergilemiştir.

İlk defa Avrupa ve Amerika’da ortaya çıkan Satanizm, sonraları Anton Szandor LaVey tarafınca sistematik hale getirilerek bütün ülkelere yayılmıştır. LaVey Satanizm’in bir din olduğunu belirtmiştir. Lakin bunu anlamak, kabul etmek mümkün değildir. Çünkü, Modern Satanizm’in kurucusu olan LaVey’e ve satanist anlayışı kabul edenlere göre Tanrı, cennet-cehennem diye bir olgu bulunmamaktadır. Tanrı, beşere ait bir uydurmadır. Ruh ve ölümden sonraki bir

yaşam da yoktur. Dünya bu yaşadığımızdan ibarettir. Dünya yaşamının en önemli gerçeği de insanın bedenidir. Bu durumda beden kutsanmalı; onun tüm dünyevi ve nefsanî arzu ve istekleri karşılanmalıdır. Bu bedenin kutsanması ve yüce kılınması demektir. Bunun adı da “beden dini”dir. Ayrıca, kendi sözlerinden görüldüğü kadarıyla Satanistler, aslında Şeytan’ı evrende var olan Gizli veya Karanlık Güçler’in bir temsilcisi şeklinde benimsemektedirler. Satanistler Şeytan’ın kendisinden çok, onun “asi olma, isyan ve zarar verme” gibi bazı niteliklerini kabullenmiş ve bu niteliklerinden dolayı Şeytan’ı kendilerine bir simge olarak belirlemişlerdir. Bu durumda Şeytan bir simge ve Şeytan’a tapma da bir kılıftır. Bu kılıf içinde dine ve dinler tarafınca ortaya atılan tüm kutsallara karşı bir tepki gösterme, bir meydan okuma görülmektedir. Bu manada Satanizm’in Ateizmin kılıf değiştirmiş bir biçimi olduğunu belirtmek mümkündür. Çünkü Tanrı’nın zatı yerine Şeytan’a inanmak ve ona “tanrı diye tapmak” demek, diğer bir deyişle tanrı tanımazlık düşüncesidir.

Ülkedeki gençlerin Satanizm’in hilelerine aldanmalarına set olmak için ebeveynler, eğitimciler veya ülke insanına elzem vazifeler düşmektedir. Bunların en önemlileri onlara emir veren ve sıkıcı tavırlar gösterme yerine, iyi örnek teşkil etmek, dosthane, akıllı ve anlayışlı bir tutum sergilemek ve gerekli özeni göstermek gelmektedir.

Kur’an’da ilgili ayetlerce Şeytan, itaatsizlik ve isyanın sembolü olarak öne çıkmakta, insanın düşmanı olarak nitelendirilmekte ve insanlar bu hususta dikkatli olmaya çağrılmaktadır.

Şeytan, insanoğlunun zarar görmesi için uğraşan bir varlıktır. İnsan bu varlığa karşı onu tüm vasıf ve stratejileriyle tanıyarak ve davranışlarını iyi bilerek karşı koyabilir. Ancak bu sayede insan, içinde bulunduğu zafiyetten ve sıkıntılardan kurtulabilir.

İnsanın, kendisini düşman belirleyen Şeytanı en büyük düşmanı olarak görmesi ve onun desiselerine düşmemek için gayret sarf etmesi akıl kararı olacaktır. Nitekim düşmanını tanımayan, anlayamayan, ondan gelecek zarar ziyanı iyi bilmeyen ve sonuçlarını göremeyen, düşmanı karşısında yenilmeye mahkûmdur. Bu gün bu yenilgiye tutsak olarak her türlü ziyanı işlemeye açık hale gelen insanların fazlalığı ve bu insanların yaptıkları her türlü vicdansızlık ve ahlaksızlık gözler önündedir. Bizim bu çalışmamız cennete giden yolda Şeytanın tuzaklarına

düşmemek adına atacağımız adımların sağlam olmasını sağlayacak, en büyük düşmanımızı tanıyıp ona yenilmememiz yoluna adım attıracaktır.

KAYNAKÇA

AKDEMİR ÇETİN, Perihan (2007). **Şeytana Tapınmanın Yeni Adı Satanizm**, Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri, Şanlıurfa.

ALTINTAŞ, Ramazan, (1995). **Kur'an'da Hidâyet ve Dalalet**, Pınar Yayınları, İstanbul.

ATEŞ, Ali Osman, (1996). **Kur'an ve Hadislere Göre Şeytan**, Umut Matbaacılık, İstanbul.

AYDIN, Mehmet, (1979). **Şeytana Tapma Yezidilerin inanç Esasları**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı:0 Cilt:23.

AYDIN, Muhammet Şevki (2013). **Dinim İslam Temel Bilgiler**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Saray Matbaacılık, İstanbul.

AYTEKİN, Halil, **Şeytanın Yılı'nda Satanist Örgüt ve Yeni Dünya Düzeni**, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume, Ankara, 2013, s. 123-132.

BAKILLANİ, Kâdî Ebû Bekir, (1987). **Temhîdu'l-evâil fî telhîsu'd-delâil**. İmâdüddîn Ahmed Haydar, Müessesetü'l-Kütübü's-Sekâfîyye, Beyrut.

BEYDAVİ, Muhammed Eş-Şirazi, Çeviren: Abdulvehhab Öztürk (2011). **Envaru't-Tenzil ve Esraru't-Te'vil**, 1.Cilt, Kahraman Yayınları, İstanbul.

BİLALİ, Abdülhamid (2011). **Şeytandan Korunma Yolu**, 7. Baskı, Buruc Yayınları. Ravza Matbaacılık, İstanbul.

BİLMEN, Ömer Nasuhi (2018). **Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Meali Alisi ve Tefsiri**, 1. Cilt, Bilmen Basım ve Yayınevi, İstanbul.

BULUT, Mehmet (2011). **Delilleriyle İslam Akaidi İslam inanç Esasları**, Erkam Matbaacılık, İstanbul.

CANAN, İbrahim (1995). **Hadis Külliyyatı Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi**, Akçağ Yayınları, Feryal Matbaacılık, 4. Cilt, Ankara.

CAYMAZ, Enes (2007). **Kur'an'da İnsan Şeytan İlişkisi ve Bu İlişkinin Tarihi Serüveni**, Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri, Kahramanmaraş.

CEBE, Rohat ve **SOYDAN** Ersoy, **Batman Yezidileri ve Yezidi Sözlü Kültürü**, Yaşam Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 2012, s.1146.

COŞKUN, İbrahim, (2016). **Şeytanın Allah'ın Af ve Merhamet İsimleriyle Gençleri Aldatması**, VII. Uluslararası Din Görevlileri Sempozyumu, Sakarya.

COŞKUN, İbrahim, (2014). **İslam Düşüncesinde İnkâr Problemi**, Hikmetevi Yayınları, İstanbul.

CUNNINGHAM, Louisa, **Satanism and False Mystical Trends**, The Light Inc. Ve Işık Yayınları, İzmir, 2004, s. 6-8

DÜZGÜN, Şaban Ali ve Diğerleri, (2013). **Kelam El Kitabı**, Grafiker Yayınları, 3. Baskı, Ankara.

DÜZGÜN, Şaban Ali, (2012). **Dinsel ve Mitolojik Yönleriyle Cin ve Şeytan Algımız**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kelam Araştırmaları, Ankara.

EBU DAVUD, Süleyman b. el-Eş'as es-Sicistânî, **Sünen, I-V**, Çağrı Yayınları, İstanbul 1413/1992.

EBÜ'L FİDA İBN KESİR (2018). **Tefsirül Kur'an'ül Azim**, Çağrı Yayınları, Cilt:1

ERKUT, Abdulkadir (2015). **Enfal Suresinin 48.ve 30. Ayetlerinin Tefsiri Çerçevesinde Şeytanın Temessülü İle İlgili İbn Abbas'tan nakledilen Rivayetler**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı: 56:2, s. 103-132.

EŞ'ARİ, Ebu'l-Hasan Ali b. İsmail (1950). **Maḳâlâtu'l-İslâmiyyîn ve ihṭilâfu'l-mûşâllîn**. thk. Muhammed Muhyiddin Abdülhamid. Kahire: Mektebet'ü Nehdati'l-Mısriyye.

FANTHORPE Lionel ve Patricia, **Satanism and demonology**, Library and archives Canada cataloguing in publication, Canada, 2011, s. 9-11

GAZALİ, Çeviren: Ayhan Ak (2014). **İman Kitabı**, 2. Baskı, Ravza Yayıncılık ve Matbaacılık, İstanbul.

GÖLCÜK, Şerafettin, **TOPRAK**, Süleyman (2001). **Kelam Tarih Ekoller Problemler**, 5. Baskı, Tekin Kitabevi, Konya.

GÜÇ, Ahmet (1999). **Satanizm Şeytana tapınmanın yeni adı**, 1. Baskı, Alfa Basım Yayım Dağıtım, Bursa.

GÜNEL, Mehmet Emin (2019). **Şeytan'ın Saptırmasına İlişkin Kur'an İfadelerinin İrade Hürriyeti Açısından Değerlendirilmesi**, Kader Dergisi, Sayı:1, Cilt:17, s.188.

ISFAHANİ, Rağıb, Çeviren: Abdulkadir Güneş (2012). **Müfredat Kur'an Kavramları Sözlüğü**, 3. Baskı, Çıra Yayınları, İstanbul.

İBN KESİR, Çeviren: Abdulvehhab Öztürk (2017). **Tefsir'ül-Kur'an'il-Azim**, 1.Cilt, Kahraman Yayınları, İstanbul.

İBN MACE, Ebû Abdullah Muhammed b. Yezîd, **Sünen, I-II**, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1413/1992.

KANIK, Cengiz (2017). **Batıda Ortaya Çıkan Yeni Dini Hareketlere Genel Bir Bakış**, Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt 8, Sayı 17, S.181.

KAYA, Remzi (2003). **Kur'an-ı Kerimde İnsan-Şeytan İlişkisi**, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Cilt:12, Sayı:2, 9-10

KALKAN, Ahmed (2009). **Müslümanın Akaidi İnanç Esaslarımız**, Tunçel Ofset Matbaacılık Yay. San. Ltd. Şti., İstanbul.

KILAVUZ, A. Saim (2006). **İslam Akaidi ve Kelam'a Giriş**, 12. Baskı, Bilge Matbaacılık, İstanbul.

KILAVUZ, U. Murat ve Diğerleri (2017). **Kelam**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1. Baskı, Özgün Matbaacılık, Ankara.

KILAVUZ, U. Murat ve Diğerleri (2017). **Akaid**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1. Baskı, Başak Matbaacılık, Ankara.

KUTUB, Seyyid (1988). **Fi Zilali'l-Kur'an**, I-VI. Daru's-Suruk, Mısır.

KUTUB, Seyyid Çeviren: Mehmet Emin Saraç, Bekir Karlığa, İ. Hakkı Şengüler (1968). **Fi Zilali'l-Kur'an**, 10. Cilt, Hikmet Yayınları, İstanbul.

KÜÇÜKAĞA, Ömer (2015). **İnancımız**, 3. Baskı, Buruc Yayıncılık, Karmat Matbaacılık, İstanbul.

MATURİDİ, Ebu Mansur, Çeviren:Bekir Topaloğlu ve diğerleri, (2017). **Te'vilatü'l Kur'an**, 1.Cilt, Ensar Neşriyat Ticaret Anonim Şirketi, İstanbul.

MATURİDİ, Ebu Mansur, Çeviren:Bekir Topaloğlu ve diğerleri, (2017). **Te'vilatü'l Kur'an**, 2.Cilt, Ensar Neşriyat Ticaret Anonim Şirketi, İstanbul.

MEVDUDİ, Çeviren: Muhammed Han Kayani ve diğerleri, (1996). **Tefhimü'l Kur'an**, 1.Cilt, İnsan Yayınları, İstanbul.

NEVEVİ, Çeviren: M. Yaşar Kandemir, İsmail Lütfi Çakan, Raşit Küçük (2013). **Riyazü's Salihın**, Erkam Yayıncılık, İstanbul.

OKÇU, Davut (1993). **“İslamdan Ayrılan Cereyanlar Yezidilik ve Yezidiler”**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dergisi

ÖZTÜRK, Levent (2012). **TDV İslam Ansiklopedisi, Şeytan**, Diyanet Vakfı Yayınları, Cilt:39, s. 99-101.

ÖZTÜRK, Yaşar Nuri (2002). **Kur'an Açısından Şeytancılık**, 1. Baskı, Yeni Boyut Yayınları, İstanbul.

PAKSU, Mehmed (2015). **Vesvese Sebepleri ve Kurtuluş Yolları**, 52. Baskı, İmak Ofset Basım Yayın Tic. ve San. Ltd. Şti, İstanbul.

RAZİ, Fahrudin, Çeviren: Suat Yıldırım ve diğerleri, (2013). **Tefsir-i Kebir Mefatihü'l Gayb**, 2.Cilt, Huzur Yayın Dağıtım Pazarlama Ticaret Ltd. Şti, İstanbul.

ŞANLI, İlyas (2008). **Kur'an'a Göre Şeytanın İnsanı Aldatma Yöntemleri**.

ŞENTÜRK, Nurettin (2015). **Hadislere Göre Şeytan**, AİBÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2015, Cilt:3, Sayı:5, s. 146-147

TAŞĞIN, Ahmet (2012). **TDV İslam Ansiklopedisi, Yezidiyye**, Diyanet Vakfı Yayınları, Cilt:43, s. 525-527.

TOPRAK, A. Muhsin (2015). **Kavramlarıyla İman Esasları**, 4.Baskı, Ravza Yayıncılık ve Matbaacılık, İstanbul.

YAZIR Muhammed Hamdi (1936). **Hak Dini Kur'an Dili Yeni Mealli Türkçe Tefsir**, Matbaai Ebuuzziya, Diyanet İşleri Reisliği, İstanbul.

ZEHEBİ, Çeviren: Ersan Urcan (2016). **Müminin Silahı Dua**, 1. Baskı, Yazın Basım Yayın Matbaacılık, İstanbul.

ZUHAYLİ, Vehbe, Çeviren: Hacı İnan (2013). **Tefsirü'l Veciz, Dua** Yayıncılık, İstanbul.

<http://www.dunyadinleri.com/satanizm.html>, (31/07/2018).

<http://www.tarihiolaylar.com/tarihi-olaylar/satanizm-1350>, (31/07/2018).

<https://gizliilimler.tr.gg/Satanizm-h-in-Sembolleri.htm>, (30/07/2018)

<https://sorularlailamiyet.com/satanizm-inanci-hakkinda-bilgi-verir-misiniz>,
(12/03/2019)

https://www.bilgilerdunyasi.net/completed/gunun_makalesi_sayfalar/ikibindort/temmuz/satanizmin_perde_arkasi.html, (20/03/2019)

<http://www.churchonfsatan.com/Pages/Feared.html>, (23/04/2019)

